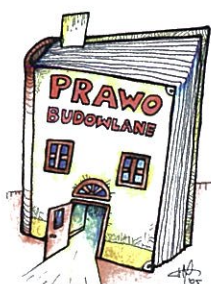

Dzieła mistrzów siekiery i topora – Postępowanie z drewnianymi obiektami zabytkowymi – str. 23

Fot. POiIB

Kolejna kadencja za nami
Sprawozdanie z działalności
samorządów zawodowych PdOIA
i POiIB w 2009 roku – str. 4 i 5

Budownictwo dojrzało
Miniony rok w opinii
Wojewódzkiego Inspektora
Nadzoru Budowlanego – str. 16

Rys. Grupa Atlas

Fot. J. Krętowski

Ostrożnie z ogniem
Spełnianie i egzekwowanie od
użytkowników wymagań w zakresie
ochrony p.poż. – str. 26

UNIBEP S.A. to dynamicznie rozwijająca się firma budowlana.

Oddział Produkcyjny UNIHOUSE w Bielsku Podlaskim koncentruje się na działalności produkcyjnej oraz rozwijaniu nowych technologii budowlanych (m.in. domy modułowe eksportowane na rynek norweski).

Oddział Drogowo-Mostowy MAKBUD w Łomży zajmuje się kompleksowym wykonawstwem robót drogowych łącznie z uzbrojeniem terenu.

Jesteśmy **jednym z największych** pracodawców w województwie podlaskim.

Poszukujemy wykwalifikowanych pracowników do pracy w kraju i za granicą.

Zatrudnimy inżynierów do budów komunikacyjnych, oraz budów na rynkach zagranicznych w szczególności rosyjskim i norweskim

KONTAKT:

UNIBEP S.A.

17-100 Bielsk Podlaski ul. 3 Maja 19
telefon: (48 85) 731 80 19;
fax: (48 85) 731 80 21;
e-mail: kadry@unibep.pl

www.unibep.pl
www.unihouse.pl

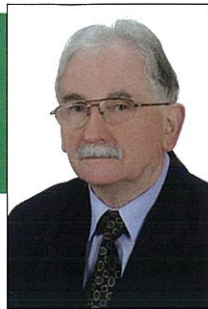
**solidna
firma 2009**

**Diaament
miesięcznika
Forbes
2010**

spółka
notowana na
GPW

Szanowni Państwo, Koleżanki i Koledzy

Na łamach Biuletynu Informacyjnego POIIB spotykamy się po raz ostatni. W dniu 10 kwietnia br. odbędzie się IX Sprawozdawczo-Wyborczy Zjazd Podlaskiej OIIB. Chciałbym gorąco podziękować wszystkim, którzy wspierali mnie w pełnieniu funkcji Przewodniczącego Rady naszej Izby, swoim zaangażowaniem i dobrymi radami pomagali we właściwym ukierunkowaniu pracy organów Izby.

Zaczynaliśmy od podstaw, od stworzenia organizacji samorządowej, nie mając w tym zakresie doświadczenia. Mamy obecnie siedzibę, dobrze zorganizowane biuro, wypracowane rodzaje pomocy naszym członkom tak w zakresie dostępu do informacji technicznej i prawnej, jak również pomocy socjalnej, w tym ubezpieczeń oraz w zakresie doskonalenia zawodowego. Następne lata XXI wieku będą czasem szybkiego rozwoju, przepływu informacji, wdrażania nowych technologii i mam nadzieję, że potrafimy wykorzystać zdobycze techniki w naszej pracy inżynierskiej i na rzecz środowiska, w którym funkcjonujemy.

Kończąc po ośmiu latach przewodniczenie w Podlaskiej Izbie, chciałbym bardzo serdecznie podziękować wszystkim, którzy wzorowo i sumiennie wywiązali się z zadań powierzonych im w organach Izby. Serdecznie dziękuję także pracownikom etatowym Izby, którzy przez te lata współpracy stali się profesjonalnym zespołem rozumiejącym statutowe zadania naszego samorządu.

Życzę Koleżankom i Kolegom optymizmu, sukcesów i satysfakcji w dalszej działalności Podlaskiej OIIB.

mgr inż. Ryszard Dobrowolski

Przewodniczący
Rady POIIB

Kończy się II kadencja działalności organów Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów. Na Zjeździe Sprawozdawczo-Wyborczym wybrane zostaną nowe władze naszej Izby. Ze swojej strony chciałbym zapewnić, że ustępująca Rada oraz inne wybrane organy Izby w swojej działalności, w mijającej kadencji, kierowały się przede wszystkim dobrem naszych członków, w ramach ustalonych przez ustawę o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów. Pracę na rzecz Izby wykonywano społecznie, często kosztem własnej prywatności oraz pracy zawodowej.

Ponieważ sprawozdania z działalności poszczególnych organów Izby otrzymują Państwo drogą pocztową, chciałbym w tym miejscu, a więc publicznie podziękować wszystkim, którzy podjęli się pracy na rzecz Izby i ją sumiennie wykonywali. Oczywiście nie obyło się bez potknięć i uchybień, które jednak nie miały wpływu na generalia naszej działalności. Staraliśmy się czynnie uczestniczyć w pracach Rady Krajowej, a szczególnie w działaniach Komisji Legislacyjnej, jednak wypracowywane stanowiska i opinie bardzo często nie znajdowały zrozumienia u decydentów, którzy de facto każdy problem natury stricte technicznej traktują politycznie i koniunkturalnie – tak było w przypadku zmian ustaw o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, Prawo budowlane, a ostatnio z naszą ustawą samorządową.

Mam nadzieję, że w III kadencji działania wybranych na Zjeździe, nowych organów Izby, będziemy bardziej skuteczni – czego życzę przyszłej Radzie PdOIA oraz pozostałym Komisjom, Sądowi Dyscyplinarnemu oraz Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej.

Wszystkim członkom PdOIA dziękuję za okazaną pomoc w sprawowaniu odpowiedzialnej funkcji Przewodniczącego Podlaskiej Okręgowej Rady Izby Architektów.

Z nadzieją, że spotkamy się wszyscy w dniu Zjazdu

mgr inż. arch. Stanisław Łapieński-Piechota

Przewodniczący
Rady PDOIA

KOMUNIKAT POIIB

Zapraszamy na Zjazd

Zapraszamy delegatów wybranych do reprezentowania członków Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa na zjazdach w kadencji 2010-2014 do udziału w IX Zjeździe POIIB – Sprawozdawczo-Wyborczym, który odbędzie się w dniu 10 kwietnia br. (sobota) o godz. 10.00 w sali konferencyjnej FSNT NOT, przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 2 w Białymstoku. Prosimy o przygotowanie ewentualnych wniosków na Zjazd np. mających na celu udoskonalenie przepisów wewnętrznych obowiązujących w Izbie oraz aktów prawnych z dziedziny budownictwa.

Przypominamy o konieczności zabrania ze sobą dokumentów stwierdzających tożsamość.

KOMUNIKAT PDOIA

Zapraszamy na Zjazd

Mamy przyjemność zaprosić na Sprawozdawczo-Wyborczy Zjazd II Kadencji Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów, który odbędzie się w dniu 26 marca 2010 r. (piątek) w sali konferencyjnej Naczelnej Organizacji Technicznej, przy ul. Skłodowskiej-Curie 2 w Białymstoku.

Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy poprzedzą zebrania obwodowe:

- członków PDOIA, których nazwiska rozpoczynają się na litery A-K o godz. 9.00,
- członków PDOIA, których nazwiska rozpoczynają się na litery L-Z o godz. 10.30.

O godz. 13.00 rozpocznie się Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy II Kadencji Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów, w którym udział wezmą delegaci wybrani na zebraniach obwodowych.

Zdjęcie na okładce: Dworek myśliwski w Białowieży z 1846 r.
(Fot. Aleksander Bołbot, Białowiecki Park Narodowy)

**Zdrowych i pogodnych Świąt Wielkanocnych, pełnych wiary, nadziei i miłości.
Radosnego, wiosennego nastroju, serdecznych spotkań w gronie rodziny
i wśród przyjaciół oraz wesołego „Alleluja”**

**życzą Rada Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa,
Rada Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów oraz Redakcja**

Architekci podsumowują kadencję

Rada PdOIA spotykała się na 11 protokołowanych posiedzeniach w okresie sprawozdawczym (średnio: jedno posiedzenie w miesiącu) i podjęła 31 uchwał. Frekwencja w posiedzeniach wahała się w granicach 90%.

Niezależnie od protokołowanych spotkań, prezydium PdORIA spotykało się kilkakrotnie w celu załatwiania bieżących spraw. Członkowie Rady brali udział w wyjazdowych spotkaniach przedstawicieli OIA z KRIA, na których poruszano aktualne problemy Izby Architektów (Konwent Przewodniczących, spotkania Skarbników, spotkania Przewodniczących pozostałych organów OIA z organami RK).

Prowadzeniem i przechowywaniem bazy danych zajmuje się Biuro PdOIA. Lista członków jest publikowana i na bieżąco aktualizowana na stronie Izby. W dniu 13.01.2010 r. zarejestrowanych było 288 osób, w tym: 277 osób z prawami czynnymi, 8 osób zawieszonych w prawach członka na wniosek zainteresowanych, 3 osoby zawieszono w prawach członka dyscyplinarnie.

W okresie 12.02.2009-13.01.2010 r. Rada PdOIA podjęła 31 uchwał, w tym 26 dotyczących spraw członkowskich, 18 – o wpisie nowych członków, 3 – o zawieszeniu na wniosek członka, 2 – o zawieszeniu dyscyplinarnym, 2 – o przywróceniu praw członka, jedną – o wsparciu finansowym dla członka PdOIA, 5 – dotyczących spraw innych niż członkowskie (dofinansowanie wydania i zakupu książki o arch. St. Bukowskim, zwołaniu zebrań obwodowych, zwołaniu zjazdu, zmianie wysokości diet za posiedzenia organów).

Analizując pojawiające się na rynku ogłoszenia o przetargach na projekty architektoniczno-budowlane, stwierdzono co następuje: Zamawiający chcą uniknąć jedyne kryterium – ceny, wprowadzając dwa lub trzy inne kryteria np. cena 90–95%, termin 5–10%, wiarygodność 5–10% – w rezultacie jednak – z powodu wielkości procentu innych kryteriów, faktycznym wykonawcą prac projektowych zostaje podmiot, który zaoferował najniższą cenę. Coraz częściej praktyką są postępowania przetargowe, w których zamawiający określa przedmiot zamówienia jako: „zaprojektowanie obiektu i wykonanie robót budowlanych” łącznie. Z reguły podmiotem biorącym udział w takim postępowaniu jest firma wykonawcza, a projektant jest jedynie podwykonawcą. W związku z powyższym brak jest podstaw prawnych do wszczęcia postępowań wyjaśniają-

cych. Mając na uwadze sytuację, po decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dn. 18.09.2006 r., Komisja ds. monitorowania przetargów i konkursów nie podejmowała działań dyscyplinarnych w stosunku do osób uczestniczących w przetargach, w których jedynym kryterium wyboru była cena. Stoimy na stanowisku, iż jedynym skutecznym sposobem wyeliminowania, naszym zdaniem, niewłaściwych przetargów, jest solidarność środowiska architektów, którzy nie powinni w nich uczestniczyć – wszelkie inne działania są mało skuteczne.

Kontynuowano współpracę z POIIB przy redagowaniu wspólnego informatora. We współpracy z Krajową Radą organizowano szkolenia z zakresu wykonywania świadectw energetycznych.

Przedstawiciele PdORIA kontynuowali realizację programowych założeń dotyczących kontaktów i współpracy z organami administracji rządowej, jednostkami samorządu terytorialnego, samorządami zawodowymi i stowarzyszeniami SARP, TUP, Izłą Urbanistów, Izłą Inżynierów, PZITB. Odbywało się to poprzez uczestnictwo członków PdORIA w różnego rodzaju spotkaniach, zebraniach i uroczystościach.

W grudniu 2009 r. zostało zorganizowane tradycyjne spotkanie opłatkowe z udziałem przedstawicieli PdOIA, SARP, TUP i POIU.

Rada na posiedzeniu w dn. 13.01.2010 r. podjęła uchwałę nr 2/2010 na podstawie Statutu Izby Architektów i Regulaminu korzystania przez członków Izby Architektów z działalności samopomocowej o udzieleniu wsparcia finansowego, w postaci zapomogi, na pokrycie rocznej składki członkowskiej i ubezpieczenia OC jednemu z członków Izby, w związku z sytuacją rodzinną.

W celu zapewnienia dostępu do pełnej informacji przewodniczący Rady Stanisław Łapieński-Piechota pełnił cotygodniowo dyżury w godz. 18–20.

W dalszym ciągu (od 01.03.2002r.) księgowość obsługuje firma Alicji Klimowicz „Belfer” Szkolenia, Doradztwo, Języki – obecnie Biuro Rachunkowe Saldo s.c. Od lipca 2002 r. zatrudniona jest osoba do sprzątnięcia pomieszczeń PdOIA na umowę-zlecenie. Stronę www.podlaska.iarp.pl obsługuje firma „Archogdan”. Od 1.10.2009 r. Katarzyna Pawluczuk wróciła do pracy na cały etat po urlopie wychowawczym. Od dnia 1.10.2009 r. Pani Regina Choromańska została zatrudniona na pół etatu. W okresie sprawozdawczym, poza bieżącymi zakupami podstawowych materiałów biurowych, dokonano zakupu nowej niszczarki, telefonu/faxu i laptopa.

Rada podjęła uchwałę w sprawie nadania Srebrnej Honorowej Odznaki Izby Architektów, oraz wystąpiła z wnioskiem do Krajowej Rady o nadanie Złotej Honorowej Odznaki Izby Architektów za działalność na rzecz samorządu zawodowego architektów oraz postanowiła uhonorować podziękowaniami na piśmie, członkom Izby, którzy uczestniczyli w pracach organów obecnej kadencji.

Działalność w kończącej się kadencji charakteryzowała się staraniami o utrzymanie wysokiej jakości w realizowaniu ustawowych i statutowych celów Izby Architektów RP w odniesieniu do PdOIA w zakresie m.in.:

- sprawowania nadzoru nad należyтым wykonywaniem zawodu architekta – poprzez działania Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy udziale Okręgowej Rady Izby;
- reprezentowania i ochrony interesów zawodowych członków Izby;

- przeprowadzania egzaminów oraz nadawania uprawnień budowlanych – poprzez działania Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej;

- doskonalenia kwalifikacji zawodowych w związku ze zmianą obowiązującego prawa – poprzez działania Okręgowej Rady Izby oraz z wprowadzaniem nowych technologii i rozwiązań materiałowych – we współdziałaniu z Zarządem Oddziału Białostockiego SARP;

- opiniowania oraz uczestnictwa w redagowaniu projektów aktów prawnych dotyczących architektury i wykonywania zawodu architekta – poprzez działania Okręgowej Rady Izby;

- organizowania pomocy materialnej członkom PdOIA – poprzez działania PdORIA;

- współdziałania z Wydziałem Architektury Politechniki Białostockiej oraz Zarządem Oddziału Białostockiego SARP w zakresie promocji architektury, organizacji konferencji i seminariów oraz prac edytorskich – poprzez działania Okręgowej Rady Izby;

- współdziałania z organami administracji publicznej-samorządowej w zakresie rekomendowania członków PdOIA do udziału w pracach gminnych komisji urbanistyczno-architektonicznych – poprzez działania Okręgowej Rady Izby;

- prowadzenia list członków PdOIA, biura PdOIA oraz zarządzania majątkiem PdOIA – poprzez działania Okręgowej Rady Izby.

PdORIA pragnie wyrazić gorące podziękowania wszystkim członkom, którzy pracowali z pełnym zaangażowaniem, głównie społecznie, w organach Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów podczas mijającej kadencji, wykonując wiele trudnych zadań.

**Stanisław Łapieński-Piechota,
Przewodniczący Rady PdOIA**

(Wersja skrócona sprawozdania)

ORGANY STATUTOWE PDOIA:

Okręgowa Rada Izby Architektów
Przewodniczący - Stanisław Łapieński-Piechota
Z-ca Przewodniczącego - Agnieszka Urszula Duda
Sekretarz - Wojciech Lizurej
Skarbnik - Tomasz Rogala
Członkowie: Alina Czyżewska-Saulewicz, Barbara Sarna, Anna Maria Lebedzińska-Luksza, Agata Szmikowska.
Okręgowa Komisja Rewizyjna
Przewodniczący - Jerzy Łucki
Z-ca Przewodniczącego - Marek Tryburski
Sekretarz - Magdalena Hyży - Rydzewska
Członek - Michał Bałasz
Okręgowa Komisja Kwalifikacyjna
Przewodniczący - Maciej Pokorski
Z-ca Przewodniczącego - Jan Kabac
Sekretarz - Jan Hahn
Członkowie: Zbigniew Gliński, Janusz Kaczyński, Andrzej Koć, Jerzy Uścińowicz.
Okręgowy Sąd Dyscyplinarny
Przewodniczący - Piotr Firsowicz
Z-ca Przewodniczącego - Sławomir Kakareko
Z-cy Przewodniczącego: Andrzej Rodziewicz i Jerzy Krysiuk
Sekretarz - Mirosław Snarski
Członkowie: Alicja Gieniusz i Marek Zalewski
Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej
Kazimierz Lech Wasilewski

IZBA BEZ TAJEMNIC

**BIURO PODLASKIEJ
OKRĘGOWEJ RADY
ARCHITEKTÓW**

ul. Waszyngtona 3, 15-269 Białystok
tel./fax: (0-85) 744-70-48
www: podlaska.iarp.pl

Adres e-mail: podlaska@izbaarchitektow.pl

Godziny pracy:

poniedziałek – wtorek: 8.00-16.00
środa: 13.00-21.00
czwartek – piątek: 8.00-16.00

Dyżury w siedzibie POIA:

Przewodniczący Rady: środa 18.00-20.00
Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej: druga i czwarta środa miesiąca 17.00-18.00

Mamy za sobą dwie kadencje

W roku 2009 r. organy kolegialne samorządu podlaskich inżynierów budownictwa czuwały nad sprawnym wykonywaniem zadań wynikających z ustawy o samorządach zawodowych oraz statutu. Skupiono się głównie na działalności szkoleniowej w ramach priorytetu doskonalenia kwalifikacji zawodowych członków Izby.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. Podlaska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa liczyła 3486 członków. W minionym roku do Izby przyjęto 243 osoby, co w porównaniu do roku 2008 stanowi liczbę jedynie o 18 osób większą.

Rada i Prezydium

W roku 2009 zarówno Rada, jak i Prezydium zebrały się dziewięciokrotnie. W dniu 3 kwietnia 2009 r. odbył się VIII Zjazd Sprawozdawczy POIIB, w którym wzięło udział 100 delegatów. Zjazd większością głosów zatwierdził sprawozdania z działalności organów Izby w poprzednim roku i wykonanie budżetu za 2008 r. oraz przyjął do realizacji jeden wniosek. W związku z kończąca się kadencją władz Izby na przełomie 2009 i 2010 zorganizowano 8 zebrań wyborczych, na których wybrano delegatów na zjazdy w III kadencji (2010-2014). Frekwencja była bardzo niska – od 3,55 do 8,7%.

W celu usprawnienia pracy Rady POIIB i skrócenia procedur związanych ze sprawami rejestracji członków Rada działała poprzez powołane z jej grona Zespoły Orzekające. Zespoły, powoływane w trzyosobowych składach, zebrały się w 2009 r. 16 razy, wydając w sumie 488 uchwał.

Działalność szkoleniowa

W okresie sprawozdawczym zorganizowano spotkania szkoleniowe i seminaria na 12 tematów. Jedno ze szkoleń przygotowano we współpracy z Podlaskim Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru Budowlanego, w jednym Izba była współorganizatorem obok SEP O/Białystok. Seminarium dotyczyły m.in.: metodologii obliczania świadectw charakterystyki energetycznej budynków, zakłóceń w sieciach i instalacjach elektroenergetycznych, wentylacji pożarowej i wzmocnienia podłoża gruntowego. Łącznie z oferty szkoleń skorzystało 1619 członków. Izba wydała w ubiegłym roku ponad 58433 zł. na ten cel, przy czym należy podkreślić,

że kwota ta nie obejmuje środków, które udało się pozyskać od sponsorów.

Działalność wydawnicza

Od 2007 r. wydawcą „Biuletynu Informacyjnego Podlaskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i Podlaskiej Okręgowej Izby Architektów” jest firma: Wydawnictwo Skryba, Barbara Klem, Andrzej Niczyporuk, Tomasz Fiłończuk spółka cywilna.

W ubiegłym roku przeciętny nakład kwartalnika dla Podlaskiej OIIB wyniósł 3.530 egzemplarzy. Zgodnie z umową cena wydania egzemplarza 24-stronicowego wynosiła 4,00 zł brutto. Koszt wysyłki za pośrednictwem Wydawnictwa PIIB (Biuletyn rozsyłany jest wraz z „Inżynierem Budownictwa”) wynosił 0,65 zł brutto – egzemplarz styczeniowy, 0,80 zł brutto – pozostałe. Łącznie koszt wydania i wysyłki 1 egzemplarza Biuletynu wyniósł średnio 4,76 zł brutto. Jednocześnie wraz z Biuletynem przesyłany jest wielostronicowy dodatek „Aktualności Budowlane”. Przy pomocy Wydawcy dokonano także składu i wydrukowano kolejny kalendarzyk Podlaskiej OIIB na 2010 r.

Współpraca ze stowarzyszeniami i samorządem publicznym

W 2009 r. w ramach wspólnych działań zorganizowano, wyżej wspomniane, szkolenie z SEP O/Białystok. Izba wsparła także finansowo ważne uroczystości organizowane przez PZITB O/Białystok: 75-lecie Stowarzyszenia, 60-lecie O/Białystok oraz 15-lecie Konkursu Budowa Roku w Regionie Północno-Wschodnim. Ponadto przedstawiciel POIIB uczestniczył w pracach komisji konkursowej i uroczystościach ogłoszenia wyników Konkursu na najlepsze prace dyplomowe absolwentów studiów wyższych o kierunku budownictwo, organizowanym corocznie przez PZITB O/Białystok i Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Białostockiej. Podlaska Izba była też współorganizatorem Konkursu PZITB Budowa Roku 2008 w Regionie Północno-Wschodnim.

W roku 2009, w ramach porozumienia zawartego ponad cztery lata temu, kontynuowana była współpraca z Podlaską Okręgową Izbą Architektów. Wspólnie wydawany jest „Biuletyn Informacyjny”. W każdym numerze zamieszczone są informacje na temat samorządu architektów

SAMORZĄD W LICZBACH

Aktualnie (na 17.02.2010 r.) POIIB zrzesza: 3.515 czynnych członków, 304 osoby zostały zawieszono na własny wniosek lub z urzędu, natomiast 99 osób posiada status kandydata. Do Izby należy 347 (9,87%) kobiet i 3.168 (90,13%) mężczyzn.

oraz artykuły kolegów z zaprzyjaźnionej Izby. Architekci zapraszani są również na szkolenia organizowane przez naszą Izbę.

Z ramienia POIIB z administracją publiczną współpracuje pan Ryszard Kruszewski – w Podlaskiej Radzie ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie, działającej przy Okręgowym Inspektorze Pracy w Białymstoku. Wspólne kontakty zaowocowały przy doborze niektórych tematów prezentowanych w ubiegłym roku w Biuletynie.

W 2009 r. dwóm członkom Izby udzielono rekomendacji na biegłych sądowych. Ponadto Izba współpracuje z administracją publiczną dokonując interpretacji prawnych uprawnień budowlanych w sprawach indywidualnych.

Cd. na str. 6

IZBA BEZ TAJEMNIC

BIURO PODLASKIEJ OKRĘGOWEJ IZBY INŻYNIERÓW BUDOWNICTWA

ul. Legionowa 28, lok. 402
15-281 Białystok
tel. (0-85) 742-49-30, 742-49-55
fax (0-85) 742-49-45
www.pdl.piib.org.pl
Ades e-mail: pdl@piib.org.pl

Godziny pracy:

poniedziałek:	8.00-16.00
wtorek:	8.00-18.00
środa:	8.00-16.00
czwartek:	8.00-16.00
piątek:	8.00-16.00

Dyżury w siedzibie POIIB

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Edward Szczurzewski:
wtorek 16.30-17.30
Sekretarz Rady Aleksander Tabędzki:
poniedziałek 15.30-16.00

Dyżury Punktu Konsultacyjnego POIIB w Łomży:

Łomżyńska Rada FSNT NOT
ul. Polowa 45
18-400 Łomża
tel. (0-86) 216-64-72

Godziny pracy:

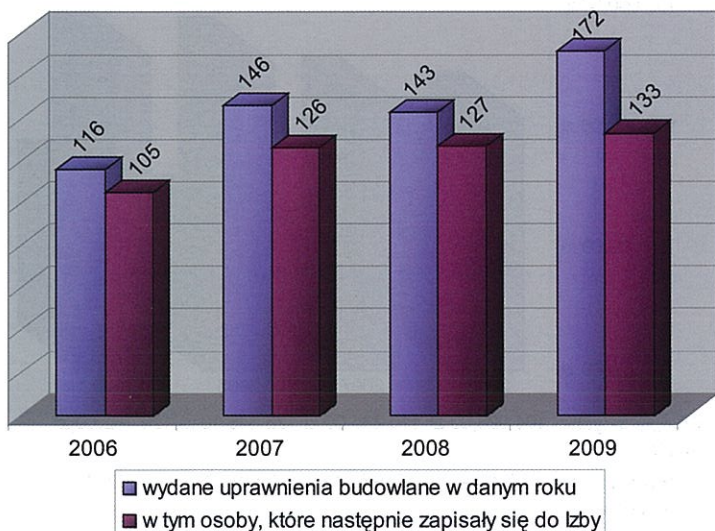
wtorek: 15.30-17.30

Dyżury Punktu Konsultacyjnego POIIB w Suwałkach:

SBP „Projekt-Suwałki”
ul. Kościuszki 79
16-400 Suwałki
tel./fax (0-87) 566-32-78, 565-38-99

Godziny pracy:

co drugi czwartek: 16.30-18.30
od 4.03.2010

Cd. ze str. 5

Zespół Prawno-Regulaminowy

W ubiegłym roku członkowie Zespołu zajmowali się zmianami do ustawy – Prawo budowlane, uchwalonymi przez Sejm 23 kwietnia 2009 r. oraz wzorami umów: o wykonanie usług i prac przedprojektowych, o wykonanie dokumentacji projektowej, o usługi techniczne.

Samopomoc

W okresie sprawozdawczym wpłynęło 14 wniosków o zapomogi z tytułu śmierci członków Izby, w przypadku których decyzje o przyznaniu zapomogi podejmuje Przewodniczący Rady POIIB na podstawie wniosku osoby upoważnionej i aktu zgonu członka. W sumie w okresie sprawozdawczym przyznano 14 zapomóg na łączną kwotę 7000 zł. Ponadto rodzinom zwrócono nadpłacone składki członkowskie w wysokości łącznej 1825 zł.

Ubezpieczenie obowiązkowe i polisa na życie

W ciągu 2009 roku kontynuowana była umowa generalna obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa zawarta pomiędzy TU Allianz Polska SA a PIIB 11 grudnia 2003 r. Zgłoszono 7 szkód. Wyplacono odszkodowania z tytułu 1 szkody, na kwotę 1500 zł. W toku likwidacji pozostają 3 szkody, w przypadku 3 szkód odmówiono wypłaty odszkodowania.

W 2009 r. kontynuowana była umowa grupowego ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków zawarta z AXA TU S.A. Izba uiszczała składki z tytułu ubezpieczenia za członków, którzy mieli na bieżąco opłacone składki członkowskie. W 2009 roku zgłoszono 17 szkód. Wszystkie szkody otrzymały decyzje pozytywne. Wyplacono 16 świadczeń, na łączną kwotę 76.000,00 zł, w tym: 14 z tytułu pokrycia kosztów pogrzebu ubezpieczonego, 1 z tytułu śmierci ubezpieczonego w następstwie wypadku komunikacyjnego i 1 z tytułu pokrycia kosztów pogrzebu współmałżonka ubezpieczonego. W toku jest jedna szkoda z utworzoną rezerwą 14700 zł.

Realizacja wniosku VIII Zjazdu Podlaskiej OIIB

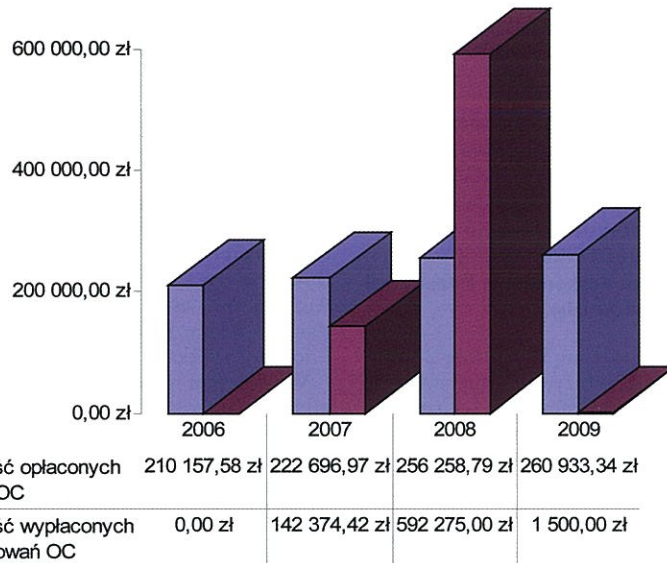
Wniosek zgłoszony na Zjeździe dotyczył uhonorowania p. Tadeusza Smolińskiego Srebrną Odznaką Polskiej IIB. Wniosek przyjęto i zgodnie z procedurą delegacji podjęli Uchwałę stanowiącą wystąpienie do Krajowej Rady z postulatem o nadanie p. Smolińskiemu Srebrnej Odznaki Honorowej PIIB.

Nagrody, wyróżnienia, odznaczenia

Członkowie podlaskiego samorządu zostali wyróżnieni odznakami honorowymi PIIB. Złotą otrzymał – Bogdan Bański, Srebrne: Jerzy Bukowski, Jerzy Drapa, Adam Dubowski, Krzysztof Falkowski, Ryszard Kruszewski, Jan Maciocha, Czesław Podkowicz, Tadeusz Smoliński, Wacław Sójko, Józef Stokowski, Mirosław Szumski, Zbigniew Świaniewicz, Aleksander Tabędzki.

Inna działalność na rzecz członków Izby

Członkowie Podlaskiej OIIB mogą skorzystać w siedzibie Izby z programu Integram, zawierającego normy z zakresu budownictwa. Od lutego 2008 r. z programu tego można korzystać także w punkcie informacyjnym w Suwałkach, a od marca ubr. – w punkcie informacyjnym w Łomży. Ponieważ Biuro sukcesywnie tworzy bibliotekę norm w formie drukowanej, każdy zainteresowany członek samorządu może również skorzystać z nich w czytelniku. W zasobach Izby znajdują się

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej inżynierów budownictwa, należących do POIIB

ponadto akty polskiego prawa powszechnego oraz najpopularniejsze czasopisma branżowe, z którymi nasi członkowie mogą się zapoznać w czytelniku. Wszyscy „czynni” członkowie naszej Izby mają również możliwość korzystania z zasobów Serwisu Budowlanego poprzez stronę internetową POIIB, za pomocą przydzielonego im przez Izbę tajnego hasła i loginu.

Komisja Kwalifikacyjna

W 2008 r. odbyło się 19 posiedzeń KK Podlaskiej OIIB. Komisja Kwalifikacyjna POIIB w lutym, marcu i kwietniu 2009 r. przeprowadziła postępowanie kwalifikacyjne dla 101 osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień budowlanych. Na egzamin pisemny 15 maja ubr. zgłosiły się 102 osoby. Uzyskanie pozytywnej oceny z testu jest niezbędnym warunkiem przystąpienia (dopuszczenia) do egzaminu ustnego. Egzamin pisemny zaliczyło 88 osób. Do egzaminu ustnego przystąpiło 89 osób, w tym 1 osoba, która zgodnie z obowiązującymi przepisami musiała zaliczyć jedynie część ustną egzaminu. Egzamin w maju zdało 88 osób.

W sesji jesiennej postępowanie kwalifikacyjne dotyczyło 100 osób. Na egzamin pisemny w dniu 27 listopada ubr. zgłosiło się 96 osób. Pozytywny wynik z egzaminu pisemnego uzyskało 85 osób i tyle osób przystąpiło do egzaminu ustnego. Egzamin

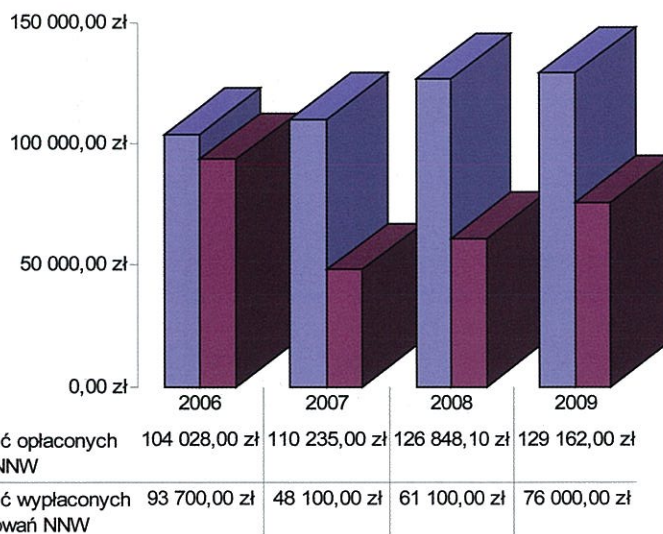
ustny zdały, uzyskując uprawnienia budowlane, 84 osoby.

Reasumując, w 2009 r.:

- Przeprowadzono kwalifikacje 201 osób,
- do egzaminów pisemnych przystąpiło 198 osób,
- do egzaminów ustnych przystąpiły 174 osoby,
- egzamin zdały 172 osoby.

W 2009 r. KK POIIB rozpatrzyła dwa odwołania od swoich decyzji wydanych w toku postępowania o nadanie uprawnień. W wyniku ich rozpatrzenia w jednym przypadku Komisja zmieniła swoją decyzję, natomiast drugie odwołanie przekazano do rozstrzygnięcia do Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej, która podtrzymała orzeczenie KK POIIB.

W okresie sprawozdawczym do Komisji Kwalifikacyjnej Podlaskiej OIIB wpłynęły 4 wnioski o zmianę treści decyzji nadających uprawnienia budowlane, wydanych jeszcze przez Wojewodę Białostockiego lub Łomżyńskiego. Wydano dwie decyzje zmieniające. Dwie sprawy rozstrzygnięto odmownie. Ponadto do Komisji wpłynęło 14 wniosków o wyjaśnienie treści uprawnień budowlanych w formie postanowienia. Rozpatrzono 11 wniosków, z czego w sześciu przypadkach wydano postanowienia a w 5 odmówiono ich wydania z powodu braku niejasności.

Zbiorowe ubezpieczenie na życie i następstw nieszczęśliwych wypadków członków Podlaskiej OIIB

Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej

Rzecznik – koordynator prowadził postępowania wyjaśniające osobiście lub wyznaczał do poszczególnych czynności jednego z Rzeczników, biorąc pod uwagę charakter sprawy i specjalność uprawnień budowlanych obwinionego. W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno posiedzenie zespołu Rzeczników, na którym dokonano analizy spraw z roku 2008, zatwierdzono sprawozdanie za rok 2008 oraz dokonano rozdziału spraw bieżących.

Zainteresowani kontaktowali się z zespołem Rzeczników za pośrednictwem Biura POIIB oraz bezpośrednio na dyżurach Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej POIIB w punkcie konsultacyjnym w Łomży.

Do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej POIIB niejednokrotnie kierowane były skargi na członków Izby związane przede wszystkim z zaniebdywaniem przez nich obowiązków wynikających z ustawy. W większości spraw Rzecznik w pierwszej kolejności interweniował, próbując zdyscyplinować osobę, której dotyczą zarzuty oraz doprowadzić do polubownego zakończenia sporu. Łącznie zarejestrowano 14 spraw. Trzy wnioski o wszczęcie postępowania pochodziły od powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego, dwa od Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego, dwie skargi złożył Okręgowy Inspektor Pracy w Bydgoszczy, pozostałe złożyły podmioty prywatne.

Po wstępnym rozpoznaniu stwierdzono, że 5 spraw znajduje się poza kompetencją Rzecznika i przekazano je według miejsca popełnienia czynów

do właściwych rzeczników. Odnośnie spraw, w których wszczęto postępowania: w czterech skierowano wnioski o ukaranie do Sądu Dyscyplinarnego, dwa postępowania umorzono jako bezprzedmiotowe. Pozostałe na dzień 31 grudnia były w toku. W roku 2009 Rzecznicy zakończyli ponadto siedem spraw wszczętych w 2008 r.: trzy skierowano do Sądu, jedną umorzono z powodu śmierci strony, kolejne umorzono z powodu braku znamion czynu zabronionego, następne – z powodu braku członkostwa w Izbie. Ponadto w jednej ze spraw dotyczącej trzech członków Izby w stosunku do dwóch osób postępowanie umorzono, a w stosunku do kolejnej skierowano wniosek o ukaranie do Sądu Dyscyplinarnego POIIB.

Sąd Dyscyplinarny

W okresie sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia członków SD POIIB i do Sądu wpłynęło osiem wniosków Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej POIIB o ukaranie w trybie odpowiedzialności zawodowej.

Trzy skargi stanowiły konsekwencję uprzedniego ukarania członka Podlaskiej OIIB (pełniącego funkcję kierownika budowy) mandatem karnym przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego za popełnienie wykroczenia polegającego na wykonywaniu robót budowlanych w sposób istotnie odbiegający od zatwierdzonego projektu budowlanego lub niedbałe wykonywanie obowiązków związanych z prowadzeniem dziennika budowy. Zgodnie z art. 95 pkt 2 ustawy – Prawo budowlane, osoby ukarane w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji tech-

nicznych podlegają odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. Po przeprowadzeniu rozprawy Sąd ukarał obwinionych karą upomnienia.

Kolejny z wniosków Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej POIIB dotyczył popełnienia czynu polegającego na niedbałym wykonywaniu obowiązków w trakcie sporządzania oceny stanu technicznego parterowego budynku gospodarczego. Po przeprowadzeniu rozprawy Sąd ukarał obwinionego karą upomnienia.

Następny wniosek Rzecznika dotyczył kierownika budowy obwinionego o niedbałe wykonywanie obowiązków kierownika budowy ulicy, poprzez nieprawidłowe prowadzenie dziennika budowy oraz kierowanie budową w sposób odbiegający od projektu budowlanego zatwierdzonego pozwoleniem na budowę. Po przeprowadzeniu rozprawy Sąd ukarał obwinionego karą upomnienia.

Kolejny wniosek dotyczył dwóch osób. Pierwszą z osób Rzecznik obwiniał o niedbałe wykonywanie obowiązków inspektora nadzoru inwestorskiego budowy budynku użyteczności publicznej, w zakresie kontroli realizacji zgodności tej budowy z projektem i pozwoleniem na budowę. Natomiast drugiej osobie zarzucił niedbałe wykonywanie funkcji kierownika budowy tegoż obiektu w zakresie zorganizowania budowy i kierowania nią w sposób zgodny z projektem budowlanym i pozwoleniem na budowę. Po przeprowadzeniu rozpraw Sąd umorzył postępowanie. Na dzień 31 grudnia 2009 r. dwie sprawy były w toku.

*Opracowała
Monika Urban-Szmelcer*

LISTA DELEGATÓW NA OKRĘGOWE ZJAZDY PODLASKIEJ OIIB W KADENCJI 2010-2014

W listopadzie, grudniu 2009 r. oraz styczniu br. odbyły się obwodowe zebrania wyborcze w POIIB. Członkowie podlaskiego samorządu inżynierów powierzyli mandat delegata na okręgowe Zjazdy w III kadencji działalności Izby na lata 2010-2014 następującym osobom – tabela.

Adamczuk-Wielgat Agnieszka	PDL/BO/0199/06
Adamski Marian	PDL/BO/0060/05
Andruszkiewicz Anna	PDL/BD/0012/01
Andruszkiewicz Zbigniew	PDL/BD/0015/01
Babynko Edward	PDL/BO/1861/02
Bariski Bogdan Jan	PDL/WM/0074/01
Barcewicz Henryk	PDL/BO/1865/02
Bartulewicz Albert	PDL/BO/1866/02
Batruch Kazimierz	PDL/IE/0066/01
Bildź Stanisław	PDL/WM/0091/01
Bilmin Jerzy	PDL/IE/0093/01
Borusk Krzysztof	PDL/BD/2261/02
Bukowski Jerzy	PDL/BO/0151/01
Ciborowski Bogumił	PDL/BO/0128/03
Cichocka Wanda	PDL/BO/0016/06
Cichocki Jan	PDL/IS/1900/02
Cieślowski Zdzisław Tadeusz	PDL/BO/0211/01
Ciuńczyk Krzysztof	PDL/IS/0231/06
Czajkowski Andrzej	PDL/BO/0108/07
Czatowski Andrzej	PDL/BO/0239/01
Dembński Marek	PDL/BD/0264/01
Dobrowolski Ryszard	PDL/BO/0271/01
Drapa Jerzy	PDL/BD/0287/01
Dubowski Adam	PDL/IE/0299/01
Dudzińska Celina	PDL/BO/0307/01
Dzienis Lech	PDL/IS/0315/01
Falkowski Krzysztof	PDL/BO/0333/01
Filonowicz Zygryd Zdzisław	PDL/BO/0353/01
Fraczkiewicz Jacek	PDL/IS/0357/01
Gawrychowski Bogdan	PDL/BO/0365/01
Gaska Krzysztof	PDL/IE/0451/01
Górski Krzysztof	PDL/IS/0455/01
Grzegorzczak Stefan	PDL/IS/0431/01
Grzegorzczak Jakub	PDL/BO/1963/02
Gwiadzowski Marek	PDL/BD/1968/02
Horosz Piotr	PDL/BD/0210/04
Hryniewicki Grzegorz	PDL/BO/0058/04
Huryń Lucyna	PDL/BO/0473/01
Jakubiuk Mirosław	PDL/BD/0508/01
Jedrzejewski Marek	PDL/BD/0565/01
Jóźwiuk Władysław	PDL/IE/0566/01
Jurkowski Karol Marek	PDL/IE/0560/01
Karpiński Janusz	PDL/BD/0598/01
Kazberuk Piotr	PDL/BO/0418/03
Kirmuś Mikołaj	PDL/BO/0501/03
Kłatkowski Wiktor	PDL/BO/0066/07
Klimek Ryszard	PDL/BO/2001/02

Klimko Sławomir	PDL/BO/0631/01
Kołota Tadeusz	PDL/BO/0717/01
Koniuch Roman	PDL/BO/0142/03
Kowalczyk Czesław	PDL/BO/0695/01
Krasowski Michał	PDL/IE/0722/01
Kretowicz Józef	PDL/BO/0173/03
Kruszewski Ryszard	PDL/WM/0740/01
Kucharski Mieczysław	PDL/IS/2269/02
Kuczyński Francisze	PDL/IE/0027/03
Laskowski Bogdan	PDL/BO/0813/01
Lebedzińska-Luksza Anna Maria	PDL/BO/0126/04
Lipińska Krystyna	PDL/BD/0027/09
Litwińko Wiesław	PDL/BO/2035/02
Łozowska Barbara	PDL/IE/1808/01
Maciak Tadeusz Andrzej	PDL/BD/0855/01
Malesza Mikołaj	PDL/BO/0875/01
Mazur Paweł Jan	PDL/IE/0161/04
Mendak Paweł	PDL/BO/0158/09
Micał Małgorzata	PDL/BO/2049/02
Michalczyk Piotr	PDL/BO/0910/01
Miedziolowski Czesław	PDL/BO/0915/01
Mierzejek Stanisław	PDL/IS/0017/05
Mierzejewski Szczepan	PDL/BO/0920/01
Milewski Zygmunt	PDL/BO/0926/01
Misiukiewicz Mikołaj	PDL/BO/2262/02
Mostowski Edward	PDL/IS/0141/03
Mularczyk Aleksy	PDL/BO/0118/04
Naliwajko Dymitr	PDL/IE/0971/01
Nieścieruk Tomasz	PDL/BO/0096/05
Nowakowski Janusz	PDL/BD/0349/03
Nowara Piotr	PDL/BO/2071/02
Okusiata Jerzy Karol	PDL/IE/0237/03
Okulicz Kozaryn Gilbert	PDL/BO/1009/01
Okurowski Jacek	PDL/IS/2074/02
Orłowski Waldemar	PDL/BO/1033/01
Orłowski Zygmunt	PDL/BO/1034/01
Osiak Romuald	PDL/IE/1035/01
Ossowski Jarosław	PDL/BO/2079/02
Ostaniec Andrzej	PDL/BO/1038/01
Ostaszewski Wiktor	PDL/IE/1040/01
Paprocki Waldemar	PDL/IS/1061/01
Paruk Wiesław	PDL/BO/1068/01
Paszek Krzysztof	PDL/IS/0306/04
Pieciun Antoni	PDL/BD/1106/01
Piszczatowska Danuta	PDL/IS/1134/01
Późniak Mirosław	PDL/WM/0577/03
Puczkiewicz Anatol	PDL/BD/1190/01

Rebacz Wojciech	PDL/BO/1291/01
Romanowicz Andrzej Krzysztof	PDL/BO/0092/06
Ruciński Marek	PDL/BO/1256/01
Rusilowska Elżbieta	PDL/IE/1272/01
Sajczyk Mirosław	PDL/IE/1301/01
Sanejko Sławomir	PDL/BO/1308/01
Sawczuk Katarzyna	PDL/BO/1314/01
Sawicki Kazimierz	PDL/BO/1320/01
Sieczka Henryk	PDL/BO/1336/01
Siemiończyk Grażyna	PDL/IS/1346/01
Sienkiewicz Henryk	PDL/BO/1349/01
Sierczyto Sławomir	PDL/IS/1357/01
Śluda Bogdan	PDL/IE/1364/01
Skoblewski Janusz	PDL/BO/1368/01
Skorek Jarosław	PDL/BO/1370/01
Słomiński Krzysztof	PDL/IE/1529/01
Smoliński Tadeusz	PDL/IS/1378/01
Sokołowski Krzysztof	PDL/WM/1392/01
Sójko Waclaw	PDL/BO/1535/01
Stefanowicz Anna	PDL/BO/2407/02
Stepaniuk Krzysztof	PDL/BD/2287/02
Suchowolec Hanna	PDL/BO/1451/01
Sykała Grażyna	PDL/IS/1467/01
Szczurzewski Edward	PDL/WM/1484/01
Szkubel Piotr	PDL/BO/1493/01
Sztuka Ryszard	PDL/IS/1503/01
Szumski Mirosław	PDL/IS/1511/01
Swianiewicz Zbigniew	PDL/IS/1789/01
Swiderski Krzysztof	PDL/BD/0221/08
Swierzbński Łukasz	PDL/BO/0034/09
Tabędzki Aleksander	PDL/BO/1536/01
Topolski Janusz	PDL/IE/1564/01
Truszkowski Mirosław	PDL/IS/2244/02
Trypuć Józef	PDL/BD/0288/05
Tyszkiewicz Andrzej	PDL/IS/2436/02
Ulanowicz Krzysztof	PDL/IS/1605/01
Wawrentowicz Dariusz	PDL/IS/1631/01
Wiszniewski Jerzy	PDL/BO/1668/01
Wojnarowski Marek	PDL/IE/1681/01
Wrzosek Andrzej	PDL/BO/1704/01
Zadykowiec Stanisław	PDL/BO/0155/04
Zaganiacz Szymon Jerzy	PDL/BO/0124/03
Zarański Janusz	PDL/IE/1748/01
Zawadzki Józef	PDL/BO/0594/03
Zawadzki Jan	PDL/BO/1753/01
Zelechowski Antoni	PDL/IS/1834/01

Budujemy autorytet inżyniera

Ocena współpracy pomiędzy redakcjami, tworzącymi biuletyny informacyjne w poszczególnych izbach okręgowych, a w szczególności z redakcją Inżyniera Budownictwa, była głównym tematem spotkania, które odbyło się w dn. 25 listopada zeszłego roku w siedzibie Krajowej Rady Polskiej Izby Inżynierów w Warszawie.

Obecnie lokalne biuletyny wydawane są przez 14 samorządów, poza okręgiem lubuskim i dolnośląskim. Ogólnie w skali kraju (na dzień spotkania) mieliśmy 115 tys. inżynierów z uprawnieniami, do których docierają czasopisma samorządowe. Nadal nasza Podlaska Izba jest jedyną w kraju, która wydaje Biuletyn wspólnie z Izłą Architektów, no... i nasz Biuletyn jest jednym z wyżej ocenianych.

- Dotychczasowa współpraca jest zadowalająca – ocenił prof. Zbigniew Grabowski, Prezes Polskiej Izby, rozpoczynając spotkanie. - Biuletyny okręgowe przyjęły już stałą formułę, są rozpoznawalne w swoich regionach, mają ugruntowane pozycje i jest to droga w dobrą stronę – w stronę budowania autorytetu samorządu zawodowego. Poszczególne czasopisma są też bardzo różne od siebie, co wynika z faktu, że tworzą je różni ludzie - w części dziennikarze, ale w dużej mierze również sami inżynierowie, czy prawnicy.

Zdaniem profesora Grabowskiego, należy nieustannie podnosić poziom czasopism. Jednym z pomysłów, który zrodził się podczas spotkania, była

propozycja zorganizowania szkolenia dla osób redagujących Biuletyny, na co wszyscy wyrazili aprobatę. Chodzi o szkolenie z zakresu podstaw dziennikarstwa, szczególnie dla tych okręgów, gdzie biuletyny tworzone są samodzielnie przez izby. Mowa była również o współpracy z ogólnopolskim miesięcznikiem Inżynier Budownictwa, zarówno pod kątem redakcyjnym, jak i komercyjnym.

Oprócz spraw wydawniczych poświęcono chwilę na ocenę sytuacji w branży w minionym roku. Kilka słów na temat najważniejszych kwestii przedstawił prof. Zbigniew Grabowski. Mówił m.in. o panującym kryzysie w branży i tym, że Polska znalazła się w czołówce państw, które wyszły z niego obronną ręką. W dużej mierze zawdzięczamy to środkom unijnym, wspierającym nasze inwestycje. Zwrócił uwagę na działania podejmowane przez Polską Izbę w sprawie modernizacji minimum programowych na wyższych uczelniach o kierunku budownictwo, ponieważ do tej pory rodzi to „zgrzyty” pomiędzy samorządami i uczelniami. Izba postuluje, aby kadra nauczająca posiadała uprawnienia budowlane, a przede wszystkim, aby ograniczyć liczbę specjalności na uczelniach, tak, aby była większa zgodność ze specjalnościami uzyskiwanymi podczas egzaminów na uprawnienia budowlane. Izba ogranicza się bowiem do 8-9 specjalności, podczas gdy uczelnie proponują studentom ponad sto! Kwestie programów nauczania były omawiane już z dziekanami niektórych politechnik.

Profesor przypomniał również o wyznaczonych na ten rok terminach zjazdów sprawozdawczo-

Dzięki różnorodności form i pomysłów, wydawnictwa poszczególnych Izb są ciekawe i tak trzymać – ocenił podczas spotkania prof. Zbigniew Grabowski. Pod koniec listopada w Warszawie spotkali się wszyscy redagujący lokalne biuletyny, przedstawiciele redakcji Inżyniera Budownictwa oraz władze Polskiej Izby.

wyborczych. Niosą one duże zmiany dla członków działających w organach samorządowych. Ten rok kończy drugą kadencję organów, a tylko tak długo można pełnić funkcje przewodniczących organów.

Barbara Klem

Rok założenia 1990

ZAKŁAD INŻYNIERYJNY
GEOREM
Sp. z o.o.
www.georem.pl

SPECJALIZUJEMY SIĘ W WYKONAWSTWIE ROBÓT Z ZAKRESU:

- oceny geotechnicznej stanu podłoża budowlanego
- wzmacniania podłoża gruntowego za pomocą kolumn "jet grouting"
- stabilizacji skarp i osuwisk metodami iniekcyjnymi
- palowania i mikropalowania fundamentów budowli
- kotew i gwoździ gruntowych

www.georem.pl ■ www.georem.pl ■ www.georem.pl ■ www.georem.pl ■ www.georem.pl

POSIADAMY SPECJALISTYCZNY SPRZĘT INKLINOMETRYCZNY DO MONITORINGU GEOTECHNICZNEGO OSUWISK I STATECZNOŚCI SKARP.

Egzaminy u architektów...

Do ostatniej w ubiegłym roku, zimowej sesji egzaminu na uprawnienia w Podlaskiej Okręgowej Izbie Architektów w dn. 11-12 grudnia 2009 r. przystąpiło 17 osób, pomyślnie egzamin zdało 9 osób. Do egzaminu ustnego przystąpiło 9 osób, plus 3 osoby z poprzedniej edycji. Wszyscy zdali.

A oto nazwiska osób, które otrzymały uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności architektonicznej:

Krzysztof Bartoszewicz, Magdalena Karolina Bożek, Agnieszka Brzezińska, Magdalena

Gołębiewska, Bartosz Nikołąk, Joanna Danuta Konopka, Magdalena Maria Kotwica, Agata Koronka-Szymańska, Halina Kopec, Marta Korpacz, Wojciech Sołowiej i Karol Grzegorz Włoskowski.

Natomiast planowane terminy egzaminów na rok 2010 przedstawiają się następująco: sesja wiosenna odbędzie się 18-19 czerwca, sesja zimowa – 3-4 grudnia 2010 r. Dwudniowy egzamin odbędzie się w przypadku wielu zgłoszeń.

Regina Choromańska

Uroczyste wręczenie uprawnień odbyło się w siedzibie Podlaskiej OIA 27 stycznia br.

Fot. A. Naczyński

...i u „budowlańców”

Dnia 17 grudnia 2009 r. w sali konferencyjnej NOT w Białymstoku odbyła się uroczystość wręczenia uprawnień budowlanych inżynierom, którzy pomyślnie przeszli proces weryfikacji praktyki i zdali egzamin na uprawnienia, przeprowadzony przez Podlaską Izbę w dniach 27-30 listopada ubr.

W sesji jesiennej do egzaminu przystąpiło 96 osób, 12 osób uzyskało wynik negatywny. Egzamin na uprawnienia budowlane w Podlaskiej Okręgowej Izbie Inżynierów Budownictwa zdali, otrzymując uprawnienia budowlane:

- w specjalności architektonicznej
  - do projektowania w ograniczonym zakresie: Grażyna Agata Łapińska
- w specjalności konstrukcyjno-budowlanej
  - do projektowania bez ograniczeń: Łukasz Dudziński, Krzysztof Stryczek
  - do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń: Andrzej Grzegorz Kozak
  - do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń: Mateusz Bielski, Paweł Borys, Anna Chwiećko, Sebastian Dondziło, Grzegorz Gawryluk, Urszula Hrynkiewicz, Edyta Jakubiuk, Wojciech Jankowski, Łukasz Jarosz, Dariusz Paweł Jaszczuk, Małgorzata Kania, Ewa Kiljańczyk, Piotr Kobryń, Paweł Korsak, Mirosława Kozak-Zieniewicz, Michał Jan Koziejko, Andrzej Kozłowski, Adam Krasnowski, Krzysztof Kuźelewski, Zbigniew Malinowski, Daniel Markowski, Mariusz Misiejuk, Urszula Olechno, Paweł Rębowski, Dawid Sokołowski, Grzegorz Toczko, Sebastian Turczewski, Robert Tomasz Węclawski
  - w specjalności drogowej
    - do projektowania bez ograniczeń: Henryk Tomasz Czmut, Bartosz Kamil Huryń

- Łukasz Krzysztof Matel
- Radosław Andrzej Tomczak
- Grzegorz Wiszowaty
  - do kierowania bez ograniczeń: Dariusz Krzysztof Biały, Marek Filipowicz, Mariusz Jamiołkowski, Krzysztof Jarząbski, Adam Kalinowski, Andrzej Kitlas, Adrian Konończuk, Małgorzata Kowalczyk-Brzostowska, Paweł Kozicki, Paweł Kuprjanowicz, Adam Pyzowski, Mariusz Wachuta, Adam Wojsławowicz, Robert Wojtulewicz, Szczepan Żywno
  - do kierowania w ograniczonym zakresie: Michał Kamil Borsukiewicz
  - w specjalności mostowej
    - do projektowania bez ograniczeń: Cezary Gryko, Tadeusz Andrzej Maciak, Tomasz Marcin Pawłowski
    - do kierowania bez ograniczeń: Mariusz Grabowski, Grzegorz Paweł Romaniuk
    - w specjalności instalacyjnej sanitarnej
      - do projektowania bez ograniczeń: Piotr Dziemianowicz, Marcin Harasimowicz

- Marek Radulski
- Anna Wnorowska
  - do projektowania w ograniczonym zakresie: Grzegorz Topczewski
  - do projektowania i kierowania bez ograniczeń: Andrzej Krok, Patrycjusz Krok
  - do kierowania bez ograniczeń: Violetta Chańko, Karol Goszkowski, Piotr Kaczyński, Sylwester Popkowski, Piotr Wiszowaty
  - do kierowania w ograniczonym zakresie: Mirosław Chomicz
  - w specjalności instalacyjnej elektrycznej
    - do kierowania bez ograniczeń: Robert Bagiński, Maciej Dąbrowski, Paweł Gryc, Andrzej Iwaniuk, Jarosław Nasuta, Maciej Nikodem, Andrzej Okoczek, Tomasz Pieńkowski, Mirosław Popławski, Roman Półtorzycki, Eugeniusz Rusel
    - do kierowania w ograniczonym zakresie: Zdzisław Cichanowicz, Henryk Wnorowski.

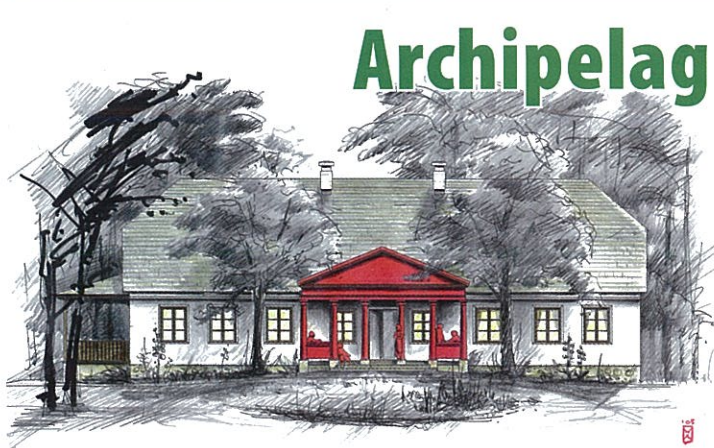
Monika Urban-Szmelcer

Pamiątkowe zdjęcie z ceremonii rozdania uprawnień budowlanych. Po uroczystym ślubowaniu według rotacji przyjętej przez Radę Krajową PIIB, decyzje o nadaniu uprawnień wręczyli: Ryszard Dobrowolski, Przewodniczący Rady Podlaskiej OIIB oraz Bogdan Siuda, Przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej POIIB.

Fot. POIIB

Archipelag Pogranicza

Zrujnowany dotąd dworek Miłoszów pod litewską granicą ożywa, tak jak chciał sam noblista. Fundacja Pogranicze z Sejnu prowadzi rewitalizację zabytkowego dworu z parkiem w Krasnogrudzie, należącego przed wojną do rodziny Czesława Miłosza. W ciągu dwóch lat powstanie tam Międzynarodowe Centrum Dialogu.

Z dawnego majątku Krasnogruda dotrwały do naszych dni piwnice i modrzewiowe ściany dworu, fundamenty oficyny, ptaszniki i starodrzewy wyznaczające przebieg alej parku.

Pierwszy etap budowy MCD to rewaloryzacja budynku DWORU – naturalnego „serca” przyszłego zespołu: miejsca przyjęcia gości, wystaw, kameralnych koncertów, biblioteki. Odbudowana oficyna będzie centrum administracyjnym, a uratowane pozostałości ptaszników – miejscem WARSZTATÓW dla rzemiosł artystycznych.

W północnej części majątku zbudowana zostanie AUSTERIA: miejsce przyjęcia gości MCD z pokojami gościnnymi i salami konferencyjnymi. Na przedłużeniu północnej, lipowej alei, w części na lustrze wody jeziora mieścić się będzie SKRYPTORIUM: miejsce gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów książek, czasopism, filmów i nagrań. Obok, w skarpie opadającej do jeziora, powstanie AKADEMIA – z salami wykładowymi i seminarnymi, a po przeciwnej stronie OFICYNA: siedziba wydawnictwa i drukarni.

Na przedłużeniu osi dworu, w najbardziej oddalonym miejscu zespołu stanie WIEŻA: miejsce „gry szklanych paciorków”, łączącej działania artystyczne z edukacją. Na tafli jeziora Hołny, pomiędzy dworem a międzynarodową trasą łączącą południe Europy z Wilnem i Helsinkami, powstanie BRAMA dla podróżnych docierających łodzią, promem, w zimie po lodzie... do jedynej takiej w świecie pracowni budowniczych mostów.

Elementy zespołu są rozrzucone na obszarze kilkunastu hektarów, co zmuszc będzie pracowników, gości i studentów do stałego doświadczania

przestrzeni parku, pół dnia i roku. W zespole nie ma dominant architektonicznych, brak wyraźnie zdefiniowanego przestrzennie centrum, nie planuje się oświetlenia terenu, dróg jezdnych ani parkingów. Znaczne fragmenty parku zostaną nieuporządkowane, aby nie tracić największej wartości: magii miejsca.

Realizację projektu „Międzynarodowe Centrum Dialogu – rewitalizacja zabytkowego zespołu dworskiego w Krasnogrudzie etap I” rozpoczęto w maju 2009 r. Zakończenie planowane jest na kwiecień 2011 r. Prace budowlane, które rozpoczęto od rozbiórki dworu, obejmują: rekonstrukcję dworu (rozebranie budynku i złożenie go od nowa z tych samych elementów), odbudowę nieistniejącej oficyny dworskiej i ptaszników, a także rewitalizację dziedzicznego XIX-wiecznego parku dworskiego rozciągającego się na powierzchni ok. 5 ha.

Do końca lutego tego roku (w tym przerwa w robotach budowlanych w styczniu 2010 r. z uwagi na niskie temperatury zewnętrzne) wykonano roboty rozbiórkowe budynku dworu oraz usunięto tynki ze sklepień piwnic oraz betonowe posadzki piwnic. Rozebrano fundamenty części niepodpiwniczonej oraz wykop pod projektowaną rozbudowę budynku dworu. Wykonano ławy fundamentowe części rozbudowywanej i ok. 60% ścian fundamentowych.

Wykonano roboty ziemne, ławy fundamentowe, ściany piwnic i strop nad piwnicą oficyny oraz izolację cieplną i przeciwwilgociową ścian piwnic, drenaż opaskowy oraz zasypano wykop wokół budynku. Postawiono ściany murowane parteru wraz z wylewkami żelbetowymi. Rozebrano pokrycie dachu ptaszników i więźbę dachową i, z uwagi na bardzo zły stan techniczny ścian i fundamentów, konieczne było sporządzenie zamiennego projektu rekonstrukcji istniejących części ptaszników. Roboty budowlane trwają.

W temacie rewaloryzacji parku rozpoczęto prace porządkowe poprzez usunięcie samosiewów oraz wycinkę krzaków i drzew przewidzianych do usunięcia. Prace porządkowe w parku zaawansowano w ok. 43%.

Równocześnie trwają prace przygotowujące etap II, którego realizacja stworzy przestrzenne ramy dla pełnego funkcjonowania MCD, a w której przewiduje się kompleksowe zagospodarowanie terenu i budowę pozostałych elementów Archipelagu. II etap projektu (na który trzeba zdobyć kolejne środki) to m.in. stworzenie: akademii (zespołu konferencyjno-seminarnego z salami wykładowymi), oficyny wydawniczej, austerii (gospody), wieży (tajemniczego budynku, przeznaczonego głównie na działania edukacyjne związane z programem edukacji międzykulturowej).

Projekt MCD w warstwie architektonicznej jest ciągłym procesem, obok elementów już zdefiniowanych, szczególnie tych związanych z zagadnieniami konserwatorskimi (rozpoczęta realizacja dworu, oficyny dworskiej, budynku warsztatów i rewaloryzacji parku) są obiekty i miejsca zaledwie zarysowane i takie, których idea i forma może powstać lub ulec zmianie w trakcie realizacji.

– Do realizacji przedsięwzięcia Pogranicze było gotowe już dawno. Już pięć lat temu mieliśmy dopięty projekt rewitalizacji dworu, wszelkie zezwolenia oraz program merytoryczny centrum. Brakowało tylko środków – mówi Małgorzata Sporek-Czyżewska, dyrektor Fundacji Pogranicze. – Wyzwaniem współczesności jest wielokulturowy i pluralistyczny świat. Potrzebuje on nowatorskiej szkoły myślenia dialogicznego i, może bardziej jeszcze, nowych praktyk kulturowych. Odpowiedzią na to zapotrzebowanie jest projekt MCD – nowoczesnej pracowni filozofii dialogu, połączonej z rozwijaniem i upowszechnianiem rzemiosła „budowania mostów”. MCD zostanie utworzone w Krasnogrudzie na bazie odrestaurowanego dworu i kompleksu innych budynków zaplanowanych w przestrzeni 11 ha, które Fundacja Pogranicze objęła w długoletnią dzierżawę. W efekcie powstanie, pierwsza o takim charakterze w Europie, szkoła kształcąca liderów działań integracyjnych w społecznościach wielokulturowych, którzy zdobywać będą zarówno wiedzę teoretyczną, jak i praktyczną w dziedzinie dialogu między grupami społecznymi, religiami,

Łyk historii

Dwór w Krasnogrudzie, położony w starym parku, na skarpie opadającej do jeziora, przy granicy Polski i Litwy, jest dziedzicem pamięci jagiellońskiej Rzeczypospolitej. Pierwszy dokument z 1676 r. podaje, iż właścicielką Krasnogrudy była Krystyna z Głbów, córka mieszczanina wileńskiego. Od końca XVIII w. do 1939 r. władaly tu rody ziemiańskie Eysymontów i Kunatów. Z tych ostatnich wywodzą się matka Czesława Miłosza, Weronika. Dla poety to jeden z najbliższych sercu zakątków rodzinnej Europy. Decydowały o tym tradycja Wielkiego Księstwa Litewskiego, młodzieńcze przysięgi, miłosne wtajemniczenia i wiersze, w których jeszcze w starości powracał do tego miejsca „wielu sprzecznych przeżyć”. Ciesząc się z daru powrotu w 1989 r. zapragnął, aby dwór – wbrew wyrokowi historii – odrodził się i służył budowaniu „kanki łącznej” między narodami i kulturami. Wraz z bratem Andrzejem, symbolicznie przekazał Krasnogrudę „Pograniczu” i objął honorowy patronat nad Międzynarodowym Centrum Dialogu.

Fundamenty oficyny i dalszy etap budowy

Technologia i materiały: Część restaurowana – konstrukcja tradycyjna: ściany murowane, warstwowe, strop międzykondygnacyjny żelbetowy, więźba drewniana, dachy kryte gontem, ściany od zewnątrz tynkowane. Część dobudowywana – konstrukcja żelbetowa, mieszana, stropy żelbetowe wylewane, ściany zewnętrzne osłonowe o konstrukcji drewnianej, więźba drewniana. Dachy kryte gontem sosnowym, ściany szalowane drewnem.

Otwarcie Międzynarodowego Centrum Dialogu w Krasnogrudzie zaplanowane jest na 30 czerwca 2011 roku w setną rocznicę urodzin Czesława Miłosza.

*Małgorzata Sporek-Czyżewska, Rafał Winiewicz
Fot. Michał Moniuszko*

narodami. MCD stanowi ważne ogniwo w tworzonej przez Pogranicze sieci laboratoriów praktyk interkulturowych. Przyszli inicjatorzy i animatorzy tych laboratoriów z różnych krajów uczyć się tu będą tajników rzemiosła budowniczych mostów i tego jak przekładać tę wiedzę na rzeczywiste potrzeby społeczności lokalnych.

Prace remontowo-budowlane mają kosztować 1,6 mln euro. Środki na rewalizację zabudowań i parku pochodzą głównie ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (85%), pozostałe pochodzą z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz środków własnych Fundacji.

Dane techniczne obiektów obecnie realizowanych (I etap):

■ Dwór – funkcje recepcyjne, sale wystawowe i koncertowe, biblioteka, pokoje gościnne:

- kubatura: 3.934 m³
- pow. użytkowa: 685 m²
- pow. zabudowy: 451,8 m²

Technologia i materiały: Piwnice sklepione, restaurowane i rozbudowywane (sklepienia ceglane), przyziemie – konstrukcja wieńcowa z drewna modrzewiowego, fragmenty murowane, stropy drewniane, belkowie, więźba drewniana. Pokrycie dachu gontem sosnowym, ściany tynkowane.

■ Oficyna dworska (odbudowa) – funkcje administracyjne, warsztat, kotłownia i garaże, pokoje gościnne i mieszkania służbowe:

- kubatura: 1.608 m³
- pow. użytkowa: 415,3 m²
- pow. zabudowy: 202,0 m²

Technologia i materiały: Konstrukcja tradycyjna, murowana, strop nad piwnicą żelbetowy, nad parterem drewniany, belkowie, więźba drewniana. Dachy kryte gontem sosnowym, ściany od zewnątrz szalowane drewnem.

■ Budynek d. ptaszników – miejsce prowadzenia warsztatów twórczych z dziećmi i młodzieżą:

- kubatura: 887 m³
- pow. użytkowa: 192,7 m²
- pow. zabudowy: 121,1 m²

Inwestor: Fundacja Pogranicze, Sejny

Skład zespołu autorskiego: arch. Rafał Winiewicz, Polanica-Zdrój – główny projektant, mgr inż. Andrzej Czartowski, Suwałki – konstrukcja, mgr inż. R. Kulczak, Kłodzko, mgr inż. M. Modzelewski, Suwałki – inst. elektryczne, mgr inż. A. Urbanowicz, Suwałki – inst. sanitarne oraz mgr inż. M. Wróblewska-Thernstrom, Białystok – zieleni.

Wykonawca: WPRB ANATEX Białystok

Kierownik budowy: Piotr Chomczyk

Inspektor nadzoru: Zygmunt Szutkiewicz

• produkcja urządzeń rekreacyjno-zabawowych
• zagospodarowanie placów zabaw
• ocieplenia elewacji
• produkcja drzwi zewnętrznych

Jork s.c. 15-691 Białystok, ul. Gen. F. Kleeberga 14A
tel./fax (085)662-17-07, kom. 602-680-696
www.jork.bialystok.pl, e-mail: jorksc@wp.pl

Przed Rocha będzie inaczej

Projekt zaproponowany przez zwycięską spółkę ARCHI PLUS z Białegostoku

W grudniu minionego roku rozstrzygnięty został konkurs na opracowanie koncepcji programowo-przestrzennej Placu Niepodległości im. Romana Dmowskiego wraz z przebudową układu komunikacyjnego w sąsiedztwie kościoła Św. Rocha w Białymstoku.

Miejsce w zakresie opracowania obecnie jest wykorzystywane jako węzeł komunikacyjny łączący aleje Piłsudskiego, Solidarności, część przejezdną ul. Lipowej, ul. Św. Rocha i Krakowską, wykonany głównie w nawierzchni asfaltowej z ciągiem chodników i pasmami zieleni. Cel konkursu mówił o uzyskaniu podstawy do dyskusji na temat przyszłego zagospodarowania tego terenu oraz roli Placu Niepodległości w strukturze przestrzennej miasta a także o wykorzystaniu dorobku konkursu w pracach studialnych związanych z opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego centrum Białegostoku. Rejon Placu daje znakomite warunki do stworzenia czytelnej i aktywnej przestrzeni publicznej o cechach reprezentacyjnych, historycznych, promocji współczesnego miasta i realizacji funkcji jego kultury, również religijnych, związanych z kościołem Św. Rocha.

W wyznaczonym terminie do konkursu zostało zgłoszonych 20 prac. Wszystkie dopuszczono do oceny, jako zgodne tematycznie z przedmiotem konkursu oraz wymaganiami regulaminu w zakresie zachowania anonimowości. W wyniku przeprowadzonej w dniach 17-18 grudnia 2009 r. oceny, Sąd Konkursowy postanowił rozstrzygnąć ogłoszony konkurs w sposób następujący:

– wyróżnienie I stopnia w wysokości 30.000 zł otrzymała pracownia „ARCHI PLUS” Bielski, Konończuk, Stobiecki Sp. J. z Białegostoku – poniżej fragmenty opisu pracy:

„Przestrzeń placu została potraktowana jako ciągłość kompozycyjna głównego traktu miejskiego przy założeniu, że ul. Lipowa będzie deptakiem na całej długości. Projektowany plac kończyłby główną oś pieszą, zaczynającą się od placu przy katedrze. Proponuje się oddzielenie placu od komunikacji kołowej budynkiem Muzeum Sztuki Współczesnej z towarzyszącymi pomieszczeniami usługowymi w postaci butików i restauracji. Budynek jest 5-kondygnacyjny i ma możliwość przejścia „na przetrzał” na poziomie parteru. Fasada muzeum jest matowo-szklana, lekka i spokojna. Forma budynku nie konkuruje z ekspresyjną bryłą kościoła, ale w pewnych miejscach do niej nawiązuje. Na placu projektuje się zastosowanie szlachetnych materiałów naturalnych, jak granit z poziomymi akcentami z kostki bazaltowej, które przy krańcach placu wychodzą z poziomu posadzki i przybierają formy ławek. Jako akcent trójwymiarowy i kontrast w stosunku do płaskiej powierzchni placu projektuje się lampy oświetleniowe w lekkiej, rzeźbiarskiej formie, nawiązującej do fasady muzeum. Zaproponowano parking podziemny ogólnodostępny pod powierzchnią placu z wjazdem i wyjazdem od strony al. Piłsudskiego.”

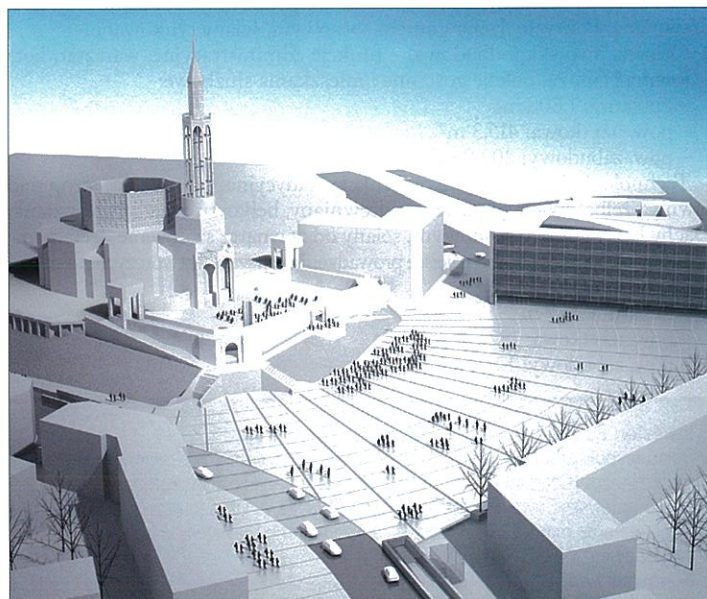
– wyróżnienie II stopnia w wysokości 15.000 zł otrzymała: „FALCO” F.P.H.U. Adam Turecki (pełnomocnik), Adam Sawicki, Ireneusz Maksymiuk, Mariusz Wierciszewski z Białegostoku – poniżej fragmenty opisu pracy:

„W obecnej formie przestrzeń placu ma zbyt dużą skalę jak na potrzeby Białegostoku. Zaproponowano zmniejszenie jej do ok. 14.000 m², co i tak jest dwukrotnie więcej od dziedzińca Pałacu Branickich, a nawet Rynku Starego Miasta w Warszawie. Forma Placu jest obecnie nieregularna, ze znacznym

przesunięciem bocznym wobec kościoła Św. Rocha. Zaproponowano zabudowę uzupełniającą, dążącą do nadania placowi większej regularności. Zaproponowano realizację koncepcji Oskara Sosnowskiego – zewnętrzny ołtarz przed centralnym ryzalitem murów. Może on być ważnym elementem uroczystości religijnych. Wylimitowano ruch kołowy z placu, puszczając przedłużenie ul. Białowny tunelem i wykształcając nową uliczkę za blokami ze wschodniej strony. Posadzkę ul. Lipowej zaproponowano z identycznego materiału, jak na placu. Zachowano istniejący poziom placu, zrównując poziom chodników przy sklepach od strony wschodniej. Rysunek placu o niewielkim kontraście płyt kamiennych uformowano tak, że oba jego wątki akcentują wieżę kościoła. Pod placem umieszczono parkingi. Zaprojektowano dwa budynki: zamykający plac – nawiązujący linią i wysokością do budynku parafii oraz uzupełniający luki pierzei przy rogu ul. Botanicznej. Budynki pełnią funkcje usługowo-handlowo-gastronomiczno-biurowe w miarę istniejącej potrzeby rynku.”

– wyróżnienie równorzędne III stopnia w wysokości 10.000 zł otrzymała „Architektura, Grafika, Poligrafia” Wojciech Gierałtowski z Białegostoku – poniżej fragmenty opisu pracy:

„Za główny motyw do ukształtowania posadzki placu posłużył romb, utworzony z połączenia dwóch trójkątów równobocznych. Moduł ten został zaczerpnięty z geometrycznej bryły kościoła oraz pokrywa się z poprowadzonymi osiami z ul. Lipowej i z al. Piłsudskiego. Posadzka placu wykonana z gładkich płyt tworzących siatkę rombów, a otoczenie głównego placu – z granitowych płyt w kształcie sześcioboków nieforemnych, które tworzą

Praca, która uplasowała się na drugim miejscu, autorstwa firmy FALCO z Białegostoku

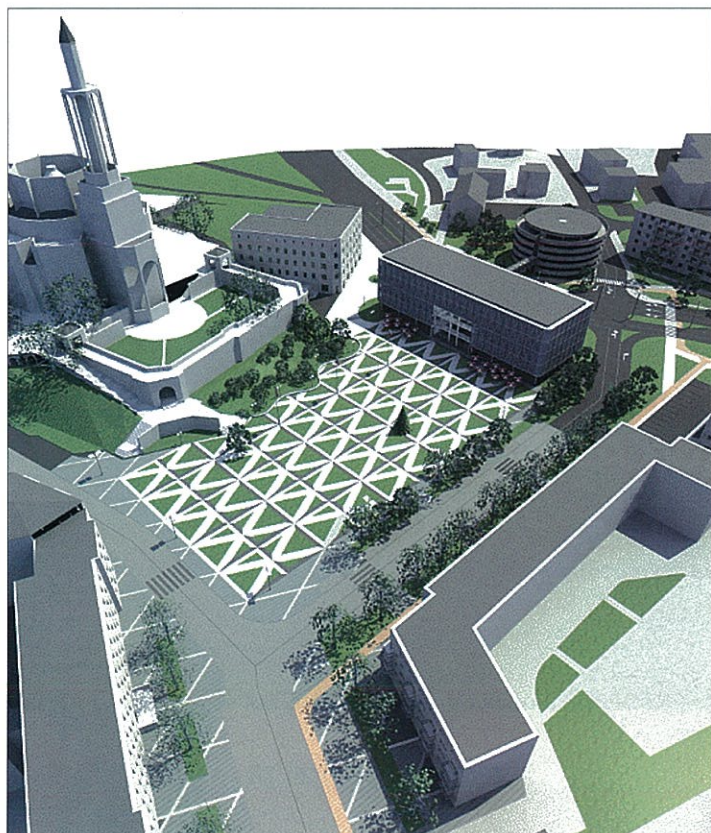
wrażenie spalonej słońcem i spękanej ziemi. Na koronie placu zaprojektowano szklany, podświetlany pomnik niepodległości skierowany w stronę wieży kościoła. Uzupełnieniem pomnika są fontanny. Pod Placem wprowadzono funkcję muzealno-wystawową. W dwóch kondygnacjach podziemnych zaprojektowano 316 parkingów. Budynek, będący zamknięciem pierzei północnej ul. Dąbrowskiego i Piłsudskiego, zaprojektowano jako hotel. Połączono go funkcjonalnie z modernizowaną zabytkową kamienicą przy ul. Dąbrowskiego. Zabytkowa kamienica została wtopiona w szklaną fasadę, którą osłonięto ażurową ścianą kurtynową wykonaną z płyt granitowych. Wnętrze budynku ukształtowanego w kształcie litery C, na poziomie parteru spaja zadaszone szklanym dachem patio. Pod 5-kondygnacyjnym hotelem zaprojektowano dwie kondygnacje podziemne z parkingami.”

– wyróżnienie równorzędne III stopnia w wysokości 10.000 zł otrzymuje „ARH+ Architekt Andrzej Rydzewski” z Białegostoku – poniżej fragmenty opisu pracy:

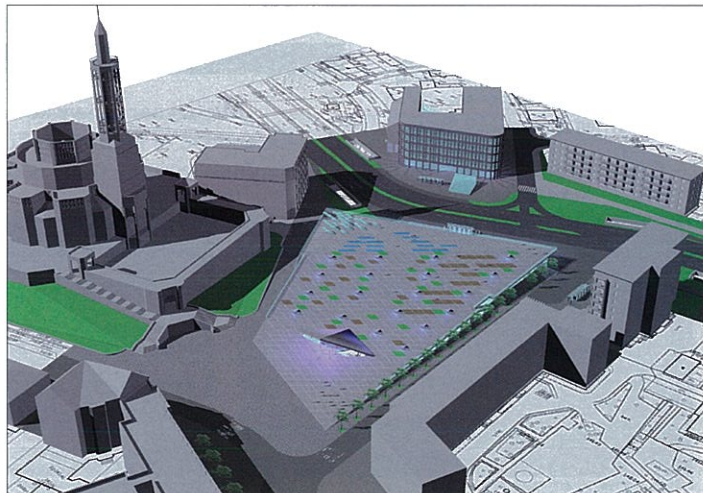
„Zaprojektowano budynek kubaturowy, który wydzieli plac i ciąg komunikacji samochodowej al. Piłsudskiego. Jako propozycję funkcji przyjęto Muzeum Niepodległości, 5-kondygnacyjny budynek o wysokości korelującej z wysokością istniejącej plebanii. Winien mieć nowoczesną formę, z elementami nawiązującymi do architektury kościoła św. Rocha. W obrębie placu zakłada się ograniczenie prędkości do 40 km/h; dodatkowo wąskie pasy jezdni (2x3,5 m), nawierzchnia z kostki granitowej stanowiąca jedność z nawierzchnią placu, miejsca parkingowe przyuliczne – są to elementy mające spowolnić ruch samochodowy. Miejsca postojowe zaprojektowano też w postaci parkingu podziemnego – pod budynkiem muzeum i częścią placu oraz parkingu wielopoziomowego – na narożniku ul. Dąbrowskiego i Botanicznej. Na całym placu nie ma uskoków pionowych i stopni. Aby uniknąć jednostajnej, dużej i nudnej powierzchni utwardzonej w powierzchnię placu wkomponowano elementy trawników zabezpieczone kratami trawnikowymi – będą one w pełni przejezdne i dostępne dla ruchu pieszego. Koncepcja zakłada zieleni izolującą – w obszarze oddziaływania ciągu ul. Dąbrowskiego i al. Piłsudskiego. Szczególnie w obchodach procesji Bożego Ciała ważne jest zachowanie jak największej ilości drzew dających cień dla zmęczonych uczestników procesji. Pozostawiono świerk na placu – może on pełnić funkcję choinki bożonarodzeniowej.”

Sąd Konkursowy składał się z następujących osób: prof. dr hab. arch. Konrad Kucza-Kuczyński – Przewodniczący Sądu, dr hab. inż. arch. Jerzy Uścińowicz – Zastępca Przewodniczącego, mgr inż. arch. Grzegorz Chodkowski – Sędzia Referent oraz sędziowie: dr inż. Czesław Podkowiński, mgr inż. arch. Piotr Firsowicz i mgr inż. arch. Ryszard Rozumiłowski.

– Konkurs przez twórczą różnorodność rozwiązań dał oczekiwany materiał do dalszych prac na temat tego rejonu miasta – wypowiada się we wniosku końcowym prof. dr hab. arch. Konrad Kucza-Kuczyński – Przewodniczący

Praca architektów z ARH+ Architekt Białystok – również trzecie wyróżnienie

Równorzędne trzecie wyróżnienie otrzymał projekt pracowni Architektura, Grafika, Poligrafia z Białegostoku

Sądu. – Celowe jest wykorzystanie w dalszych pracach na temat Placu Niepodległości, twórczych i nowatorskich elementów z całego dorobku konkursu. Konieczne będzie przeanalizowanie najlepszej, z punktu widzenia potrzeb i aspiracji miasta oraz rangi miejsca, funkcji dla proponowanego budynku w północnej pierzei Placu; sugerowanych jako reprezentacyjne, promocyjne czy związane z obszarem kultury. Należy opracować wynikające z prac konkursowych realne fazy etapowania realizacji rejonu Placu Niepodległości, umożliwiając: rozpoczęcie korekt układu komunikacji kołowej i uwolnienie przestrzeni publicznej Placu, realizacji parkingów podziemnych na 200-300 stanowisk oraz realizację w perspektywie kubatury przylegającej Plac od strony północnej.

opracowała **Barbara Klem**

Zdjęcia pochodzą od nagrodzonych pracowni, udostępnione do publikacji przez Sąd Konkursowy.

W Krainie Zieleni

Kompleksowo projektujemy i realizujemy ogrody przydomowe oraz nasadzenia publiczne. Udzielamy porad i wypożyczamy rośliny. Oferujemy Państwu duży wybór roślin iglastych i innych krzewów ozdobnych w wielu gatunkach, odmianach i wielkościach z własnej produkcji szkółkarskiej.

- Drzewa i krzewy ozdobne
- Kwiaty balkonowe
- Zakładanie ogrodów
- Systemy nawadniające
- Sprzedaż hurtowa i detaliczna
- Artykuły ogrodnicze

EGZOLAND

ul. Sokola 28, 15-537 Białystok

tel./fax 85 743 49 03

www.egzoland.pl e-mail: egzoland@egzoland.pl

WOLF SYSTEM Sp. z o.o.
41-100 Siemianowice Śląskie,
ul. Budowlana 17,
tel.032/2030802-09, fax 032/2039222,
www.wolfssystem.pl

Idealne rozwiązania dla rolnictwa i przemysłu

Międzynarodowy koncern Wolf-System – to firma o ponad 40 letniej tradycji. Obecność w 17 krajach Europy i ponad 2500 oddanych pracowników przyczyniają się do ciągłego rozwoju firmy w obszarach budownictwa betonowego, stalowego i drewnianego.

Budownictwo betonowe - rocznie budujemy ponad 5000 sztuk monolitycznych zbiorników i silosów żelbetonowych. Specjalnie przez naszą firmę skonstruowany system szalunku jest tak stabilny, że nie ma potrzeby stosowania w montażu rur dystansowych oraz śrub i kotew do jego skręcania. To zaś praktycznie gwarantuje maksymalną szczelność zbiorników. Oferujemy zbiorniki i silosy różnych typów -otwarte i ze stropem , na materiały płynne i sypkie, na biomasę i biogaz , średnice oferowane od 2,5m do 50m i wysokości od 2m do 50m.

Budownictwo drewniane - od 1975 roku firma oferuje gotowe domy drewniane w konstrukcji ryglowo-szkieletowej. Gotowe ściany, elementy stropów oraz konstrukcje dachowe prefabrykowane są w zakładzie produkcyjnym w Siemianowicach Śląskich. Z naszej fabryki elementy transportowane są na miejsce budowy i tam montowane. Krótki czas realizacji , atrakcyjna cena, wysoka jakość, znakomita izolacja ścian 0,19 W/m²K oraz zastosowane materiały ekologiczne to uznana marka i wielka zaleta naszego produktu. Dzięki konkurencyjności naszego produktu rok 2007 zamknęliśmy na poziomie 700 sprzedanych domów w całej Europie. W 2009 w Systemie Wolf wybudowano domy wielorodzinne-razem 600mieszkań -dla zniszczonej trzęsieniem ziemi prowincji L Aquilla we Włoszech.

Budownictwo stalowe - ponad 20000t przerobionej stali plasują firmę Wolf System w czołówce europejskich budowniczych dla różnego typu obiektów i hal. Począwszy od obiektów inwentarskich dla rolnictwa (obory, chlewnie, stajnie i ujeżdżalnie dla koni) poprzez hale produkcyjne i magazynowe dla przemysłu, na budynkach i obiektach komunalnych kończąc(hale sportowe i rekreacyjne, obiekty dla służb miejskich i komunalnych itd.).

Łączniki budowlane -w naszym zakładzie ślusarskim w Austrii produkowane są płytki gwoździowe (kołczaste) do połączeń drewnianych wiązarów i konstrukcji dachowych wraz z niezbędnymi prasami hydraulicznymi i specjalnym oprogramowaniem komputerowym do projektowania.

19.01.2010 Firma uzyskała certyfikat CE dla wszystkich obiektów systemowych budowanych w konstrukcji ryglowo-szkieletowej

„Wszystko z jednej ręki” jest mottem przewodnim naszej firmy, realizowanym każdego dnia. Zapraszamy do skorzystania z naszej kompleksowej oferty handlowej www.wolfssystem.com

neoprint Twoje centrum drukowania!

- ✓ Plotowanie
- ✓ Skanowanie
- ✓ Drukowanie
- ✓ Kserowanie
- ✓ Bindowanie
- ✓ Oprawa prac

format
od A4 do AO+

Białystok, ul Krakowska 17, tel.: (085) 742 60 60 www.neoprint.pl

Nagrodzone za bezpieczeństwo

I miejsce – budynek mieszkalny wielorodzinny nr 3 na osiedlu TBS w Białymstoku przy ul. Herberta

Fot. M.Urban

Dyplom zdobywcy I miejsca wręcza wiceprezydent Białegostoku Michał Wierzbicki

II miejsce – budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Białymstoku przy ul. Wrocławskiej

III miejsce – budowa sali gimnastycznej przy VI Liceum Ogólnokształcącym w Białymstoku

Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego nr 3 na osiedlu TBS w Białymstoku przy ul. Herberta, realizowana przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „Mark Bud” Sp. z o.o. z Białegostoku zdobyła pierwsze miejsce w VIII edycji konkursu „Bezpieczna budowa” w województwie podlaskim. Wyniki konkursu ogłoszono podczas uroczystości, która odbyła się 16 grudnia 2009 r. w Muzeum Rzeźby Alfonsa Karnego w Białymstoku.

Do konkursu „Bezpieczna budowa” w roku 2009 r. zakwalifikowano sześć obiektów. Nagrodzono trzy realizacje, a kolejne dwie wyróżniono. I tak, I miejsce zdobyła budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego nr 3 na osiedlu TBS w Białymstoku przy ul. Herberta, którego wykonawcą jest Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „Mark Bud” Sp. z o.o. z Białegostoku. II miejsce zajęła budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Białymstoku przy ul. Wrocławskiej – wykonawca: „Usługi Remontowo-Budowlane Sławomir Przestrzelski” z Białegostoku. Na III pozycji uplasowała się budowa sali gimnastycznej przy VI Liceum Ogólnokształcącym w Białymstoku – wykonawca: Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Rawbud” Sp. z o.o. z Białegostoku.

Wyróżniono natomiast budowę Ratusza Miejskiego w Michałowie – wykonawca: P.P.U.H. „Kombinat Budowlany” Sp. z o.o. z Białegostoku oraz budynku Opery i Filharmonii Podlaskiej

Europejskiego Centrum Sztuki w Białymstoku – wykonawca: „Unibep SA” z Bielska Podlaskiego.

Podczas uroczystości okręgowy inspektor pracy Dariusz Siwczyński przedstawił działania prewencyjno-promocyjne realizowane przez Okręgowy Inspektorat Pracy. Coroczne podsumowania konkursu to okazja do spotkań osób, związanych z branżą budowlaną. Konkurs stał się wydarzeniem nie tylko prestiżowym i medialnym, ale już od kilku lat integruje środowisko branży budowlanej. Jego przebiegiem interesują się zarówno inwestorzy, wykonawcy robót budowlanych, a także

organizacje i stowarzyszenia pracodawców, organizacje związkowe.

Warto zaznaczyć, że założenia konkursu, który dziś ma rangę konkursu ogólnokrajowego, powstały w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Białymstoku. Gratulując laureatom, okręgowy inspektor pracy Dariusz Siwczyński zachęcił zebranych do uczestnictwa w przedsięwzięciach promocyjnych Państwowej Inspekcji Pracy w przyszłym roku.

tekst i zdjęcia: OIP Białystok

Laureaci VI edycji konkursu wraz okręgowym inspektorem pracy

Nasze budownictwo dojrzało

Działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Białymstoku w minionym roku podsumowuje Jakub Grzegorzcyk, Podlaski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego

Fot. M. Urban
Jakub Grzegorzcyk,
Podlaski Wojewódzki
Inspektor Nadzoru
Budowlanego

– Reforma administracyjna kraju z 1999 r. wprowadziła podział organów administracji publicznej, działającej w obszarze budownictwa na administrację architektoniczno-budowlaną oraz nadzór budowlany. Zostały też wyraźnie podzielone zadania i kompetencje tych służb.

Początek roku to zazwyczaj czas podsumowania działalności organów za rok miniony. Proszę przypomnieć jakie są główne zadania nadzoru budowlanego i jakie grzechy najczęściej popełniają nasi „budowlanci”?

– Organy nadzoru budowlanego zajmują się kontrolą przestrzegania przepisów wynikających z ustawy Prawo budowlane na etapie realizacji inwestycji oraz w okresie ich użytkowania. Na terenie województwa podlaskiego działa jako organ pierwszej instancji nadzoru budowlanego 17-tu powiatowych inspektoratów (14 powiatów oraz 3 miasta na prawach powiatu – Białystok, Łomża, Suwałki). To oni są podstawowym ogniwem nadzoru budowlanego. Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego jest organem nadzoru budowlanego drugiej instancji sprawującym merytoryczny nadzór nad działalnością powiatowych inspektoratów, a zarazem jest organem pierwszej instancji w zakresie obiektów, dla których pozwolenia na budowę wydaje wojewoda (drogi wojewódzkie i krajowe, budownictwo na terenach kolejowych i zamkniętych oraz budownictwo hydrotechniczne). Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego jest również organem kontrolnym w zakresie działalności organów administracji architektoniczno-budowlanej szczebla powiatowego (przestrzeganie przepisów ustawy Prawo budowlane na etapie udzielania pozwoleń na budowę oraz przyjmowania zgłoszeń). A zatem przedmiotem działalności organów nadzoru budowlanego jest działalność obejmująca projektowanie, budowę, przekazanie do użytkowania, użytkowanie i rozbiorę obiektów budowlanych.

Terenowe (powiatowe) organy nadzoru budowlanego mają w przeważającej większości do czynienia z budownictwem powszechnym, czyli takim, gdzie inwestorem jest osoba fizyczna, która podejmuje się realizacji inwestycji pierwszy i nieraz ostatni raz w życiu (domki jednorodzinne, budynki gospodarcze, budynki inwentarskie), a zatem mamy do czynienia z inwestorem, który z założenia nie zna przepisów ustawy Prawo budowlane. W takich przypadkach całą odpowiedzialność za właściwy przebieg procesu budowlanego powinna przejść od niego osoba uprawniona, wykonująca samodzielną funkcję w budownictwie – kierownik budowy. Niestety w praktyce bardzo często osoby te nie poczuwają się do ciężącego na nich obowiązku.

Przedmiotem działalności kontrolnej nadzoru budowlanego na etapie realizacji inwestycji jest w szczególności przestrzeganie przez uczestników procesu budowlanego postanowień zawartych w ustawie Prawo budowlane. Najczęściej spotyka-

ne nieprawidłowości w trakcie kontroli prowadzonych przez powiatowe inspektoraty to wykonywanie funkcji kierownika budowy przez tzw. figurantów (osoby uprawnione nadzorujące realizację kilku, kilkunastu budów) i związane z tym uchybienia – niewłaściwe prowadzenie dziennika budowy, brak dostatecznego nadzoru nad procesem budowlanym nienadzorowanych robót zanikowych i ulegających zakryciu, niewłaściwe prowadzenie dokumentacji budowy, dokonywanie nieistotnych oraz istotnych zmian bez zachowania obowiązujących procedur, nieprzestrzeganie zasad

bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

W działalności kontrolnej wojewódzkiego inspektoratu, tego rodzaju nieprawidłowości z reguły nie występują, gdyż mamy tu do czynienia z inwestycjami realizowanymi przez inwestorów posiadających własne służby czuwające nad realizacją zadania inwestycyjnego (GDDKiA, PKP, WZMiUW, RZGW). Na tych budowach samodzielnie funkcje techniczne wykonują osoby posiadające właściwe uprawnienia, kierownicy budów realizują zadania wspólnie z kierownikami robót branżowych, prowadzony jest stały, profesjonalny nadzór inwestorski. W przypadku tych inwestycji trudności w uzyskaniu pozwolenia na użytkowanie zrealizowanego obiektu budowlanego są rzadkością.

Odrębnym zagadnieniem, którym zajmują się organy nadzoru budowlanego są samowole budowlane, o których z reguły donoszą nam życzliwi sąsiedzi. Obecnie procedury wynikające z ustawy Prawo budowlane dopuszczają legalizację samowoli, jednak wysokość opłat legalizacyjnych powoduje, że inwestorzy rzadko korzystają z dobrodziejstwa legalizacji i najczęściej dokonują rozbiórek wzniesionych samowolnie obiektów budowlanych.

– Może więc przez te 11 lat pracy WINB-u poziom budownictwa na naszym terenie się poprawił?

W jakim świetle pokazują to prowadzone przez Państwo statystyki po kontrolach?

– Tak, tu trzeba oddać sprawiedliwość, budownictwo jest bardziej dojrzałe. Nasze budownictwo, jak również uczestnicy procesu budowlanego, przez okres ostatnich lat w bardzo dużym stopniu dostosowali swoją działalność do przepisów obowiązujących w obszarze budownictwa. Zauważam też zmianę pokoleniową w budownictwie. Dziś młodzież jest bardzo ambitna, wszechstronnie wykształcona, ze świadomością prawną. Wpływa na to zapewne też sposób zdobywania uprawnień. Wejście do Unii Europejskiej wymusiło znajomość prawa. Ludzie wiedzą, że ustawa Prawo budowlane jest tym, co trzeba czytać i znać, a nie tylko nikomu niepotrzebnym aktem prawnym. Ludzie jeżdżą po świecie, przywożą sprawdzone pomysły, nowe metody budowania, technologie.

Potwierdzają to oczywiście nasze statystyki. Poprawa jest zdecydowana. Charakterystycznym wskaźnikiem mówiącym o wzroście świadomości społeczeństwa w zakresie Prawa budowlanego jest zmniejszająca się ilość stwierdzanych samowoli budowlanych i nakazywanych rozbiórek. Kiedy zaczynaliśmy pracę, w ciągu roku stwierdzaliśmy ok. 400 samowoli. Liczba ta stopniowo malała, aż do dziś, kiedy mamy 130 przypad-

ków za rok 2009, z czego znakomitą większość – 111 obiektów – rozebrali sami zobowiązani. Skoro jesteśmy przy liczbach, przytoczę ubiegłoroczną statystykę. W ubiegłym roku zajęliśmy się 2.559 sprawami, odwiedziliśmy 1.801 obiektów, wydaliśmy 2.434 decyzji. Odpowiedzieliśmy na 500 skarg. Skontrolowaliśmy 1.916 budów i 1.238 obiektów, będących w użytkowaniu. Nałożyliśmy – niestety – ponad 300 mandatów karnych.

Muszę powiedzieć, że najryzykowniejszym obszarem realizacji są obecnie roboty budowlane i remonty obiektów starych i zabytkowych. Na tych inwestycjach najczęściej dochodziło na Podlasiu do katastrof. Obwiniać można po trosze prawo, które jest tak liberalne, że remont, nawet jeśli wymaga ingerencji w konstrukcję obiektu, wymaga tylko zgłoszenia. Tu gorący apel o ostrożność do wykonawców, którzy „biorą” się za tego typu prace!

– W oparciu o ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych w ramach WINB działa Wydział Wyrobów Budowlanych. Jesteście Państwo upoważnieni do kontroli wyrobów budowlanych u sprzedawców i producentów. Jaki jest zakres tych kontroli?

– W przypadku kontroli u sprzedawców wyrobów budowlanych sprawdzane są: oznakowanie znakiem zgodności wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu, tj. znakiem budowlanym lub oznakowaniem CE, oraz towarzysząca oznakowaniu obowiązkowa informacja określająca producenta, wyrób budowlany, specyfikację techniczną i właściwości techniczno-użytkowe wyrobu. W przypadku kontroli u producenta zakres kontroli poszerza się dodatkowo o kontrolę dokumentacji technicznej tj. sprawozdań z wymaganych badań wyrobów budowlanych, a także o prawidłowość prowadzenia zakładowej kontroli produkcji. W trakcie kontroli u sprzedawców najczęstszą nieprawidłowością jest brak pełnej wymaganej informacji, która winna towarzyszyć oznakowaniu znakiem zgodności, oraz powoływanie się producenta na nieaktualną specyfikację techniczną. W przypadku kontroli u producentów najczęściej występującą nieprawidłowością jest niepełne udokumentowanie, że wyrób budowlany spełnia wymagania specyfikacji technicznej oraz niesumienne prowadzenie zakładowej kontroli produkcji.

W przypadku podejrzenia, że wyrób budowlany wprowadzony do obrotu nie spełnia wymagań specyfikacji technicznej tj. odpowiedniej normy lub aprobaty technicznej zlecamy przeprowadzenie stosownych badań przez upoważnione laboratorium. W przypadku niespełnienia przez wyrób budowlany wymogów ustawy o wyrobach budowlanych nakazujemy wycofanie takiego wyrobu z obrotu.

Za wprowadzenie do obrotu wyrobu budowlanego nie spełniającego wymagań ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92 z 2004 r. poz. 881 z późn. zm.) tj. nie nadającego się do stosowania przy wykonywaniu robót budowlanych grozi grzywna do 100.000 zł.

– Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego realizuje zadania wynikające z art. 84b ust. 1 ustawy z dn. 7 lipca 1994 r. – Prawo Budowlane (Dz. U. z 2003 r. Nr 207 poz. 2016). Jakie nieprawidłowości stwierdza Państwo najczęściej podczas kontroli w organach

administracji architektoniczno budowlanej w zakresie poprawności wydanych pozwoleń na budowę i przyjętych zgłoszeń w trybie art. 30?

– Podstawowe, albo najczęściej występujące „grzechy projektantów” wymienię w kilku punktach. Część graficzna projektu zagospodarowania działki bardzo często opracowywana jest na kserokopii, a nie na kopi aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej, przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego – § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego. Często nie w pełni uwzględnia się postanowienia, wynikające z decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu lub miejscowych planów zagospodarowania terenu (np. liczba kondygnacji, miejsca postojowe, wykraczanie poza obszar objęty decyzją o warunkach zabudowy). Nie przestrzega się przepisu § 11 ust. 2 pkt. 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego i przepisu § 206 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Z przepisów tych wynika, że do opisu technicznego należy dołączyć ekspertyzę stanu konstrukcji i elementów budynku istniejącego, z uwzględnieniem stanu podłoża gruntowego w przypadku dobudowy, rozbudowy lub nadbudowy. W części graficznej projektu budowlanego często: nakleja się metryczki, w metryczkach podpisy projektanta i sprawdzającego zastępuje się kserokopią podpisów albo skleja się arkusze, co umożliwia dekompletację projektu – naruszenie § 6 rozporządzenia o projekcie. Brak jest jednolitej i ciągłej numeracji lub też oprawy projektu jako całości w sposób uniemożliwiający dekompletację projektu – § 6 ust.1. Często składa się wspólne oświadczenia (projektanta – architekta i konstruktora oraz sprawdzającego), co pozostaje w sprzeczności z art. 20 ust. 4 Prawa budowlanego. Nagminne jest wskazywanie w projektach na wykonanie robót według rozwiązań, których brak w projekcie. Dokonywane są poprawki przy użyciu „korektora” lub innych technik, bez ich jednoznacznego opisanie ze wskazaniem, kto i kiedy ich dokonał. Informacja dotycząca bezpieczeństwa i ochrony zdrowia jest niezgodna ze stanem faktycznym i Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn. 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Stwierdzono przypadki, że wymagane opinie, uzgodnienia itp. (art. 20 ust. 1 pkt. 2 Prawa budowlanego) nie dotyczyły inwestora, na rzecz którego sporządzono projekt budowlany. W kilku przypadkach stwierdzono, iż data opracowania projektu jest nie-spójna z datą wystawionego zaświadczenia o przynależności do właściwej izby samorządu zawodowego. Zdarzyło się kilka przypadków przekroczenia zakresu posiadanych uprawnień budowlanych.

– Jak już powiedzieliśmy, do zadań nadzoru budowlanego należą też kontrole obiektów będących już w użytkowaniu. Za ich utrzymanie we właściwym stanie technicznym i estetykę odpowiadają właściciele i zarządcy...

– Właściciel lub zarządca zaraz po przyjęciu obiektu budowlanego do użytkowania zobowiązany jest do założenia książki obiektu budowlanego. Obowiązek ten nie obejmuje obiektów wymienionych w art. 64 ust. 2 Prawa budowlanego tj. budynków mieszkalnych jednorodzinnych, obiektów budowlanych budownictwa zagrodowego i letniskowego, obiektów małej architektury i innych obiektów budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę.

Obiekty budowlane w trakcie ich użytkowania powinny być poddawane przez właściciela lub zarządcę okresowym kontrolom. Zakres obowiązkowych kontroli określono szczegółowo w art. 62 Prawa budowlanego. Obejmuje on przeglądy budowlane elementów narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne, wartości użytkowej i stanu technicznego elementów konstrukcyjnych i całego obiektu, przeglądy instalacji elektrycznych i piorunochronowych, gazowych i przewodów kominowych oraz instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska. Nowym elementem są przeglądy okresowe kotłów oraz urządzeń chłodniczych w systemach klimatyzacji. Częstotliwość dokonywania tych przeglądów jest uwarunkowana ich rodzajem i efektywną wydajnością w kW.

Nie można też zapominać o obowiązkowych przeglądach obiektów wielkopowierzchniowych tj.: budynków o powierzchni zabudowy ponad 2 tys. m² i innych obiektów o powierzchni dachu ponad 1 tys. m², które należy przeprowadzać dwa razy w roku (do 31 maja i do 30 listopada). Każdorazowo o dokonanych przeglądzie obiektu wielkopowierzchniowego, dokonujący przeglądu ma obowiązek powiadomić właściwy organ nadzoru budowlanego. Brak takiej informacji może skutkować mandatem karnym i wnioskiem o ukaranie z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

Chciałbym przestrzec wszystkie osoby dokonujące przeglądów okresowych, że dokonanie przeglądu jest wykonywaniem funkcji technicznych w budownictwie. Przegląd winien być dokonany rzetelnie i zgodnie ze stanem faktycznym, a osoba dokonująca przeglądu przyjmuje na siebie pełną odpowiedzialność za ustalenia zawarte w protokole. W przypadku awarii lub katastrofy budowlanej, dokonujący przeglądu może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej i zawodowej.

Ważną rzeczą jest też to, że osoba dokonująca przeglądu okresowego w przypadku stwierdzenia zagrożenia bezpieczeństwa obiektu lub jego użytkownikom, ma obowiązek niezwłocznego przesłania protokołu z przeglądu do właściwego organu nadzoru budowlanego.

Ze względu na trwający okres zimowy i obfite opady śniegu należy przypomnieć właścicielom i zarządcom obiektów o konieczności sprawdzenia, czy obiekt jest właściwie przygotowany konstrukcyjnie do okresu zimowego, o obowiązku usunięcia z dachów nadmiaru śniegu i przeciwdziałania niszczącym siłom natury. W styczniu br. nadzór budowlany skontrolował sposób utrzymania przez właścicieli ok. 300 obiektów budowlanych. Z satysfakcją trzeba stwierdzić, że znakomita większość jest utrzymywana w należytym stanie technicznym. Tylko w jednym obiekcie wielkopowierzchniowym nakazano czasowe wyłączenie z użytkowania (wyprowadzenie klientów) i odśnieżenie dachu.

notowała Barbara Klem

W rozmowie udział wzięły osoby ze ścisłego kierownictwa Inspektoratu: Witold Kazimierz Roszkowski, z-ca WINB, Zofia Sobczyk, Naczelnik Wydziału Orzeczniczno-Prawnego, Piotr Szymczyk, Naczelnik Wydziału Inspekcji i Kontroli, Marian Dobkowski, Naczelnik Wydziału Wyrobów Budowlanych, Józef Chołód, ekspert Nadzoru Budowlanego.

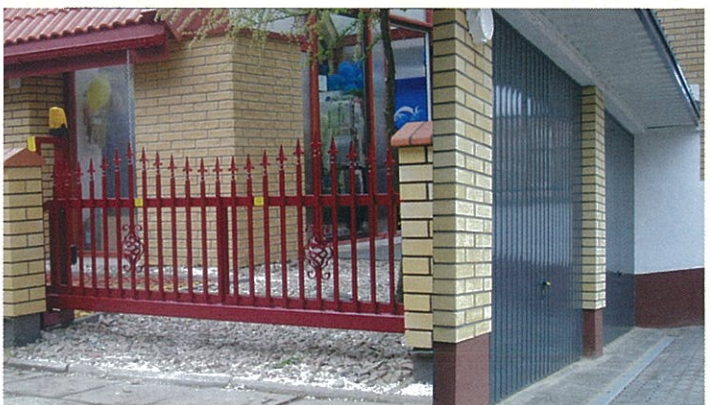
DZIAŁKA O POWIERZCHNI 19.843 m²
pod budownictwo mieszkaniowe,
przemysłowe lub obiekt handlowy
do 5000 m² w Bielsku Podlaskim przy
ul. Mickiewicza (wyjazd w kierunku
miejsowości Narew).
tel. 85 651 68 13, 602 111 079

WIMAR
BRAMY I DRZWI
 PROJEKTOWANIE PRODUKCJA MONTAŻ
 REALIZUJEMY NIETYPOWE ZAMÓWIENIA

NIE KONKURUJEMY CENĄ
KONKURUJEMY JAKOŚCIĄ
JESTEŚMY NIEZAWODNI

OD 18 LAT

WSZYSTKIE WYROBY MALUJEMY PROSZKOWO
 Ul. Kombatantów 7a, 15-110 Białystok
 tel. (+48) 85 675 11 71, fax (+48) 85 675 10 82
 info@wimardrzwi.pl, www.wimardrzwi.pl

Elewacje z silikatu w kolorach tęczy!

Nowa generacja kolorowych silikatów okazuje się równorzędnym wyrobem w konkurencji z innymi materiałami elewacyjnymi. Jednym słowem ładnie, zdrowo i kolorowo.

Tworząc projekty budynków stajemy przed wyborem technologii i materiałów, z jakich inwestor będzie korzystał przy jego realizacji. Często nie jesteśmy w stanie przewidzieć jakie tendencje architektoniczne obowiązują będą za kilka lub kilkanaście lat i czy nasz projekt będzie się w nie wpisywał. Dobrze jest polegać na materiałach sprawdzonych i eleganckich, które umożliwiają zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne aranżacje. Istniejące tendencje wykorzystał przemysł silikatowy rozwijając swoją gamę wyrobów o elewacyjne cegły kolorowe i przetworzone, dające zróżnicowane faktury. Elewacje silikatowe są w pełni akceptowane przez inwestorów, projektantów, budowniczych. Domy z elewacją silikatową pozostają eleganckie i barwne przez setki lat. Budując dom lub inny obiekt użytkowy robimy to najczęściej z myślą o jego wieloletnim użytkowaniu. Dlatego właśnie należy zwracać uwagę inwestora nie

tylko na początkowe koszty inwestycji, ale również na aspekty związane z kosztami utrzymania budynku w kolejnych latach. Już na przestrzeni 10 lat użytkowania domu zastosowanie elewacji silikatowej okazuje się o wiele tańszym rozwiązaniem niż pokrycie domu tynkiem. Na przestrzeni 30 lat różnica jest jeszcze większa na korzyść kolorowego silikatu. Dodatkowo, domy z elewacją klinkierową uzyskują wyższe ceny sprzedaży.

Dostępna paleta kolorów (5 kolorów: biały, żółty, zielony, czerwony, grafitowy) i faktur (gładkie i łupane) cegieł i kształtek silikatowych produkowanych przez P.P.H. SILIKATY-BIAŁYSTOK daje niezliczone możliwości aranżacyjne. Elewacja wykonana z takich materiałów jest trwała i nadaje budowli niepowtarzalny styl. Ze względu na elegancję i prestiż domy z elewacją silikatową uzyskują lepsze ceny przy sprzedaży.

Kolorowe, elewacyjne cegły silikatowe w budownictwie wielorodzinnym

Elewacyjna cegła żółta, łupana wykorzystana w budownictwie jednorodzinym

Przykład realizacji budownictwa użyteczności publicznej z zastosowaniem elewacyjnych cegieł silikatowych

Silikaty
BIAŁYSTOK

PRODUCENT SILIKATOWYCH MATERIAŁÓW KONSTRUKCYJNYCH. HURTOWNIA MATERIAŁÓW BUDOWLANÝCH

PPH "SILIKATY - BIAŁYSTOK" Sp. z o.o. ul. Wysockiego 164, 15-167 Białystok, tel. 85 676 27 66, fax 85 675 33 25

www.silikaty.com.pl e-mail: sprzedaz@silikaty.com.pl

BIAŁYSTOK

Aby lepiej się jeździło

Gdy tylko puszczą mrozy i znikną zwały śniegu i lodu „budowlańcy” pojawią się na ulicach Białegostoku. Rok 2010 będzie kolejnym rokiem inwestycji drogowych w stolicy Podlasia. Być może powinniśmy się spodziewać jeszcze większego zamieszania na drogach niż w roku ubiegłym.

– W tym roku na remonty i budowę dróg planujemy przeznaczyć 378 mln zł – informuje Janusz Ostrowski, dyrektor Zarządu Dróg Miejskich i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Białymstoku, nadzorujący prace, którymi do tej pory kierowały dwa departamenty – inwestycji oraz dróg i transportu. – Pierwsze ekipy drogowców pojawią się na ulicach, gdy tylko pozwolą na to warunki atmosferyczne.

Zamieszczona powyżej mapa ilustruje ulice, na których najszybciej pojawią się drogowcy, a poniżej krótko opisujemy ważniejsze roboty.

■ Przebudowa ulicy Gen. St. Maczka

Czas realizacji: 2009–2011; koszt: 170 mln zł. W ramach przebudowy powstaną obiekty inżynierskie:

- most nad rzeką Białą w ul. Maczka,
- wiadukt w ciągu ul. Lodowej nad ul. Maczka,
- estakada nad ul. Świętokrzyską w ul. Maczka,
- wiadukt nad torami PKP relacji Białystok-Kuźnica Białostocka w ul. Maczka,
- estakada nad Al.1000-lecia P.P. w ul. Maczka – Andersa.

Na odcinku ul. Maczka od mostu na rzece Białej do skrzyżowania z ul. Świętokrzyską (obecnie wlot

ul. Dziesięciny) przyjęto założenie wykorzystania istniejącej jezdni ul. Maczka na drogę zbiorczą oraz chodnik i ścieżkę rowerową. Nowe jezdnie wybudowane zostaną po stronie południowej. Węzeł ul. Maczka z Al. 1000-lecia Państwa Polskiego przyjęty został jako dwupoziomowy z estakadą 2x2 pasy ruchu (nad projektowanym rondem) na kierunku głównym ul. Maczka – Andersa, w poziomie istniejącego terenu rondo o średnicy wewnętrznej 50 m. Węzeł ul. Maczka z ul. Świętokrzyską (obecnie wlot ul. Dziesięciny) przyjęty został jako dwupoziomowy z estakadą 2x2 pasy ruchu (nad projektowanym rondem) na kierunku głównym ul. Maczka, w poziomie istniejącego terenu rondo o średnicy wewnętrznej 40 m. Węzeł ul. Maczka z ul. Lodową (obecnie wlot ul. Oliwkowej) przyjęty został jako dwupoziomowy z estakadą 1x2 pasy ruchu ul. Lodowej z chodnikiem i ścieżką rowerową bezkolizyjnie nad kierunkiem głównym ul. Maczka bez relacji poprzez łącznice. Pozostałe relacje z ul. Lodowej odbywać się będą poprzez sieć istniejących oraz projektowanych ulic oraz dróg zbiorczych.

■ Budowa przedłużenia ul. Gen. Andersa

Czas realizacji: 2007–2011; koszt: 92,19 mln zł. Opis inwestycji: ulica główna ruchu przyspieszonego, długość – 4,8 km, dwujezdniowa po 2 pasy ruchu oraz drogi zbiorcze; w ramach inwestycji powstaną nowe węzły komunikacyjne:

- skrzyżowanie ul. Andersa z ul. Wasilkowską, zaprojektowane jako dwupoziomowe z bezkolizyjnym przeprowadzeniem ciągu ul. Andersa pod ul. Wasilkowską i skrzyżowaniem ul. Wasilkowskiej z łącznicami ul. Andersa. w poziomie terenu istniejącego;

– skrzyżowanie ul. Andersa z przedłużeniem ul. Piastowskiej zaprojektowane jako dwupoziomowe z estakadą nad przedłużeniem ul. Piastowskiej;

– skrzyżowanie ul. Andersa z ul. Ciołkowskiego zaprojektowane w jednym poziomie z wyspą centralną i sygnalizacją świetlną;

– skrzyżowanie ul. Andersa z ul. Baranowicką zaprojektowane jako skanalizowane.

Inwestycje uzupełniają budowa ścieżki rowerowej asfaltowej koloru czerwonego, długość 5.300 m. Obiekty inżynierskie to: tunel na skrzyżowaniu z ul. Wasilkowską o dł. 78 m; dwie estakady na skrzyżowaniu z projektowanym przedłużeniem ul. Piastowskiej; budowa dwóch mostów na rzece Dolistówce; budowa dwóch przejść bezkolizyjnych dla pieszych: przejście podziemne w rejonie ul. Siewnej i kładka w rejonie ul. Warneńczyka. W planach jest rozpoczęcie przebijania ul. Andersa do Zaścianek. Ma to być ostatni, brakujący dziś, odcinek tzw. trasy generalskiej, która stanie się trasą tranzytową przez miasto na kierunku Warszawa – Bobrowniki.

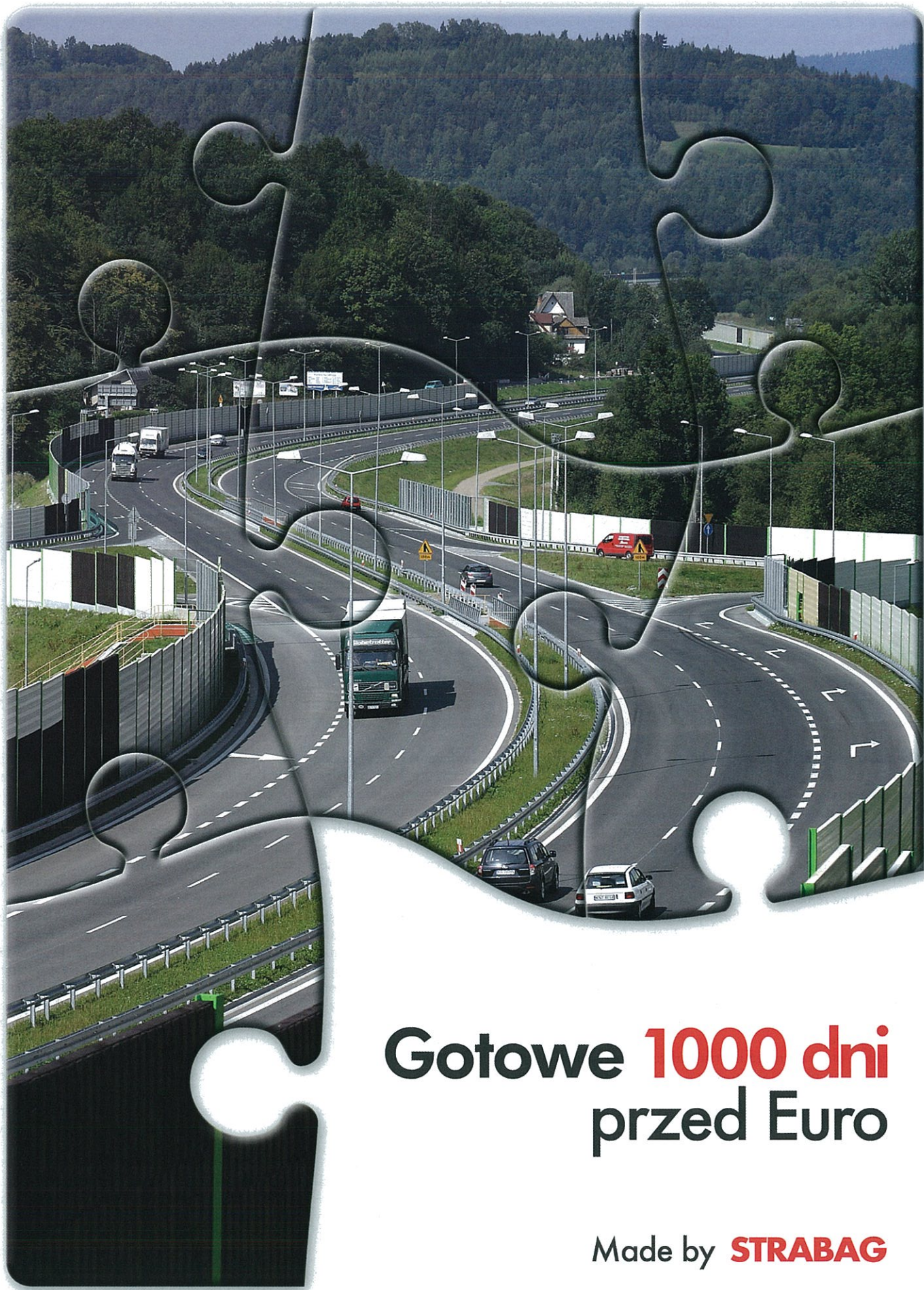
■ Przebudowa ulic w centrum – część I

Czas realizacji: 2009–2010; koszt: 71,6 mln.

W ramach prowadzonych robót przewidziana jest budowa:

- dwóch jezdni ul. Wiejskiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Krętą i Świerkową do skrzyżowania z ul. Kopernika i Zwierzyniecką;
- dwóch jezdni ul. Mazowieckiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Kopernika i Zwierzyniecką do skrzyżowania z ul. Cieszyńską;

Cd. na str. 21

Gotowe **1000 dni** przed Euro

Made by **STRABAG**

Wizualizacja planowanej przebudowy skrzyżowania ul. Wasilkowskiej z ul. Andersa

- dwóch jezdni ul. Wyszyńskiego na odcinku od skrzyżowania z ul. Młynową do skrzyżowania z ul. Mazowiecką;
- budowa jezdni ul. Waszyngtona na odcinku od skrzyżowania z ul. Mazowiecką do skrzyżowania z ul. Wesołą;
- ul. Kalinowskiego na odcinku od skrzyżowania z ul. Wyszyńskiego do skrzyżowania z ul. Grochową;
- Oprócz tego przebudowane zostaną:
  - ul. Młynowa na odcinku od skrzyżowania z ul. Wyszyńskiego do skrzyżowania z ul. Piękną;
  - ul. Cieszyńska na odcinku od skrzyżowania z ul. Mazowiecką do skrzyżowania z ul. Młynową;
  - ul. Kijowska na odcinku od skrzyżowania z ul. Kalinowskiego do skrzyżowania z ul. Młynową;
  - ul. Marińskiego na odcinku od skrzyżowania z ul. Piękną do Placu Uniwersyteckiego;
  - ul. Odeska na odcinku od skrzyżowania z ul. Młynową do opery oraz na odcinku od opery do skrzyżowania z ul. Kalinowskiego.

W trakcie realizacji robót drogowych zostaną wykonane również utworzone powierzchnie zatok autobusowych, parkingów, zjazdów, ścieżki rowerowej, chodników i chodników o konstrukcji wzmocnionej. W ramach modernizacji wymienionych ulic przewiduje się zainstalowanie sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach przenoszących największe potoki ruchu. Inwestycja obejmuje roboty drogowe, związane z przebudową wymienionych ulic oraz wlotów ulic bocznych oraz budowę i przebudowę sieci kanalizacji deszczowej i kanalizacji sanitarnej, przebudowę sieci wodociągowej, przebudowę fragmentu sieci gazowej, przebudowę elementów linii oświetlenia ulicznego i sieci energetycznej, przebudowę elementów sieci telefonicznej, przebudowę fragmentu sieci ciepłowniczej, aż po urządzenie zieleni oraz wykonanie nasadzeń zieleni w granicach pasa drogowego. Realizacja projektowanych elementów zagospodarowania terenu będzie poprzedzona usunięciem części istniejącego drzewostanu kolidującego z realizacją układu drogowego bądź z budową i przebudową sieci technicznego uzbrojenia terenu.

W ulicach Wiejskiej i Mazowieckiej zostaną wydzielone BÚSPASY.

■ **Skrzyżowanie Poleskiej z Sitaruską** wymaga gruntownej modernizacji w związku z podłączeniem do niego zupełnie nowej łącznicy al. Piłsudskiego z Poleską. Dodatkowo zmodernizowany zostanie przejazd kolejowy w Sitaruskiej. Najbardziej istotną zmianą będzie zainstalowanie na skrzyżowaniu sygnalizacji świetlnej zsynchronizowanej z ruchem pociągów.

■ **Budowa przedłużenia ulicy Piastowskiej**
 Czas realizacji: 2009-2011; koszt: 82,5 mln zł. Ulica Piastowska będzie przebudowywana do ul. Wysockiego wraz z bezkolizyjnymi skrzyżowaniami – ulica główna ruchu przyspieszonego, dwujezdniowa po trzy pasy ruchu (2x3x3,5 m), przedłużenie ul. Piastowskiej (od przedłużenia ul. Andersa do ul. Wysockiego) wraz z bezkolizyjnymi skrzyżowaniami – ulica główna dwujezdniowa po dwa pasy ruchu (2x2x3,5 m). Łączna długość 3,9 km. W ramach przebudowy powstaną nowe węzły komunikacyjne:

- wiadukt nad przedłużeniem ul. Piastowskiej (przejście nad torami kolejowymi) rozwiązanie dwupoziomowe,
- most nad rzeką Dolistówką w ul. Piasta;
- kanalizacja deszczowa;
- ścieżka rowerowa asfaltowa szerokości 2,5-3 m.

■ **Przebudowa odcinka al. 1000-lecia Państwa Polskiego**
 Czas realizacji: 2009-2011; koszt: 22,37 mln zł. Inwestycja polegająca na przebudowie istniejącej i budowie drugiej jezdni ul. 1000-lecia Państwa

Polskiego na odcinku od skrzyżowania z ul. Maczka do granicy miasta. W ramach przebudowy powstanie obiekt inżynierski: wiadukt nad torami PKP relacji Białystok-Kuźnica w Al. 1000-lecia P.P. Obok istniejącego wiaduktu projektuje się nowy wiadukt dla lewej jezdni i kładkę obsługującą ruch pieszy i rowerowy. Układ statyczny wiaduktu stanowi żelbetowa trójprzęsłowa rama. Nowa droga pobiegnie do granic administracyjnych miasta. Za nimi zaczyna się już dwujezdniowa nowa droga, zbudowana przez GDDKiA.

■ **Budowa ul. Berlinga i Świętokrzyskiej**
 Czas realizacji: 2009-2010, koszt: 14,5 mln zł. Przebudowa ul. Berlinga od ul. Palmowej do Dziesięciny, budowa ul. Berlinga od Dziesięciny do Świętokrzyskiej i budowa Świętokrzyskiej od ul. Berlinga do Maczka: nawierzchnia jezdni asfaltowa, 2 jezdnie po 2 pasy ruchu (2x7 m), ścieżka rowerowa asfaltowa, szer 2 m, chodnik obustronny z płytek betonowych, szer. 1,75 m. O ile remont pierwszej może nastręczyć nieco trudności – wszak to główna ulica Dziesięcin, to druga będzie wytyczana „w szczerym polu”.

- Ponadto w roku 2010 powstaną nawierzchnie ulic:
- Jutrzenki – budowa ulicy połączona będzie z układaniem infrastruktury podziemnej.
  - Nowowarszawska – przebudowa sieci wodociągowej, układanie nowej nawierzchni na odcinku od Wołyńskiej do Baranowickiej.
  - Dąbrowskiego – kolejny remont na wiadukcie nad torami. Drogowcy będą remontować dwie estakady zjazdowe w kierunku Warszawy, zresztą zaczęli te prace już w ubiegłym roku. Oznacza to zawężenie ruchu do jednej nitki wiaduktu.
  - Brzoskwiniowa, Grabowa – dwie ulice na Dojlidach Górnych, które oczekują się infrastruktury podziemnej oraz porządnej nawierzchni.
  - Pułaskiego – drogowcy wyremontują jej kawałek między Kawalerską, a Wspólną.
  - Produkcyjna – remontowany będzie odcinek od oczyszczalni ścieków do granic Białegostoku.
  - Lodowa, Końcowa, Dolna, Oliwkowa – ulice na Zawadach teraz mają stanowić podstawowy układ drogowy dzielnicy. Oliwkowa będzie łącznikiem Zawad z Dziesięcinami – nad ul. Maczka będzie prowadzić wiaduktem.
  - Ulice w Parku Naukowo-Technologicznym.

zebrała BK

EL-PRO

PRACOWNIA PROJEKTOWA

**Projektowanie, wykonawstwo, programowanie
 inteligentnych instalacji elektrycznych:
 KNX/EIB, AMX, DALI, ...**

**Zapraszamy do współpracy
 w zakresie:
 projektowania oraz realizacji
 obiektów konferencyjnych,
 scenicznych, edukacyjnych,
 muzealnych, wystawienniczych.**

projekty - EL-PRO

**Sala kameralna
 - Opera i Filharmonia Podlaska**

projekty - EL-PRO

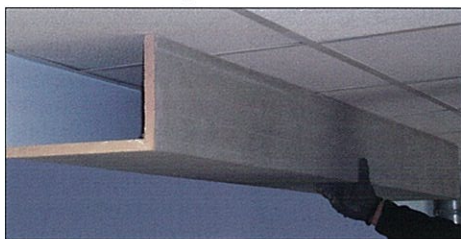
**Ekspozycja
 - Ojcowski Park Narodowy**

EL-PRO - mgr inż. Władysław Charkiewicz, tel.kom. 604-262-669,
 tel./fax (85)742-62-04, e-mail: el_pro@o2.pl

Zabudowy bez stelaży

Fot. ELEKTRA KARDO

Przeliczając materiał i robociznę na wykonanie zabudowy systemem Thermopian jest on około dwa razy tańszy niż użycie systemu tradycyjnego opartego na stelażach i płytach gipsowo-kartonowych.

Gdy mamy stare betonowe podłoże bez izolacji termicznej, nie ma lepszego i tańszego rozwiązania niż Thermopanel. Tym sposobem unikamy konieczności wykonania dodatkowej wylewki betonowej, a jednocześnie nie podwyższamy poziomu posadzki tak wysoko, jak mielibyśmy w przypadku użycia tradycyjnej metody układając styropian, a na nim gładź betonową i posadzkę.

Nowością na polskim rynku jest system zabudowy bez stelaży – Thermopian oraz system termicznej izolacji bezpośredniej – Thermopanel. Trzeba dodać koniecznie, że produkty powstają w naszym regionie, pod Białymstokiem!

Standardowym sposobem wykonywania wszelkiego typu zabudów i aranżacji wnętrz jest system oparty na montażu płyt gipsowo-kartonowych na stelażu metalowym z kształtowników zimnociętych. Jego główną wadą jest duży nakład pracy, który należy włożyć szczególnie w przygotowanie wymyślnych konstrukcji stelaży. Wiąże się to z ich przecinaniem, dopasowaniem, gięciem, a następnie montażem siatek lub taśm łączących płyty gipsowo-kartonowe co sprawia, że metoda ta jest pracochłonna i przy rosnących kosztach robocizny zbyt droga.

Od roku 2007 pod Białymstokiem została uruchomiona produkcja systemów zabudowy bez stelaży – Thermopian oraz systemów bezpośredniej izolacji termicznej – Thermopanel. W początkowych latach produkcja była sprzedawana bezpośrednio do krajów Europy Zachodniej, gdzie systemy te są bardzo popularne i można je nabyć w każdym markecie budowlanym. Od tego roku producent postanowił zainteresować systemami potencjalnych klientów na rynku polskim.

Czym jest system zabudowy Thermopian? To nic innego jak kątowniki i płyty wykonane na bazie polistyrenu ekstrudowanego (XPS) wzmocnione z dwóch stron siatką z włókna szklanego i pokryte elastyczną szarą dwuskładnikową zaprawą klejową. Standardowe wymiary kątowników to: 2 cm grubości, 25x25 cm lub 20x30 cm szerokości i głębokości oraz 250 cm wysokości, co pozwala na montaż w jednym kawałku na całej kondygnacji o standardowej wysokości mieszkań, czyli 250 cm. Płyty standardowe mają wymiary: 2 cm grubości i 50x250 cm (szerokość x wysokość). Na zamówienie istnieje możliwość wykonania kątowników i płyt do 300 cm wysokości i 50 cm szerokości lub głębokości. Kątowniki i płyty można ze sobą łączyć poprzecznie.

System Thermopian jest wyjątkowo trwały i łatwy w obróbce (cięcia dokonuje się zwykłym nożem monterskim), wilgocio- i mrozoodporny. Posiada właściwości termoizolacyjne oraz zdolność tłumienia dźwięku. Struktura powierzchni umożliwia zarówno przyklejenie płytek glazury, jak i szpachlowanie. W celu jego montażu wystar-

czy uciąć kątownik na żadaną długość za pomocą piły lub noża monterskiego. Nanieść odpowiednią warstwę kleju montażowego lub pianki poliuretanowej do klejenia styropianu, na całej krawędzi kątownika. Przyłożyć kątownik do narożnika, nadproża, ściany i mocno docisnąć do podłoża. Pozostawić aż do momentu wyschnięcia spoiwa (klej, pianka) zgodnie z zaleceniami producenta. W razie potrzeby można, za pomocą otwornicy lub noża monterskiego, wyciąć otwór rewizyjny o dowolnym kształcie i przeznaczeniu (np.: wodomierz, zawór itp.) Istnieje możliwość połączenia od czoła dwóch kątowników za pomocą kleju polimerowego do styropianu, w celu liniowej zabudowy rur.

Kolejnym systemem są Thermopanele – płyty izolacyjne o strukturze identycznej jak płyty Thermopian. Thermopanele mają wymiary: 600x1250 mm, grubości od 10-100 mm. Płyty produkowane są z myślą o ich wykorzystaniu jako izolacja z możliwością położenia bezpośrednio na konstrukcję stropu i nie wykonywania gładzi betonowych. Można je też wykorzystać bezpośrednio pod ogrzewanie podłogowe. Z powodzeniem zastępują tradycyjną konstrukcję podłogi jako warstwę izolacyjną, wyrównawczą i nośną, na którą można położyć bezpośrednio różnego rodzaju posadzki np.: płytki terakoty, wykładzinę lub panele podłogowe. Ponieważ są one wykonane w takiej samej technologii jak kątowniki Thermopian są one trwałe i łatwe w obróbce, wilgocio- i mrozoodporne. Posiadają właściwości termoizolacyjne oraz zdolność tłumienia dźwięku względem innych przegród budowlanych. Można je montować na różne typy podłoża. Przy podłożu betonowym przyklejamy Thermopanel do podłoża przy pomocy kleju plastycznego z użyciem szpachli zębatej, układając płyty w tzw. „cegiełkę” (przesuwając je względem siebie o połowę długości). Miejsca styku między płytami łączymy przy użyciu siatki z włókna szklanego o szerokości min. 5 cm, wtapiając ją w klej elastyczny. Na tak przygotowane podłoże możemy układać warstwy posadzki (terakota, gres, wykładzina, itp.). Na równe drewniane podłoże konstrukcyjne układamy (w „cegiełkę”) płyty izolacyjne Thermopanel mocując je przy pomocy wkrętów stalowych z podkładkami w ilości min. 5 szt./1płyta. Pozostałe czynności montażowe wykonujemy tak, jak dla podłoża betonowych.

Specyficznym systemem Thermopaneli jest system o nazwie Thermopanel S, składający się z Thermopanela Sp – płyta izolacyjna oraz Thermopanela Sk – kątownika. Są to systemy płyt izolacyjnych o konstrukcji Thermopanel z nafrezowanymi bruzdami pod przewód grzejny. Są produkowane z myślą o ich wykorzystaniu jako materiał izolacyjny pod ogrzewanie podestów, schodów i podjazdów zewnętrznych za pomocą elektrycznych przewodów grzejnych w systemie antyoblodzeniowym. Thermopanel Sp można też

System Thermopian jest tak skonstruowany i na tyle mocny, że kątowniki są montowane bez potrzeby użycia stelaży i służą do szybkiej i trwałej zabudowy wszelkiego rodzaju pionów kanalizacyjnych, rur z wodą, kanałów i rur wentylacyjnych, również jako element stylizacji wnętrz.

użyć jako izolację przy układaniu ogrzewania wewnątrz pomieszczeń. Odpowiednio dobrany układ bruzd umożliwia łatwy i szybki montaż przewodu grzejnego. Zwiększają one efektywność grzania systemu antyoblodzeniowego (krótszy czas nagrzewania) powodując jednocześnie obniżenie kosztów eksploatacji systemu. Struktura oraz wysoka odporność na ściskanie materiału, z którego są wykonane płyty i kątowniki, umożliwia bezpośrednie przyklejenie płytek gresu, granitu, marmuru, klinkieru itp. Montaż systemu jest podobny jak Thermopaneli.

Wymiary Thermopanela Sk to: 200x400x1250 mm (wysokość x szerokość x długość), a Thermopanela Sp: 1.250x600 mm (długość x szerokość). Grubość ich jest standardowa i wynosi 22 mm. Rozstaw bruzd co 86 mm. Thermopanel S to produkt polecany każdemu na zasadzie – „do it yourself” (zrób to sam).

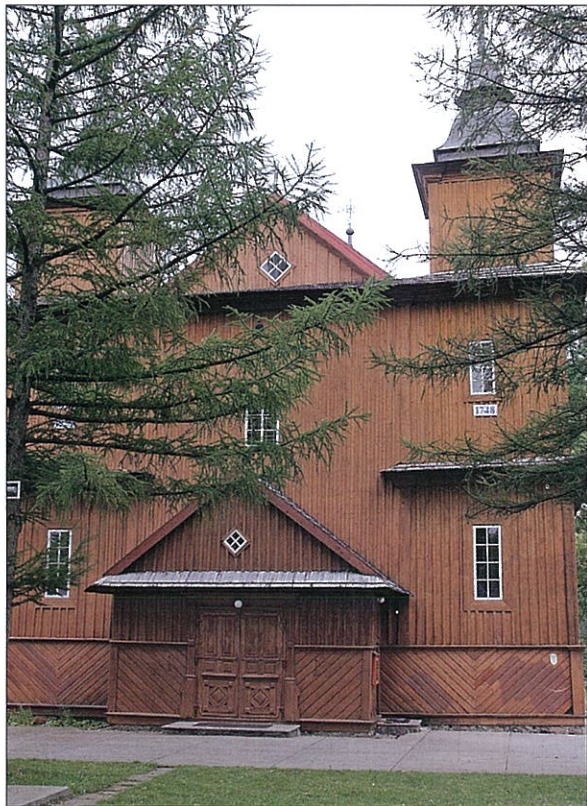
Tańszą wersją Thermopanela S jest Thermopanel W. Thermopanel W to płyta izolacyjna XPS z nafrezowanymi bruzdami pod przewód grzejny bez oblicowania jej klejem z siatką. Klej i siatkę montuje się w tym przypadku bezpośrednio na budowie. Wymiary Thermopanela W są identyczne jak Thermopanela S. Jest to produkt polecany montażystom.

Wszystkie wyżej opisane produkty wykonywane są na bazie polistyrenu ekstrudowanego, potocznie określanego jako „styrodur”. W związku z tym ich cechy termiczne i wytrzymałościowe są identyczne, a mianowicie współczynnik przewodności cieplnej jest $0,034\text{W/mK}$, chłonność wody $0,1\%$, gęstość pozorną 34kg/m^3, wytrzymałość na ściskanie >math>300\text{kPa}</math>, klasa odporności na ogień E, lub B1 (trudnozapalne), temperatura stosowania do 75st.C i jest to udokumentowane Deklaracją Zgodności dla płyt termoizolacyjnych XPS. Producent wystawia oświadczenie deklarując zgodność wykonania wyrobu zgodnie z dokumentacją techniczną.

Ważną zaletą wyżej opisanych systemów jest również ich ciężar. Są to lekkie materiały izolacyjne, a jednocześnie twarde i trwałe. Ciężar standardowej płyty Thermopanel o grubości 10 mm wynosi tylko 2kg, a kątowników Thermopian 3,8 kg. Tym sposobem ich transport jest łatwy i tani. Wymienione dane techniczne produktów pozwalają oprócz zastosowań, które wymieniliśmy również na montaż ścianek działowych bez użycia stelaży metalowych i zabudów łukowych elementów aranżacji wnętrz poprzez system naciętych płyt Thermopanel.

mgr inż. Jacek Karpiesiuk
członek Podlaskiej OIIB

Dzieła mistrzów siekiery i topora

Kościół parafialny p.w. św. Stanisława w Narwi – XVIII-XIXw.

Cerkiew Opieki Matki Bożej w Puchłach (1913-1919)

Od pradziejów związani jesteśmy z drewnem jako budulcem. Był to pierwszy materiał, który posłużył człowiekowi do konstruowania siedzib, grodów itp. W miarę upływu czasu oraz rozwoju myśli technicznej z drewna można było realizować coraz bardziej wymyślne w formie architektonicznej obiekty, większe i skomplikowane konstrukcyjnie.

Od dawna ustrojem budowlanym, poddawany różnym modyfikacjom i przekształceniom było zadaszenie, które chroniło człowieka przed warunkami atmosferycznymi – pierwsze z gałęzi (szałas), później dach jednospadowy, dwuspadowy, aż

Dworek myśliwski w Białowieży, 1846; 1889-1895 rozbudowany

do kopuł z drewna klejonego o wielkich rozpiętościach. Podobnie rzecz się miała z opieraniem przestrzeni, czyli ze ścianami, na których opierano dach. Pierwotnie były to kłody, przywożone prosto z lasu, później zaczęto je ociosywać i trzeć ręcznymi lub mechanicznymi piłami. Od konstrukcji wieńcowej, doszliśmy do lekkiego szkieletu amerykańskiego. Podobnie rzecz się miała z narzędziami do pracy przy obróbce drewna.

Drewno jest najlepszym materiałem do budowy i wszystko z niego można zbudować. Jest też materiałem najzdrowszym dla człowieka, ale przy swoich zaletach ma też sporo wad – mianowicie jest najmniej odporne na „czas”. Drewno najszybciej się starzeje, a bez odpowiedniego zabezpieczenia może szybko zakończyć swój żywot. Bardzo często my, użytkownicy, czy administratorzy drewnianych obiektów skutecznie mu w tym pomagamy, ale o tym później.

Aby uwypuklić problem, chciałbym na wstępie przedstawić zasób zabytków drewnianych wpisanych do rejestru w naszym województwie – a więc mamy ich ok. 410.

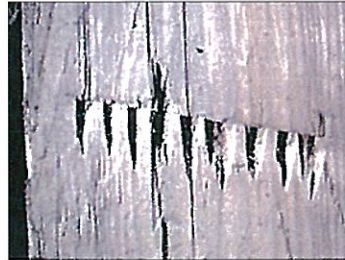
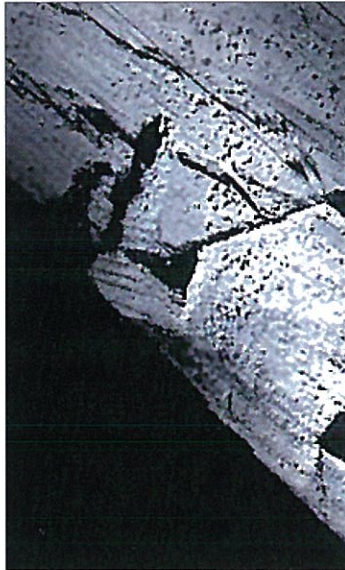
Do najcenniejszych i najlepiej zachowanych zaliczyć należy:

- kościół p.w. św. Stanisława w Narwi;
- kościół p.w. św. Anny w Kalinówce Kościelnej;
- cerkiew prawosławną p.w. św. Michała przy ul. Mickiewicza,
- cerkiew prawosławną p.w. Narodzenia NMP przy ul. Jagiellońskiej i cerkiew greko-katolicką p.w. św. Jerzego (obecnie cerkiew prawosławną p.w. Zmartwychwstania) przy ul. Traugutta – wszystkie w Bielsku Podlaskim;
- cerkiew prawosławną p.w. św. Michała w Orli; cerkiew greko-katolicką (obecnie prawosławną) p.w. Ścięcia Głowy św. Jana w Szczytach-Dzięciołowie;
- cerkiew greko-katolicką (obecnie prawosławną) p.w. św. Jana Teologa w Nowoberezowie;

■ kościół p.w. Narodzenia NMP w Ostrożanach; cerkiew cmentarną p.w. św. Piotra i Pawła w Sobotynie;

■ kościół p.w. św. Anny w Starej Kamiennej; meczet mużulmański w Kruszynianach i meczet tatarski w Bohonikach.

Każdy projektant (architekt, konstruktor), czy wykonawca musi znać podstawowe rozwiązania konstrukcyjne, stosowane przez naszych przodków. Najważniejszym zadaniem jest więc poznanie sposobu myślenia tych, którzy dany obiekt budowali: dlaczego wykonali go w ten, a nie inny sposób. Przygodę z budownictwem drewnianym powinniśmy rozpocząć od obserwacji starych obiektów, których na szczęście trochę pozostało w naszym otoczeniu. Na początek należy przyrzeć się fundamentom – jako pierwszej decyzji realizacyjnej budowniczych. Z czego były one budowane? Ano z tego, czego było najwięcej w okolicy, czyli z kamienia. Obowiązkowo na węgły wyszukiwano szczególnie dorodne sztuki, które spajano gliną w części podziemnej i zaprawą wapienną w części wystającej ponad poziom terenu. Podwalina, często dębowa, opierała się na kamieniach punktowo. Między kamieniami, a podwaliną pozostawiano szczeliny, przez które dostawało się powietrze do legarów podtrzymujących deski podłogowe. W ten sposób istniał naturalny przewiew, czyli wentylacja części podpodłogowej – jakże wskazana, aby legary podłogowe niegniły. Generalnie brak wentylacji przestrzeni podpodłogowej oraz wnętrza budynku (naw świątyni) prowadzi do wszelkiego typu zagrzybień, rozwoju pleśni itp. Budynek posiadał powyżej poziomu terenu. Do dziś sytuacja się zmieniła. Drzewa rosnące obok podniosły poziom terenu, dodatkowo proces „wspomaga” wiatr, sprawiając, że te same obiekty stoją obecnie jakby „niżej” niż pierwotnie. Dlatego też wskazana jest niwelacja terenu.

Znaki ciesielskie

Cd. ze str. 23

Konstrukcję dachu stanowiły więźby, składające się z belek poziomych i krokwi. W celu ich usztywnienia wprowadzono tzw. stolce lub storczyki. Często storczyki po prostu wiszą na krokwiach lub jętkach nie dotykając belek poziomych. I jest to prawidłowe! Te dwa ustroje stanowią w starych dachach usztywnienie od działania sił poziomych, a często są mylone z ustrojami nośnymi kleszczowo-płatwiowymi. Krokwie, podobnie jak belki ścian, były ręcznie ciosane prosto z pni ściętych drzew, dlatego są przeważnie grube i oceniając obecnie ich przekrój stwierdzamy, iż jest przewymiarowany – „nieekonomiczny”. Przy badaniu więźby dachowej należy pamiętać, że im dany obiekt jest starszy, tym więcej elementów konstrukcji dachu jest ciosanych ręcznie i widać to gołym okiem. XX wiek wniósł na budowy drewno tarte piłami, ale tu należy odróżnić ręczne piłowanie od cięcia drewna trakiem w tartaku, ale to jest łatwe do odróżnienia.

Wracając do badania więźb dachowych – stare więźby były „odwiązywane”, czyli składane na zewnątrz przy wznoszonym budynku. Wszystkie złącza były robione ręcznie, a łączono je drewnianymi teblami. Dopiero XIX wiek wprowadził na łączeniach gwoździe kowalskie. Po złożeniu więźby należało wszystkie połączenia oznakować, aby przy jej składaniu na budynku złącza pasowały do siebie. W tym celu wymyślone zostały tzw. znaki ciesielskie, które były nacinane, dętkowane na poszczególnych belkach przy złączach. Były one bardzo różne, w zależności od fantazji danego cieśli. Znaki były często podobne do cyfr rzymskich. Najczęściej spotyka się np. IIII oznaczający cztery lub VIII-IIIIV – dziesięć. I właśnie one świadczą o starości więźby. Dlatego przed konserwacją lub remontem więźby dachowej należy przeprowadzić badanie, dokładnie określić rodzaj

więźby i odczytać znaki. Napisy często określały też rok budowy dachu, datę konsekracji kościoła, czy też inicjały rzemieślnika. Powinno się zrobić właściwą, tzn. w skali 1: 50, inwentaryzację, wykonać opracowanie mykologiczne i biologiczne. Prace remontowe przy więźbach dachowych można podzielić na trzy etapy: rozpoznanie, projektowanie i wykonawstwo. Każdy etap wiąże się z opracowaniem dokumentacji konserwatorskiej, które powinno być dostosowane do wartości obiektu i każdorazowo uzgadniane ze służbami konserwatorskimi. Należy za wszelką cenę, w przypadkach awaryjnych, chronić autentyczną strukturę więźby historycznej. Wszelkie wymiany więźby dachowej muszą być podejmowane z wielką rozważą. Jeśli mamy uzupełnić lub coś wymieniać, należy to zrobić z drewna tego samego gatunku. Uszanujmy dawnych mistrzów siekiery i topora. Zachowajmy dla następnych pokoleń kunszt ich rzemiosła.

Podobnie były budowane świątynie: ściany (nie zawsze były pionowe!) również z dyla. W celu utrzymania pionu w ścianach zewnętrznych stosowano lisice, czyli belki pionowe wzajemnie łączone po obu stronach ścian. Jest to pomysł XIX w. W świątyniach występowały stropy płaskie lub kolebkowe, szalowane od środka. Na zewnątrz szalowano pionowo z wąskimi nabitkami na łączach, podobnie w środku – szalowanie z grubych desek stanowiło w stosunku do poziomych belek ściennych usztywnienie. Stosowano również gzymсы drewniane lub okapy. Na stropach układano polepę z trocin i wapna, czasem z gliną. Wapno lub glina stanowiły swego rodzaju regulator wilgotności w obiekcie.

Dachy świątyni kryto przeważnie gontem lub wiórem (przy dużych spadkach). Wszystkie elementy były wykonywane ręcznie. Ważnym elementem były okna na poddaszu, które nie tylko doświetlały, ale również wentylowały więź-

bę. Osadzano je od strony zewnętrznej otworu, składały się przeważnie z kilku kwater szklonych pojedynczo. Najstarsze były jednoramowe, szklenia kwatrowe łączono na ołów z zamocowanymi wiatrownicami. Później kwatery wykonywano również z drewna, zaś wszystkie łączenia – na kołeczki drewniane.

W miarę, jak budynek był użytkowany, do tego nowego, pachnącego świeżym drewnem wprowadzały się drewnojady najczęściej występujące

Fot. A. Tokajuk

Kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP z 1758 r. W Ostrożanach. Zamiast zdjąć szalówkę, obcięto ją na wysokości metra, a po wymianie podwalin z powrotem jej kawałki przybito.

Fot. A. Nowakowski

Drewniana cerkiew prawosławna p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Korzanach, 1833 r. – zgubne posunięcie: fundament obłożony betonem.

arch Andrzej Nowakowski, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Białymstoku:

Myślę, że budownictwo drewniane najbardziej narażone jest na upływ czasu. Musi być chronione szczególnie, czyli permanentnie. Taką możliwość dają jedynie skanseny (jest to system idealny), gdzie obiekty poddawane są ciąglej obserwacji, ich stan jest monitorowany i są pod stałą opieką fachowców. W ten sposób mamy szansę ochrony najcenniejszych i charakterystycznych elementów naszego krajobrazu. Jednak nadal większość projektów pozostaje na swoim miejscu i to my musimy je chronić. Projektanci powinni przed przystąpieniem do prac przy obiekcie zabytkowym zgłosić się do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w celu poznania danego obiektu, jego historii i zapoznania się z opinią fachowców, a po otrzymaniu wytycznych konserwatorskich przystąpić do opracowania projektu. Architekci i konstruktorzy powinni zapoznać się ze starymi technikami budowlanymi.

Fot. J. Kaczanowska

w naszej okolicy. Były to przeważnie spuszczele, koładki i korniki. Dorosły owad żyje 2-3 miesiące i po złożeniu jaj ginie, natomiast larwy żerują na świeżym drewnie, a w szczególności w tzw. bieli, gdzie znajdują się największe cukry i białka. Twardziel im nie smakuje, jest poza tym nasączona żywicą. Rozwój szkodników zależy od temperatury panującej na poddaszu – najlepiej rozwijają się w temperaturach 28-30 stopni, dlatego też bardzo istotny jest rodzaj pokrycia dachowego. Gont, wiór, czy dachówka dają przewiew i drewno nie nagrzewa się zbyt mocno. Natomiast zastosowanie blachy powoduje wzrost temperatury i rozwój spuszczele przebiega szybciej. Stuletnie i starsze obiekty już nie smakują owadom. Jeżeli belka, czy stara ciosana krokiew jest zaatakowana przez spuszczele, to jej nie wymieniamy – ona nic nie straciła ze swych właściwości konstrukcyjnych, bo twardziel jest nienaruszona, a krokwie i inne belki dachowe, tak jak wcześniej wspominałem, były grube i przewymiarowane stosując współczesną systematykę konstrukcyjną, dlatego też mogą dalej stać. Ważne, że są stare i spuszczele je omija. Jeżeli budowla drewniana jest dobrze przewietrzana, od góry zabezpieczona dachem i nie ma przecieków to może stać setki lat. Musimy dbać, aby wilgoć nie dostała się do środka.

Ważnym elementem wyposażenia były drzwi. Stare drzwi były przeważnie dwuwarstwowe – deskowe na zewnątrz, układane w różne wzory i często płytowe od środka z dwóch-trzech szerokich desek, jakich dziś nie uswiadczysz, łączące szpungowo. Podobnie stare podłogi były układane z desek szerokich do 30 cm, a czasem i szerszych. Czy wymienić stare drzwi historyczne ze starym kowalskim zamkiem, jedynym w swoim rodzaju, zamkniętym na klucz, który może służyć „do obrony osobistej”? Nie, takie drzwi poddajemy konserwacji i pozostawiamy. Możemy wstawić dodatkowe nowe drzwi, ale musimy zobaczyć, jak otwierają się stare i w ten sam otwór wpasować drzwi współczesne nie siląc się na stylizację. Efekt będzie taki, że funkcjonują drzwi historyczne i drzwi współczesne w celu polepszenia mikroklimatu wnętrza. Podobnie postępujemy z oknami. Zasada – aby zachować jak największą tkankę autentycznej – obowiązuje i zobowiązuje.

Najczęściej wiele błędów popełnia gospodarz obiektu, który chce za wszelką cenę upiększyć, unowocześnić, czy zastosować współczesne techniki i materiały. Jakie błędy występują najczęściej przy restauracji, czy bieżącym remoncie? Na pewno nieszkodliwe jest zabezpieczenie środkami współczesnymi konstrukcji dachu, czy ścian, ale już np. nie można stosować na zewnątrz solnych impregnatów do pokrycia wiórem, czy gontem, bo rynny mogą skorodować dość szybko. Dobór impregnatów należy konsultować z konserwatorem drewna.

Pamiętajmy o fundamentach. Podam przykład. W trakcie remontu obłożono stary fundament 10 cm warstwą betonu – a po kilku latach zbutwiały doszczętnie podwaliny. Beton nie przepuszczał wilgoci tak, jak zaprawa wapienna. Wilgoć penetrowała do drewnianej podwaliny, która zbutwiała i należało ją bezwzględnie wymienić, uprzednio likwidując betonowe obłożenie fundamentu.

Najwięcej szkód w budownictwie drewnianym i ogólnie historycznym spowodował cement. Wszelkie opaski dookoła obiektów należy likwidować zastępując je grubą pospółką. Schody, które stykają się z budynkiem i elementami drewnianymi powinny być wykonywane z kamienia (granit). Kamień nie nasiąka wodą – wiatr i słońce szybko usuwa z jego powierzchni wilgoć. Beton trzyma wilgoć i przekazuje ją do elementów drewnianych. Przy wymianie podwalin w jednym z kościołów, który był szalowany pio-

nowo, zamiast zdjąć szalówkę obcięto ją na wysokości jednego metra, a po wymianie podwalin z powrotem jej kawałki przybito. Często przy wymianie podwalin, przy okazji wyrównuje się betonem fundament kamienny i zakłada izolację poziomą – działanie takie jest prawidłowe, ale trzeba pamiętać o pozostawieniu wentylacji przestrzeni podpodłogowej. Nie wypełniamy fundamentów cegłą, a często niestety tak się robi.

Można wymienić wszystko, ale czy wtedy będziemy mogli mówić o zabytku? Są elementy, które bezwzględnie należy zachować i do takich należą chociażby wspomniane wyżej drzwi, często za niskie dla współczesnego człowieka, nie spełniające wymogów p.poż, bo otwierają się do wewnątrz itd. Stare drzwi z szalówki są bardzo cenne, są one robione z szerokich desek, na wykonanie przeciętnych drzwi o szerokości 80-100 cm wystarczyły dwie deski! To mówi nam, jak wielkie sosny i świerki rosły w naszych lasach. Jeżeli szalówka jest malowana, należy farbę usunąć, wtedy ukażą się nam słoje wypłukane przez deszcz i wiatr – świadczące o jej starości. Nie należy jej szlifować, a pozostawić w takiej fakturze, jaka jest. Znam przypadek, gdzie zmieniono szalunki, stare, szerokie deski z listwowaniem pionowym zamieniono na wąskie, współczesne deski szalunkowe, wygładzono elewację, pozabawiono światłocienia, jaki dawały pionowe listwy nakładkowe podkreślające wertykalność i kompozycję pionową ścian. Podobnie we wnętrzu. W wielu obiektach wymienia się podłogi, wszystko „idzie pod lakier”, jest nowe, piękne, ale już nie stare i historyczne. A przecież cenne jest to, co oryginalne i stare. Forma budynku i jego kształt pozostanie, lecz co poza tym? Jadąc drogą i widząc zabytek z daleka będziemy go podziwiać i kiwać głową z uznaniem, ale ten sam stan musi nam towarzyszyć, jak się do niego zbliżymy – a nie uczucie zawiedzenia po obejrzeniu z bliska.

Starajmy się począwszy od użytkownika, projektanta, wykonawcy mieć satysfakcję, że nasz wysiłek pozwolił uratować i zachować obiekt z atrybutami i walorami zabytkowymi. Pamiętajmy, że nasi przodkowie mieli ograniczone możliwości materiałowe, za to ogromną wiedzę praktyczną – obiekty budowane przez nich przetrwały do dnia dzisiejszego. Nie starajmy się poprawiać ich dzieł, a wszelki wysiłek i możliwości skoncentrujmy na utrzymaniu ich dorobku.

arch Andrzej Nowakowski

Temat ochrony zabytków będziemy kontynuować w kolejnych wydaniach Biuletynu Informacyjnego POLA i POiIB

LITERATURA

- D. Mączyński „Uwagi na temat badań i dokumentacji więźb dachowych na etapie poprzedzającym opracowanie projektu budowlanego – Wiadomości Konserwatorskie 25/2009.
- J. Tajchman „Więźby dachowe, studia, wykłady.”
- F. Kąkol „Ciesielstwo polskie – 1558r.”
- G. Ruszczyk „Drewno i architektura.”

ZAPRASZAMY

0 problemach zabytków

Problematyka Ochrony Konserwatorskiej Drewnianych Zabytków Architektury i Budownictwa – to temat spotkania, jakie 26 marca br. organizuje Podlaski Konserwator Zabytków i Podlaski Urząd Wojewódzki w siedzibie konserwatora przy ul. Dojlidy Fabryczne 23. Natomiast pod koniec maja odbędzie się symposium, dotyczące problematyki ochrony konserwatorskiej w planowaniu przestrzennym. Spotkania będą się odbywały w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku. Wstęp jest wolny. Szczegółowe informacje: 85 741 23 32. Zapraszamy!

BK

INNOVATOR

OGRODZENIA / BRAMY / EKRANY

Oferujemy dostawę i montaż:

- ekranów dźwiękochłonnych
- barier energochłonnych
- murów oporowych z koszy gabionowych
- konstrukcji z koszy gabionowych
- ogrodzeń panelowych
- ogrodzeń palisadowych
- wygradzeń drogowych: panelowych, rurowych, łańcuchowych
- bram i furtek
- automatyki do bram

INNOVATOR Adam Szulc

ul. Przędzalniana 8

15-688 Białystok

tel. 085 653 42 04, 085 653 42 09, fax. 085 653 42 10

Ostrożnie z ogniem

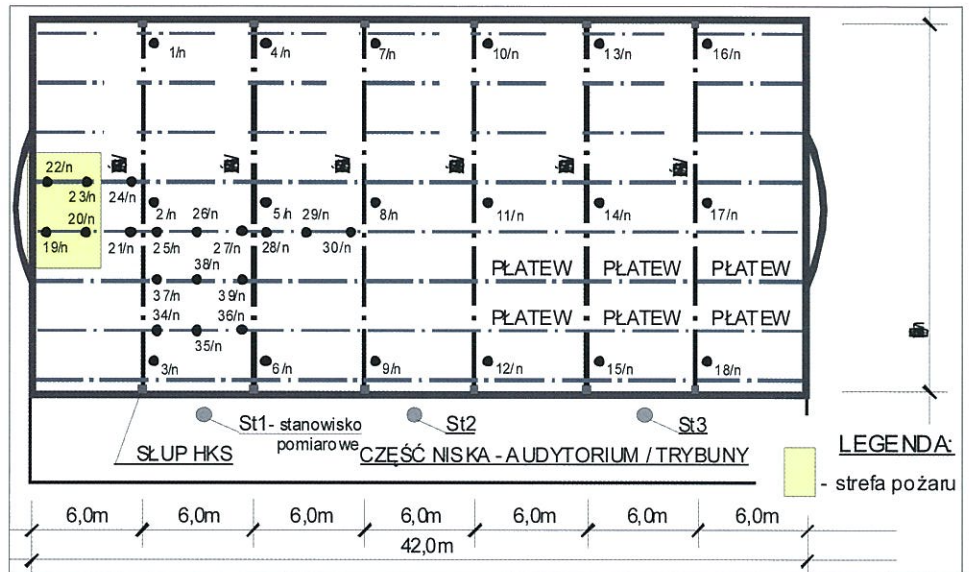
Rys. 1. Konstrukcje dachowe zniszczone w efekcie pożaru i akcji gaśniczych

W ciągu ostatnich kilku miesięcy, na terenie naszego kraju, doszło do kilku spektakularnych katastrof budowlanych spowodowanych przez pożary. Konsekwencją kilkugodzinnego działania wysokiej temperatury, a następnie prowadzonej akcji gaśniczej, było niemal doszczętne zniszczenie budynku hotelu socjalnego na Pomorzu, hali targowej Chińskiego Centrum Handlowego pod Warszawą, czy konstrukcji dachu budynku handlowego w Białymstoku, na kilka dni przed przekazaniem do użytku.

Rys. 4.a) Uszkodzenia wewnętrznej powierzchni płyt warstwowych.

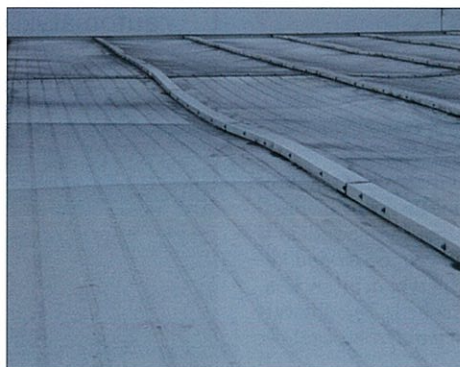
Rys. 2. Układ elementów konstrukcyjnych sali sportowej

Fragmenty zniszczonych pożarem konstrukcji dachowych w białostockich kamienicach ilustruje rysunek nr 1. Do dziś pamiętamy również o skutkach pożaru Hali Oliwii w Gdańsku, którego przyczyną przez kilkanaście lat nie udało się jednoznacznie ustalić, czy o zniszczeniu dachu gdańskiego kościoła św. Katarzyny. Niestety niszczące działanie żywiołu skutkuje również ofiarami wśród ludzi. Bezpieczeństwo użytkowników wynikające z prawidłowego wykonania elementów konstrukcji budynku jest podstawowym wymogiem stawianym obiektom budowlanym^[2]. Cytowane przykłady dowodzą, iż nie mniej istotny jest problem spełnienia i egzekwowania od użytkowników obowiązujących wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej^[1].

Eksploatacja wielofunkcyjnego obiektu, wyposażonego w specjalistyczne urządzenia wentylacyjne, nieodpowiadająca warunkom określonym przez producenta, stała się bezpośrednią przyczyną pożaru, a następnie katastrofy budowlanej stalowej konstrukcji nowoczesnej hali sportowej.

Analiza rozwiązań konstrukcyjnych obiektu

Stalową konstrukcję hali sportowej zrealizowano jako słupowo-ryglową. Obiekt ukształtowano w postaci siedmiu regularnych przęseł o rozpiętości 6,0 m, uzyskując długość 42 m. W kierunku poprzecznym, w poziomie dachu, osiowy rozstaw słupów wynosił 21,71 m (por. rys. 2). Stalowe słupy i rygle zespolono wykorzystując połączenia śrubowe, z gwintem metrycznym M24, przy czym klasę śrub określono zgodnie z systemem normowania

Rys. 4.b) Widok odkształconej połączki dachowej

Rys. 3. Fragmenty konstrukcji budynku po zakończeniu gaśniczej akcji ratunkowej

znakiem 8,8, kształtując sześć ram z układem stężeń w formie rygli, ścian murowanych i kratowego układu prętów w płaszczyźnie połączki dachu. Szczytowe ściany konstrukcyjne wymurowano z bloczków wapienno-piaskowych. Rygle o całkowitej długości 21,96 m przygotowano z trzech elementów z profili spawanych IKS-800-2, łączonych na placu budowy spoinami czołowymi bez nakładek, a słupy z profili dwuteowych HKS-400-1. Płatwie stalowe z walcowanych profili dwuteowych o wysokości 140 i 160 mm przenosiły bezpośrednie obciążenia elementami przekrycia, ciężarem śniegu i działaniem wiatru. Konstrukcję zaprojektowano ze stali St3S. Przekrycie sali głównej wykonano z warstwowych płyt dachowych z rdzeniem styropianowym. W dokumentacji projektowej założono, iż płatwie stalowe, usytuowane w rozstawie co 3,0 m, połączone łącznikami systemowymi z płytami warstwowymi, stanowią dostateczne

Rys. 5. Efekt działania temperatury pożaru na powierzchni stalowe

zabezpieczenie rygli ramy przed utratą stateczności. Elementy stalowe zabezpieczono powłokami farb pęczniących, uzyskując wymagany stopień odporności ogniowej [10].

Charakterystyka procesów destrukcyjnych

Proces destrukcji konstrukcji stalowej przekrycia obiektu został spowodowany pożarem, a następnie efektami prowadzonej akcji gaśniczej. Użytkownik sali sportowej przygotował obiekt do przeprowadzenia egzaminu maturalnego, układając wykładzinę dywanową na posadzce drewnianej, w celu poprawy komfortu i akustyki pomieszczenia. W godzinach wieczornych, w dniu poprzedzającym egzamin, został uruchomiony system wentylacji sali, w tym również wentylacji posadzki. Wykładzina dywanowa, pokrywająca całą powierzchnię podłogi, całkowicie zakryła światło otworów wentylacyjnych, co skutkowało uniemożliwieniem odprowadzenia ciepła z urządzeń wentylujących przestrzeń podposadzkową. Wzrost temperatury, przy braku właściwej reakcji ze strony systemu zabezpieczającego urządzenie, doprowadził do zwarcia w instalacji elektrycznej. Pożar został wzniesiony w strefie wnęki ściany szczytowej. Odległość źródła ognia od poziomu konstrukcji przekrycia hali wynosiła ok. +9,00 m, stąd nie wystąpiło bezpośrednie działanie płomieni na elementy nośne dachu. Obciążenie ogniwe stanowiły warstwy posadzki w postaci folii izolacyjnej, legarów drewnianych, podłogi z desek, warstwy płyt wiórowych i ułożonej wykładziny dywanowej oraz tymczasowe, meblowe wyposażenie sali. Czas trwania pożaru, łącznie z akcją gaszenia przez jednostki straży pożarnej, wynosił ok. 2 godzin. Dolna partia hali łącznie ze stolikami wykorzystywanymi do egzaminu nie zapaliła się, co ocenia się korzystnie ze względu na fakt, iż mogła stanowić źródło dodatkowego obciążenia ogniowego. Opisany fakt ilustruje rys. 3, dokumentujący efekt działania temperatury w wewnętrznej przestrzeni obiektu.

Wpływom destrukcyjnym, oprócz posadzki, została poddana całkowita powierzchnia przekrycia łącznie z fragmentami górnych partii słupów stalowych, które zgodnie z projektem technicznym nie były omurowane elementami izolacyjnymi. Dachowe płyty warstwowe z blach stalowych z rdzeniem styropianowym stanowiły konstrukcję nośną i przejmowały obciążenia w strefach między stalowymi płatwiami. Działanie temperatury pożaru spowodowało odspojenie blach i całkowitą utratę nośności i stateczności. Na rys. 4 pokazano fragment wewnętrznej powierzchni płyt dachowych z odspojoną dolną warstwą blach, przenoszących w stadium eksploatacji naprężenia rozciągające oraz widok odkształconej połączy dachowej. Pomimo długotrwałego działania wysokiej temperatury nie doszło do zapalenia warstwy izolacyjnej wykonanej ze styropianu, co skutkowało rozprzestrzenieniem pożaru w sytuacji opisanej w [3]. Działaniu pola wysokiej temperatury poddane zostały również rygle ram projektowane z dwuteowych profili spawanych. Stan powierzchni elementów stalowych ilustruje rys. 5, gdzie udokumentowano, iż pęcznieniu uległy zabezpieczające powłoki malarskie typu „Ogniokor” [6]. Stan słupów stalowych, zabezpieczonych w dolnych partiach ram przed działaniem temperatury poprzez omurowanie, pokazano na rys. 6. Zewnętrzne warstwy ochronne uległy spękaniu i rozszczelnieniu.

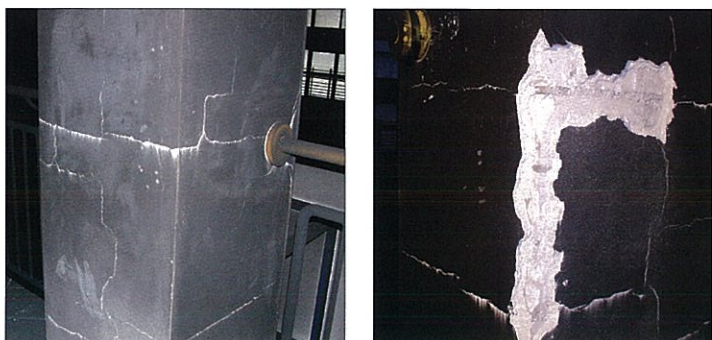
Zakres badań i analiz

Ocena stanu obiektu, a także elementów konstrukcyjnych, uszkodzonych w wyniku pożaru i prowadzonej akcji gaśniczej oraz ich przydatności na etapie rekonstrukcji i przekazania do bezpiecznej eksploatacji, jest zwykle procesem złożonym i wymagającym przeprowadzenia szeregu specjalistycznych badań. W procesie weryfikacji nośności wymagane było przeprowadzenie obliczeń i analiz, zgodnie z normą [8], lecz przy uwzględnieniu rzeczywistych parametrów wytrzymałościowych materiałów, w warunkach

prawdopodobnego zmniejszenia nośności, spowodowanego skutkami pożaru.

Prace badawcze poprzedzone wizją lokalną, wywiadami w zakresie miejsca zarzewia pożaru, przybliżonego czasu jego trwania, oględzinami zniszczonych płyt warstwowych widocznych od wewnątrz, identyfikacji elementów pokrytych warstwą sadzy oraz czarnego wnętrza sali stwarzały dostateczne podstawy do oceny istniejącego stanu technicznego jako zły i zagrażający bezpieczeństwu osób przeprowadzających roboty naprawcze. Lecz taki skondensowany i uproszczony opis nie mógł stanowić podstawy do oceny przydatności elementów stalowych, z których ukształtowano konstrukcję nośną obiektu. Wykorzystując kryteria wiedzy i warunki oceny stanu bezpieczeństwa na podstawie nierówności uzasadnionych teorią stanów granicznych nośności i użyteczności elementów nośnych obiektów budowlanych, opracowano koncepcje pomiarów i badań umożliwiających dokonanie takiej oceny. Ze szczególną dbałością zrealizowano prace badawcze, procesy analizy i interpretację wyników, uzasadniając taką staranność technologią wykorzystywania obiektu. Hala sportowa jest bowiem obiektem wykorzystywanym w sposób ciągły przez dużą liczbę

Cd. na str. 28

Rys. 6. Spękania widoczne na powierzchni słupa

Rys. 7. Etapy realizacji prac rozbiórkowych, usuwanie zdegradowanych elementów

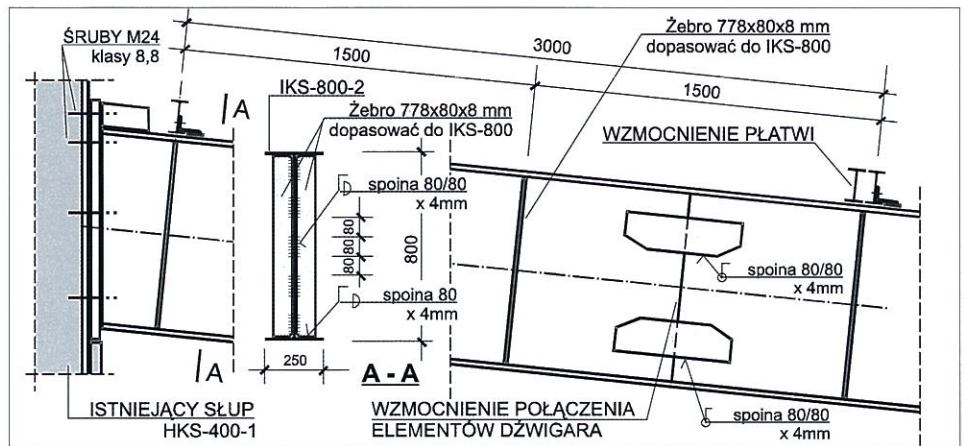

Cd. ze str. 27

młodzieży na zajęciach wychowania fizycznego, a również do zgromadzeń większej liczby osób w sytuacjach np. egzaminów maturalnych, czy uroczystości.

Niezbędna zatem okazała się analiza nośności wszystkich elementów konstrukcji w sytuacji działania temperatury pożaru, ale również ocena stanu nośności łączników, które projektowane w formie śrub i spoin umożliwiły montaż stalowych ram nośnych z systemem usztywnień. Szczególnie wrażliwe na działanie obciążenia ogniowego okazały się elementy struktury przekrycia hali i śruby klasy 8,8, które zastosowano do sztywnego kształtowania węzłów ram w poziomie stropodachu. Związane jest to z faktem zawartości w strukturze łączników dużej ilości pierwiastka węgla, który w warunkach pożaru zwiększa prawdopodobieństwo kruchej pęknięcia. Elementy wykonane ze stali znaku St3S charakteryzuje większa odporność na efekty kruchych pęknięć, natomiast w procesie wzrostu temperatur podlegają odkształceniom plastycznym, zmniejszeniu współczynnika sprężystości i obniżeniu wytrzymałości obliczeniowej. Połączenia śrubowe poddano dokładnej ocenie podobnie jak spoiny czołowe łączące trzy smukłe elementy blachownicowe każdego rygla. Pełna nośność czołowych połączeń spawanych jest możliwa do uzyskania w dobrze wyposażonych wytwórniach z zapewnieniem kontroli procesów spawania przez wykorzystywanie promieni rentgena. Tymczasem poddanie takich spoin temperaturze pożaru, najwyższej w górnych partiach obiektu nie gwarantuje spójności mikrozarosowań struktury przetopu [5]. System usztywnień pościowych, zróżnicowany w polach skrajnych, bardziej odporny na działanie obciążeń wyjątkowych niż wewnętrzna przestrzeń stropodachu, nieusztywniona systemem tężników, wymagał zrealizowania analizy lokalnych i globalnych problemów stateczności.

W wykonanych odkrywkach stwierdzono, iż powierzchnie elementów stalowych zostały skutecznie zabezpieczone pod względem antykorozyjnym, bowiem po usunięciu wszystkich warstw powłok malarskich na powierzchni metalu nie stwierdzono procesów korozji, które mogłyby wpływać destrukcyjnie na stan odbudowywanego obiektu [7]. Natomiast wskutek działania pożaru nie można było zidentyfikować jednoznacznie kolorów nakładanych farb [10]. Naniesiona w wytwórni pierwsza warstwa farby przeciwrdzewnej nadal zachowywała własności ochronne. W miejscach odkrywek nie stwierdzono efektu odpajania się i utraty przyczepności, łuszczenia warstwy gruntującej, odłoniętej przez mechaniczne usunięcie spęczniałych warstw wierzchnich. Prawidłowo wykonane prace malarskie zabezpieczyły konstrukcję przed korozją ponieważ wewnątrz eksploatowanej hali wilgotność względna powietrza nie

Rys. 8. Koncepcja wzmocnienia elementów dźwigarów dachowych

przekraczała 70% i nie działały żadne agresywne czynniki chemiczne. Zainstalowana wentylacja mechaniczna umożliwiała wymianę powietrza wewnętrznego.

Przeprowadzono również badania górnych, niemurowanych partii słupów i stref węzłów ram. Powierzchnie stalowych słupów i rygli poddano ocenie w aspekcie konieczności projektowania nowych zabezpieczeń ogniochronnych. Z uwagi na fakt, iż efektywność zrealizowanych zabezpieczeń okazała się poprawna, uzasadnione było przywrócenie tej formy zabezpieczenia elementów stalowych, poprzez ponowne użycie zestawu farb pęczniących.

Sprawdzenie stanu granicznego użyteczności przeprowadzono doświadczalną metodą poprzez oszacowanie rzeczywistego poziomu ugięć.

Identyfikacja stanu elementów konstrukcyjnych

Na podstawie zrealizowanych pomiarów niwelacyjnych określono przemieszczenia rozciąganych pasów dolnych dźwigarów blachownicowych IKS-800-2 oraz płatwi wykonanych z dwuteowych profili walcowanych o wysokości 140 i 160 mm.

Precyzyjne określenie wartości odkształceń dźwigarów ukształtowanych z pochyleniem 10%, wymagało dokonania kilkakrotnych odczytów geodezyjnych z czterech stanowisk niwelacyjnych. Pomiary zrealizowano dla wszystkich dźwigarów wbudowanych w konstrukcję dachu nad salą sportową oraz kilkunastu płatwi zlokalizowanych bezpośrednio w strefie działania wysokiej temperatury. W trakcie przeprowadzania badań konstrukcja dachu nie była obciążona warstwą śniegu. W celu określenia całkowitej wartości odkształceń badanych elementów, obciążonych zgodnie z założeniami projektowymi i normowymi, przyjęto współczynnik uwzględniający wpływ dodatkowych obciążeń o wartościach charakterystycznych. Wyniki pomiarów przemieszczeń dźwigarów i płatwi opracowano i przedstawiono w tabeli nr 1.

Rzeczywiste wartości ugięć, określone doświadczalnie, porównano z wartościami granicznymi dla dźwigara a (gr) d=87 mm oraz a (gr) p=40 mm dla płatwi. W efekcie przeprowadzonych badań potwierdzono, iż w warunkach zaistniałego pożaru nie nastąpiły odkształcenia skutkujące koniecz-

DŹWIGARY STALOWE $L_0=21,71m$							
NUMER DŹWIGARA	nr 1	nr 2	nr 3	nr 4	nr 5	nr 6	UGIĘCIE GRANICZNE
PUNKTY POMIAROWE	1/n 2/n 3/n	4/n 5/n 6/n	7/n 8/n 9/n	10/n 11/n 12/n	13/n 14/n 15/n	16/n 17/n 18/n	
UGIĘCIE [mm]	62,7	68,0	85,0	30,0	35,0	38,0	87,0
PŁATWIE STALOWE $L_0=6,0m$							
NUMER DŹWIGARA	nr 1	nr 2	nr 3	nr 4	nr 5	nr 6	UGIĘCIE GRANICZNE
PUNKTY POMIAROWE	19/n 20/n 21/n	22/n 23/n 24/n	25/n 26/n 27/n	28/n 29/n 30/n	31/n 32/n 33/n	34/n 35/n 36/n	
UGIĘCIE [mm]	24,0	28,0	18,0	26,0	28,0	23,0	40,0

Tabela nr 1

Rys. 9. Żebro wzmocniające stateczność dźwigarów stalowych. Wzmocnienia połączeń czołowych elementów dźwigarów IKS

Rys. 10. Widok sali sportowej po wykonaniu robót wzmacniających i remontowych

nością wyeliminowania i rozbiórką konstrukcji nośnej ram.

Wyniki pomiarów przemieszczeń rygli ram oraz płatwi dokumentują także liniową zmianę naprężeń i odkształceń stali w formie wynikającej z zależności określonej mianem prawa Hooke'a $\sigma = E \cdot \epsilon$

Przydatność elementów przekrycia do etapu rekonstrukcji oceniono na podstawie nierówności określonych w normie [8], przyjmując do obliczeń projektowane wartości naprężeń granicznych. Sprawdzone nośność płatwi uwzględniając wpływ destrukcyjnych procesów spowodowanych pożarem na efekt stateczności lokalnej oraz fakt, iż wszelkiego typu blachy o grubości około 0,5 mm, łączone lokalnie z elementami nośnymi, nie stanowią w stadium działania wysokich temperatur, zabezpieczenia przed utratą stateczności. Uzasadniono konieczność wzmocnienia płatwi i opracowano koncepcję realizacji wzmocnień.

Przeprowadzono ocenę stanu naprężeń w ryglach ram z uwzględnieniem procesów spawania czołowego i projektowania rygli ram z trzech elementów. Procesom kontrolnym poddano naprężenia w zrealizowanych spoinach uwzględniając ich klasę i warunki użytkowania. Stwierdzono, iż warunkiem zapewnienia globalnej stateczności dźwigarów było zastosowanie elementów wzmacniających połączenie czołowe oraz wykonanie usztywnień w formie poprzecznych żeber środkowych, co pozwoliło na wyeliminowanie możliwości wystąpienia efektów uplastycznienia stref elementów zrealizowanych ze stali niestopowej znaku St3S.

Rekonstrukcja obiektu

Roboty konstrukcyjno-budowlane rozpoczęto od demontażu zniszczonych płyt warstwowych na całej powierzchni przekrycia hali (por. rys. 7). Zdemontowano obróbki blacharskie, łączniki i uszczelki. Materiały z demontażu nie nadawały się do wykorzystania w procesie rekonstrukcji i zostały usunięte z terenu budowy.

Części niskie słupów nośnych ram stalowych omurowane cegłą, przygotowano do renowacji skuwając całkowicie istniejące tynki cementowo-wapienne. Odsłonięte w wyniku demontażu powierzchnie wszystkich elementów stalowych: słupów ram, rygli, płatwi, stężeń, łączników, elementów metalowych zostały dokładnie oczyszczone z warstwy sadzy osadzonej jako skutek pożaru i zalegającej warstwy kurzu. Celem tych prac było dokładne rozpoznanie stanu zewnętrznych powierzchni powłok malarskich.

Podczas realizacji prac stabilizujących konstrukcję, powierzchnie elementów stalowych przygotowano do ponownego wykonania powłok antykorozyjnych i ogniochronnych. Opracowanie wytycznych realizacji tych robót utrudniał fakt, iż fragmenty istniejących powłok były trwale związane z powierzchnią metalu i nie nosiły cech uszkodzeń działaniem podwyższonych tem-

peratur, a część powłok była zniszczona. Z tego względu wykorzystano zalecenia sformułowane w Instrukcji [11] opracowanej w Instytucie Techniki Budowlanej i przepisy dotyczące projektowania zabezpieczeń ogniochronnych i ich stosowania [6]. Istniejące powłoki malarskie usuwano metodą obróbki strumieniowo-ściernej połączonej z technologią używania narzędzi z napędem elektrycznym. W procesie usuwania powłok malarskich zidentyfikowano i wymieniono śruby, których gwinty zostały zniszczone w skutek pożaru. Odsłonięte warstwy metalu oczyszczone do drugiego stopnia czystości, według klasyfikacji określonej w Instrukcji [11], zostały niezwłocznie zabezpieczone pierwszą warstwą przeciwkorozyjną zestawu farb pęczniających.

Następnie zrealizowano roboty spawalnicze stabilizujące przekroje rygli ram. Zaprojektowano żebra usztywniające dźwigary IKS-800-2 stosując blachy stalowe St3SX grubości 8,0 mm. Rozstaw obustronnie lokalizowanych blach wynosił 1500,0 mm. Żebra mocowano do pótek spoinami ciągłymi a do środka spoinami przerywanymi. Bezpieczeństwo realizacji robót zapewniono stemplując wzmacniany dźwigar. Stemplowanie było również niezbędne ze względu na wzmocnienia spoin czołowych, łączących odcinki blachownicy. Spoiny zrealizowane bez stosowania nakładek poddane obciążeniu temperaturą pożaru, celem poprawy warunków bezpieczeństwa, wzmocniono nakładkami obejmującymi naprężenia normalne i styczne. Projektowane rozwiązanie konstrukcji nakładek i sposób wzmocnienia spoin czołowych pokazano na rys. 8.

Blachy i żebra zabezpieczono w wytwórni pierwszą warstwą farby pęczniającej, a po zakończeniu spawania, uszkodzone miejsca pokryto „in situ” ponownie uzupełniającą powłoką malarską.

Konstrukcję połączy dachu wzmocniono poprzez montaż dodatkowych płatwi usztywniających wykonanych z walcowanych profili dwuteowych 140PE. Istotną kwestią była poprawna stabilizacja płatwi wmontowanych parami w konstrukcję dachu. Uzyskanie sztywności dwugątelowych przekroji uzyskano, projektując przewiązki z blach, tak by wyeliminować realizację spoin pułapowych. Na górnych powierzchniach płatwi ułożono i trwale zamocowano, wykorzystując łączniki systemowe, warstwowe płyty dachowe. Współczynnik przenikania ciepła stropodachu zapewni poprawne warunki izolacyjności, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi warunków jakie powinny spełniać obiekty budowlane. W wyniku stosowania płyt warstwowych przywrócono warunki z zakresu ochrony termoizolacyjnej i przeciwpożarowej. Roboty konstrukcyjne zakończył proces nałożenia warstw farb ogniochronnych na pozostałe powierzchnie stalowych elementów. Szczegóły wykonanych wzmocnień elementów stalowych przedstawiono na rys. 9. Widok zrekonstruowanej hali przekazanej do eksploatacji ilustruje rys. 10.

Podsumowanie

Eksplotacja obiektów budowlanych wyposażonych w nowoczesne urządzenia technologiczne nakłada na użytkownika obowiązki określone przepisami Prawa budowlanego [12] oraz dodatkowo wymaganiami technologicznymi i przepisami branżowymi.

Awarie i katastrofy budowlane pojawiają się we wszystkich fazach procesu realizacji inwestycji. Poprawne wypełnienie wymagań aktualnych norm i obowiązujących przepisów, szczególnie w zakresie przeglądów i okresowej kontroli stanu technicznego oraz ochrony i stanu zabezpieczeń przeciwpożarowych, zmniejsza ryzyko tych zjawisk, a w przypadku ich wystąpienia umożliwia ograniczenie skutków i strat.

Zakres zniszczeń i strat może być ograniczony w wyniku szybko podjętej i profesjonalnie realizowanej akcji ratunkowej. W analizowanym przypadku wykonawca zastosował materiały odpowiadające wymaganiom obowiązujących przepisów, co uniemożliwiło rozprzestrzenienie się pożaru na inne elementy konstrukcji budynku i zmniejszyło zakres zaistniałych szkód.

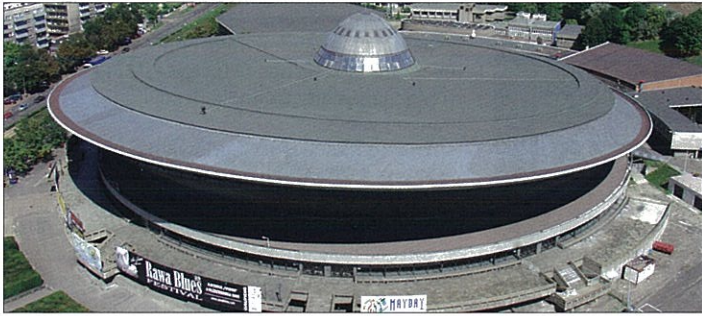
Należy dodatkowo pamiętać, iż cechą projektu polegającego na wzmocnieniu obiektu w stadium awarii czy katastrofy budowlanej jest niezbędna współpraca służb technicznych inwestora, wykonawcy i projektantów, bowiem w procesie badawczym identyfikuje się stan zagrożenia i formułuje sposób zabezpieczeń. Pomimo rzetelnego sposobu realizacji pomiarów i badań nie istnieje realna możliwość dostępu do wszystkich uszkodzonych fragmentów konstrukcji. Dlatego w sytuacjach niejednoznacznych, należy na bieżąco rozwiązywać problemy, wykorzystując wszystkich uczestników procesu rekonstrukcji.

dr inż. Janusz Krentowski,
prof. dr hab. inż. Rościław Tribiño,
Politechnika Białostocka

BIBLIOGRAFIA

- [1] Rękas A.: Przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym. Magazyn w akcji, 5/2009.
- [2] Sauc E., Bernas M., Łukowski M.: Odporność ognia warstwowych przekryć dachowych. Materiały budowlane, 10/2008.
- [3] Słówek G., Szumigala M.: Awaria hali handlowej spowodowana pożarem. XXII Konferencja naukowo-badawcza „Awarie budowlane”, Szczecin-Międzyzdroje, 2005.
- [4] PN-70/B-02852 Obliczanie obciążenia ogniowego oraz wyznaczenie względnego czasu trwania pożaru.
- [5] PN-85/M-69775 Spawalnictwo. Wadliwość złączy spawanych. Oznaczenie klasy wadliwości na podstawie oględzin zewnętrznych.
- [6] PN-85/B-01805 Antykorozyjne zabezpieczenia w budownictwie. Ogólne zasady ochrony.
- [7] PN-88/B-01808 Antykorozyjne zabezpieczenia w budownictwie. Zasady określania uszkodzeń powłok zabezpieczających konstrukcje stalowe i żelbetowe.
- [8] PN-90/B-03200 Konstrukcje stalowe. Obliczenia statyczne i projektowanie.
- [9] PN-B-06200: 1997 Konstrukcje stalowe budowlane. Warunki wykonania i odbioru. Wymagania podstawowe.
- [10] PN-EN 1363-1: 2001 Badania odporności ogniowej. Część 1. Wymagania ogólne.
- [11] Instrukcja nr 400. Zabezpieczanie przed korozją stalowych konstrukcji budowlanych za pomocą powłok malarskich. Instytut Techniki Budowlanej, Warszawa 2004.
- [12] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. DzU nr 156 z 2006 r., poz. 1118 (tekst jednolity) z późniejszymi zmianami.

Kształtowanie konstrukcji

W dniach 30 marca–23 kwietnia 2010 r. w hali Wydziału Architektury Politechniki Białostockiej czynna będzie wystawa prac prof. Wacława Zalewskiego – światowej sławy inżyniera, autora wielu nowatorskich konstrukcji obiektów wzniesionych w Polsce (m.in. katowicki „Spodek”, nieistniejący już „Supersam” z podwieszonym dachem w Warszawie) i za granicą (m.in. obiekt sportowy w Barcelonie, w Maracaibo – Wenezuela). Wystawa nosi tytuł „Wacław Zalewski: Shaping Structures” i została przygotowana przez MIT School of Architecture and Planning i VOLK Gallery pod kierownictwem prof. Edwarda Allena. Składa się z 49 plansz o wymiarach 100x70 cm i makiet. W Polsce była prezentowana we Wrocławiu i Krakowie. Organizatorem wystawy w Białymstoku jest Wydział Architektury Politechniki Białostockiej przy współpracy Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa oraz Stowarzyszenia Architektów Polskich. Wykład inauguracyjny podczas otwarcia wystawy – 30 marca (wtorek), godz. 14.00 – wygłosi prof. Wojciech Zabłocki – znany architekt współpracujący z prof. Zalewskim m.in. przy projektowaniu hal sportowo-widowiskowych. Wykład będzie nosił tytuł „Inspiracje inżynierskie kształtowania budynków wysokich”, a po nim wyświetlony będzie krótki film pt. „Projektowanie z Wacław Zalewskim”.

dr inż. arch. Wojciech Niebrzydowski,

Prodziekan ds. Promocji i Współpracy

Wydział Architektury Politechniki Białostockiej

**PRODUCENT BETONU
TOWAROWEGO
I PREFABRYKACJI**

RABET

OFERUJE:

- **Beton towarowy B-7,5 : B-50**
- **Betony mostowe i drogowe, podbudowy**
- **Betony specjalne**
- **Płyty stropowe kanałowe SPB 2002, S, CZ-S, SZ, SW-12**
- **Płyty korytkowe DKO-Z, DKZn gr.12cm**
- **Prefabrykaty wg indywidualnego zamówienia.**

POSIADAMY:

- **sprzęt do transportu i podawania betonu**
- **własne laboratorium, certyfikaty "CEBET"**
- **pompę do podawania betonu 52 m.**

PRODUKCJA BETONU
15-620 Białystok, ul. Elewatorska 13
tel.(085)662-72-22, fax(085)652-09-96

PRODUKCJA PREFABRYKATÓW
15-528 Białystok - Sowłany,
ul. Św. Marka 14
tel.(085)653-81-51, fax(085)653-81-95

www.rabet.pl e-mail - rabet@rabet.pl

Mali pracodawcy pod lupą PIP

Program działania Państwowej Inspekcji Pracy na rok 2010 jest w dużej mierze zdeterminowany założeniami wspólnotowej strategii na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2007-2012, dlatego też podstawową przesłanką zadań prewencyjno-kontrolnych w roku bieżącym jak i w latach kolejnych będzie dążenie do znacznego, 25% obniżenia wskaźnika wypadków przy pracy oraz uzyskanie wyraźnej i trwałej – potwierdzonej powtórными kontrolami u tego samego pracodawcy – poprawy stanu praworządności w stosunkach pracy.

Działania kontrolne realizowane przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Białymstoku będą szły w parze z przedsięwzięciami prewencyjno – informacyjnymi. Ponieważ poprawa stanu bezpieczeństwa pracy w budownictwie będzie priorytetem w działalności urzędu, to w roku 2010 OIP kontynuować będzie działania zapobiegające niebezpiecznym zdarzeniom na placach budów, kierując je przede wszystkim do pracodawców, specjalistów bhp, inwestorów. Promowane będą dobre praktyki z zakresu bezpieczeństwa pracy, zaplanowano organizację seminariów dla małych pracodawców z branży budowlanej oraz coroczne Forum Bezpieczeństwa w Budownictwie. Państwowa Inspekcja Pracy przygotowała liczne wydawnictwa i broszury informacyjne poświęcone bezpieczeństwu pracy.

Analiza stanu bhp w zakładach branży budowlanej wskazuje, że najczęściej nieprawidłowości i zagrożeń występuje przy remontach i budowach dróg oraz prac na wysokości i rozbiórkowych. Dlatego te zagadnienia będą szczególnie interesować inspektorów podczas kontroli, będą się również przewijać w tematyce planowanych działań prewencyjno-informacyjnych.

Poza branżą budowlaną, działania prewencyjne skierowane będą do małych pracodawców, (nie wykluczając budowlanych), gdzie wciąż podczas kontroli stwierdzane są liczne, poważne nieprawidłowości. Kontynuowane będą przedsięwzięcia skierowane do podmiotów zatrudniających do 9 pracowników – program „Zdobądź Dyplom PIP” oraz rozpocznie się realizacja programu prewencyjno-kontrolnego dla małych firm, charakteryzujących się dużym nasileniem wypadków przy pracy.

Pracodawców, którzy chcieliby wiedzieć więcej o przepisach prawa pracy, sposobach zapobiegania zagrożeniom w miejscu pracy itp. zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej www.pip.gov.pl. Więcej informacji o kampaniach prewencyjno-informacyjnych można uzyskać również pod białostockim nr telefonu 85 678 57 05.

Okręgowy Inspektorat Pracy w Białymstoku

Prosimy członków obu Izb o zgłaszanie pytań, uwag i wniosków dotyczących Biuletynu oraz spraw związanych z pracą zawodową na adres zgloszenia@podlaska-oiib.pl

Biuletyn Informacyjny

Kwartalnik wydawany przez Podlaską Okręgową Izbę Inżynierów Budownictwa wraz z Podlaską Okręgową Izbą Architektów. Biuletyn otrzymują bezpłatnie członkowie obu Izb.

Nakład: 3.800 egz.

Redaktor naczelny: Barbara Klem

Redakcja: Monika Urban-Szmelcer

Białystok, ul. Legionowa 28/402, tel. 0-85 742-49-30

Skład Rady Programowej:

Ryszard Dobrowolski – Przewodniczący

Stanisław Witosław Łapieński-Piechota, Jerzy Drapa, Lech Dzienis, Karol

Marek Jurkowski, Janusz Krentowski, Czesław Podkowić, Józef Stokowski,

Barbara Sarna, Alicja Czyżewska

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiacji publikowanych tekstów. Przedruki i wykorzystywanie opublikowanych materiałów może odbywać się wyłącznie za zgodą redakcji.

Wydawca:

ul. Młynowa 21/207 15-404 Białystok

tel. 0-85 742-90-90 e-mail: biuletyn@skryba.media.pl

Skład i opracowanie graficzne: Marcin Dominów

Reklama: Edyta Andrukiewicz, tel. 508 353 278; Agnieszka Dźwil, tel. 508 141 613, Joanna Kaczanowska, tel. 662 234 788

STIFF

OKNA I DRZWI

SPRZEDAŻ DETALICZNA

Białystok, ul. Marczukowska 6, tel. (85) 652 55 58, (85) 664 20 19
 Bielsk Podlaski, ul. Mickiewicza 102, tel. (85) 730 27 77
 Elk, ul. Armii Krajowej 58, tel. (87) 523 42 59
 Hajnówka, ul. Wierobieja 8 (dawna Buczka), tel. (85) 682 32 30
 Sokółka, Pl. Kościuszki 15/2 (budynek ZGKiM), tel. (85) 711 33 73
 Siemiatycze, ul. Grodzieńska 2, tel. (85) 655 53 59
 Mońki, ul. Białostocka 3, tel. (85) 716 40 00

www.stiff.pl

ADOM

okna i drzwi

Największy wybór

Atrakcyjne ceny

Najwyższa jakość

hurt i detal

Białystok, ul. Mickiewicza 80/2, tel. 85 741 22 62
 Białystok, ul. Marczukowska 6, tel. 85 652 55 58
 18-400 Łomża, ul. Broniewskiego 28, tel. (86) 473 00 77
 07-400 Ostrołęka, ul. Kilińskiego 7A lok. 1, tel. (29) 764 50 45

www.adom.biz.pl

mikado

salon firmowy

PROMOCJA!

**energooszczędna
 potrójna szyba K=0,5
 - dopłata tylko
 29 zł/m²**

**Białystok,
 ul. Przędzalniana 31,
 tel./fax (085) 664 76 16**

www.mikado.bialystok.pl
przedzalniana@mikado.bialystok.pl

Dla określenia izolacyjności cieplnej przegrody, czyli np. ściany, dachu, czy okna używa się współczynnika przenikalności cieplnej U. I tak jeśli okno ma przenikalność cieplną $U_w=1,0 \text{ W/m}^2\text{K}$, oznacza to ni mniej ni więcej, iż przy jednostopniowej różnicy temperatury między powietrzem wewnątrz i na zewnątrz, w ciągu 1 godziny przez 1m² tego okna przeniknie na zewnątrz 1W energii cieplnej.

Nie każdy z nas jest urodzonym matematykiem. Ale nikt z nas nie chce, by przez okno uciekała mu energia grzewcza, a co za tym idzie, pieniądze. Dlatego warto zapamiętać prostą regułę o U: im mniejsze, tym lepsze.

Przenikalność cieplna okna zależy od trzech czynników: profile, uszczelki oraz szyby. W profilach zasada jest prosta, im więcej komór, tym lepsza izolacja. Uszczelki i wzmocnienia również odgrywają ważną rolę. Jednak najistotniejsze dla przenikalności cieplnej są szyby. Nic dziwnego, skoro szyba zajmuje nawet 80% powierzchni okna. Aby ograniczyć straty ciepła, najlepiej wybrać szybę potrójną, w której przestrzenie międzyszybowe wypełnione są gazem szlachetnym. Dodatkowo, szyba może być pokryta powłoką niskoemisyjną, odbijającą promienie słoneczne.

Co osiągamy dzięki tym technologicznym sztuczkom? Bardzo wiele. Przyjrzyjmy się liczbom. Standardowe okna 3-komorowe z podwójną szybą mają współczynnik przenikania ciepła $U_w=1,5-2\text{W/m}^2\text{K}$. Dla porównania, 5-komorowe okno Jezierski Elita Thermo z podwójną szybą osiąga $U_w= 1,04 \text{ W/m}^2\text{K}$, natomiast 7-komorowe okno Jezierski Exclusive z potrójną szybą - $U_w= 0,91\text{W/m}^2\text{K}$!

Okucia antywłamaniowe activPilot w standardzie

Spróbujmy policzyć, co to oznacza w praktyce:

Wielkość okna - 1,5mx1,5m = czyli okno o powierzchni 2.25 m²
 Współczynnik całego okna $U_w=2\text{W/m}^2\text{K}$ (czyli typowe okno, nie z firmy Jezierski)
 Temperatura powietrza w pokoju wynosi +20 °C
 Temperatura powietrza na zewnątrz wynosi 0 °C (w łagodny grudniowy poranek)
 Różnica temperatur wynosi 20 °C (20K)
 Oto rozwiązanie : $24 \times 2 \times 2,25 \times 20 = 2.160 \text{ Wat} / 1000 = 2,16 \text{ kWh na dobę}$
 (w przybliżeniu 65 kWh na miesiąc)

Tyle energii muszą pobrać kaloryfery, grzejniki itp., aby utrzymać w pomieszczeniu przyjemne 20 stopni. Przy obecnych cenach energii grzewczej to ok. 13zł. Niewiele, ale jeśli w domu mamy 10 takich okien, na miesiąc ucieka nam przez nie już 130zł. Na rok jest to już 1.560zł. I tak co roku, a ceny energii grzewczej rosną...

Ale jeśli wybierzemy okna o przenikalności zbliżonej lub mniejszej od $U_w=1,0 \text{ W/m}^2\text{K}$, takie jak Jezierski Elita Thermo lub Jezierski Exclusive, straty ciepła spadają nam o połowę!

No tak, ale takie okna na pewno muszą być drogie. Nieprawda! Firma Jezierski wprowadziła właśnie do swojej oferty szybę o fenomenalnej przenikalności cieplnej $U_w=0,5\text{W/m}^2\text{K}$. Dopłata za taki pakiet szybowy w stosunku do standardowej szyby wynosi zaledwie 29zł/m². Obliczyliśmy, że w stosunku do kosztów budowy całego domu jest to zaledwie kilka procent drożej. Biorąc pod uwagę, że przez okna ucieka do 30% ciepła, dodatkowe koszty zwracają się w przeciągu zaledwie kilku lat. A potem-ciepło i czysty zysk!

Gwarancja na okna 7 lat!

▪ OKNA ▪ DRZWI ▪ ROLETY ▪ ŻALUZJE ▪ BRAMY ▪

KOSTKI BRUKOWE, PŁYTKI CHODNIKOWE, PŁYTY AŻUROWE, OBRZEŻA, KRAWĘŻNIKI, GAZONY

"ABW Superbruk" Sp. z o. o. pragnie zaoferować wyroby najwyższej jakości w bogatym wyborze kształtów i kolorów. Mocne, trwałe i odporne. Dzięki komputeryzacji procesów technologicznych, zastosowaniu wysokiej klasy składników i jednoczesnym stałym mikrofalowym kontrolowaniu wilgotności betonu nasz asortyment spełnia normy europejskie. Wszystkie produkowane materiały betonowe posiadają znak CE.

„ ABW Superbruk ” Sp. z o. o. udziela wieloletniej gwarancji na swoje wyroby, a także świadczy usługi w zakresie układania nawierzchni.

ABW SUPERBRUK Sp. z o.o.
15-001 Białystok,
skr. pocztowa 383

Zakład w Hryniewiczach
tel. 085-745-40-28
fax 085-745-40-31

www.superbruk.com.pl